

MAASMECHELEN

KERKENBELEIDSPLAN

EINDRAPPORT- dd. 24/10/2025

OPDRACHTGEVER

Gemeente Maasmechelen
Heirstraat 239
3630 Maasmechelen

OPDRACHTNEMER

Architectuur Depot BV & MAP Depot BV
Langstraat 76
3630 Maasmechelen
www.depot.nu

MET DANK AAN

Centraal Kerkbestuur Maasmechelen
Kerkfabrieken van Maasmechelen
Pastorale teams van Maasmechelen
Bisdom Hasselt

INHOUD

DEEL I – BIJ DE START	5
1.1 CONTEXT	6
1.2 OPDRACHTOMSCHRIJVING	8
1.3 DEFINITIE VAN EEN KERKENBELEIDSPLAN	9
1.4 WAAROM EEN KERKENBELEIDSPLAN?	10
1.5 DE KERK IN VLAANDEREN	11
1.6 EXPLOITATIE- EN INVESTERINGSTOELAGEN VOOR DE KERKEN IN MAASMECHELEN	12
1.7 UITGANGSPUNTEN	14
1.8 VERLOOP VAN DE OPDRACHT	16
DEEL II – METHODOLOGIE	17
2.1 DE BESLISSINGSBOOM	18
2.2 TYPOLOGIE VAN EEN KERK	24
2.3 GENERALISTISCHE BESTEMMINGSTHEMA'S	29
DEEL III – ANALYSE	31
3.1 SINT-LAURENTIUSKERK – MEESWIJK	32
3.2 SINT-PIETERSKERK – LEUT	35
3.3 SINT-BARBARAKERK – EISDEN-TUINWIJK	38
3.4 SINT-WILLIBRORDUSKERK – EISDEN-DORP	41
3.5 SINT-REMIGIUSKERK – VUCHT	44
3.6 MAAGD DER ARMENKERK – MARIAHEIDE	47
3.7 SINT-PETRUS EN ANDREASKERK – PROOSTERBOS	50
3.8 SINT-MONULFUS EN GONDULFUSKERK –	53
MECHELEN-AAN-DE-MAAS	53
3.9 SINT-KRISTOFFELKERK – OPGRIMBIE	56
3.10 SINT-JORISKERK – BOORSEM	59
3.11 SINT-PHILOMENAKERK – KOTEM	62
3.12 SINT-NIKLAASKERK – UIKHOVEN	65
DEEL IV – HET PARTICIPATIEVE LUIK	69
4.1 AANPAK	70
4.2 RESULTATEN	71
DEEL V – VISIE: KERK PER KERK	73
5.0 KADER	74
5.1 SINT-LAURENTIUSKERK – MEESWIJK	76
5.2 SINT-PIETERSKERK – LEUT	79
5.3 SINT-BARBARAKERK – EISDEN-TUINWIJK	82
5.4 SINT-WILLIBRORDUSKERK – EISDEN-DORP	85

5.5 SINT-REMIGIUSKERK – VUCHT	88
5.6 MAAGD DER ARMENKERK – MARIAHEIDE	91
5.7 SINT-PETRUS EN ANDREASKERK – PROOSTERBOS	94
5.8 SINT-MONULFUS EN GONDULFUSKERK –	97
MECHELEN-AAN-DE-MAAS	97
5.9 SINT-KRISTOFFELKERK OPGRIMBIE	100
5.10 SINT-JORISKERK BOORSEM	103
5.11 SINT-PHILOMENAKERK KOTEM.....	106
5.12 SINT-NIKLAASKERK UIKHOVEN.....	109
DEEL VI – SAMENVATTING	112
OVERZICHT	113
DEEL VII – VERDER VERLOOP	117
PROJECTPLANNING	118
DEEL VIII – BESLUIT.....	120
CONCLUSIE	121
GOEDKEURING.....	122
LIJST VAN BIJLAGEN	123

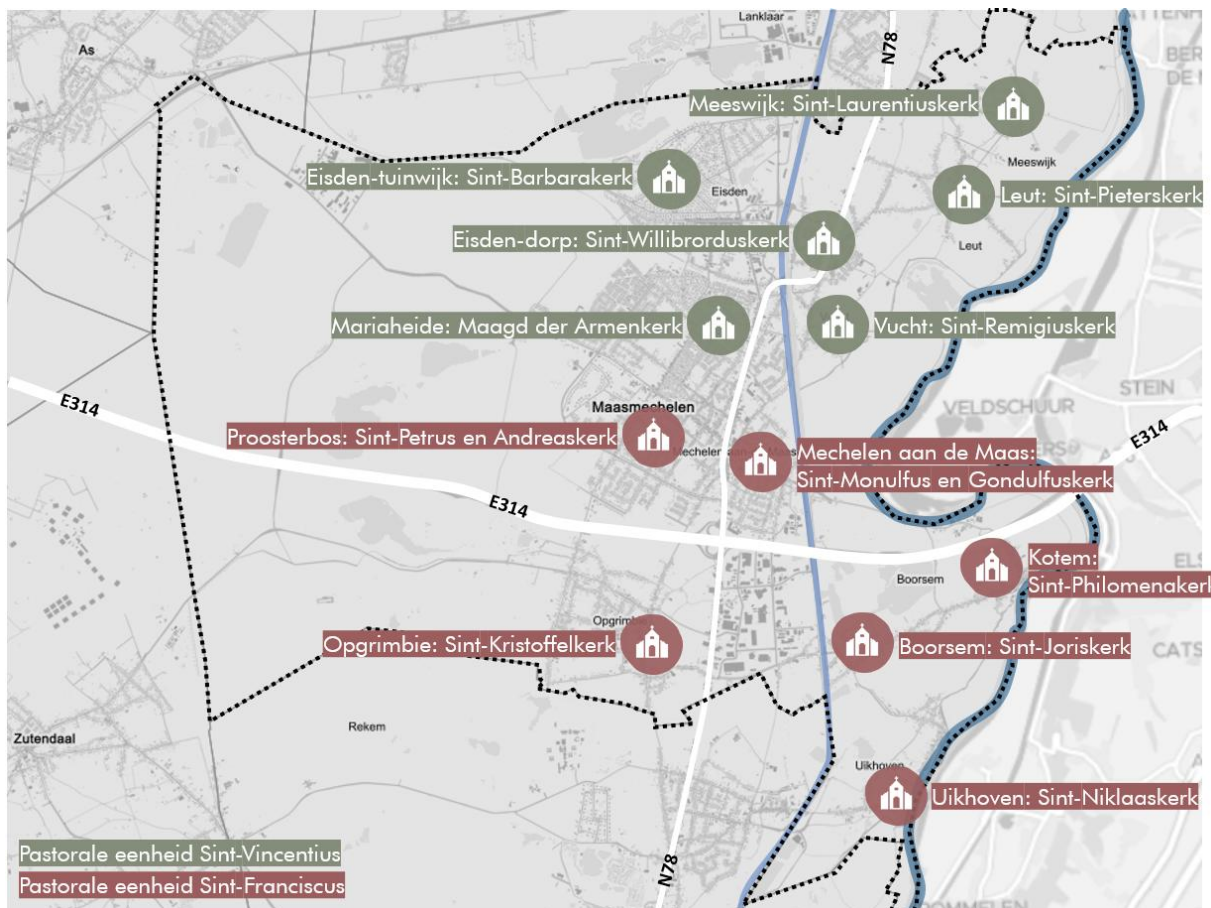
DEEL I – BIJ DE START

1.1 CONTEXT

Maasmechelen telt 12 parochiekerken voor erediensten verdeeld over het grondgebied van de gemeente. De parochies (en dorpen) zijn verdeeld over 8 deelgemeenten: Mechelen-aan-de-Maas, Opgrimbie, Vucht, Eisden, Leut, Meeswijk, Boorseem en Uikhoven.

A. 12 KERKEN, 2 PASTORALE EENHEDEN

De 12 kerken zijn gelijk verdeeld over twee pastorale eenheden: Sint-Vincentius (noord) en Sint-Franciscus (zuid).

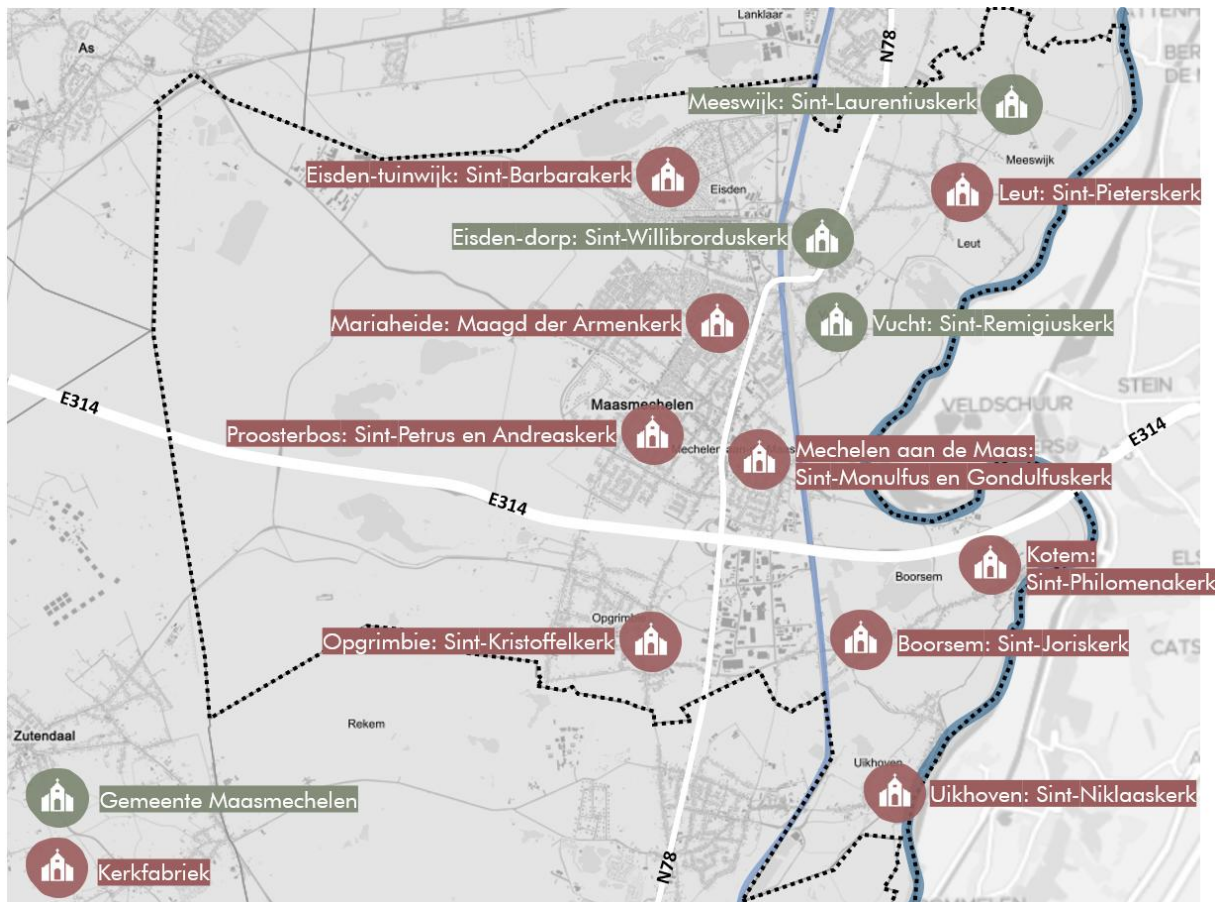
Pastorale eenheden

1. **Sint-Laurentiuskerk Meeswijk**
Kerkplein 11 – parochie Sint-Laurentius Meeswijk
2. **Sint-Pieterskerk Leut**
Sint-Pietersstraat 46 – parochie Sint-Petrus Leut
3. **Sint-Barbarakerk Eisden-Tuinwijk**
Kastanjelaan 53 – parochie Sint-Barbara Eisden-Tuinwijk
4. **Sint-Willibrorduskerk Eisden-Dorp**
Vrijthof 14 – parochie Sint-Willibrordus Eisden-Dorp
5. **Sint-Remigiuskerk Vucht**
Dorpsstraat 22C – parochie Sint-Remigius Vucht

6. **Maagd der Armenkerk Mariaheide**
Gouv. H. Verwilghenlaan 50 – parochie Maagd der Armen Mariaheide
7. **Sint-Petrus en Andrieskerk Proosterbos**
Pastoriestraat 7 – parochie Sint-Petrus en Andries Proosterbos
8. **Sint-Monulfus en Gondulfuskerk Mechelen-aan-de-Maas**
Dokter Haubenlaan 28 – parochie Sint-Monulfus en Gondulfus Mechelen-aan-de-Maas
9. **Sint-Kristoffelkerk Opgrimbie**
Heirstraat 515A – parochie Sint-Kristoffel Opgrimbie
10. **Sint-Joriskerk Boorsem**
Sint-Jorisstraat 2 – parochie Sint-Joris Boorsem
11. **Sint-Philomenakerk Kotem**
Grotestraat 291 – parochie Sint-Philomena Kotem
12. **Sint-Niklaaskerk Uikhoven**
Schoorstraat 11 – parochie Sint-Niklaas Uikhoven

B. EIGENDOMSTOESTAND

De kerken van Meeswijk, Eysden-dorp en Vucht zijn eigendom van de gemeente. De overige 9 kerken (Eysden-tuinwijk, Leut, Mariaheide, Proosterbos, Mechelen-aan-de-Maas, Opgrimbie, Boorsem, Kotem, Uikhoven) zijn eigendom van de desbetreffende kerkfabrieken.

Eigendomstoestand

1.2 OPDRACHTOMSCHRIJVING

Het gemeentebestuur van Maasmechelen heeft eind 2024 een offerteaanvraag uitgeschreven voor de actualisatie van het bestaande kerkenbeleidsplan en het uitvoeren van een neven- of herbestemmingsonderzoek voor één of meerdere kerken.

In de inleiding van het bijhorende bestek wordt vermeld dat de gemeente Maasmechelen, in samenwerking met de **kerkfabrieken** en het **Centraal Kerkbestuur**, een **duurzame visie** wil ontwikkelen op het toekomstig gebruik van de twaalf parochiekerken op haar grondgebied. Daarbij wordt expliciet aandacht besteed aan

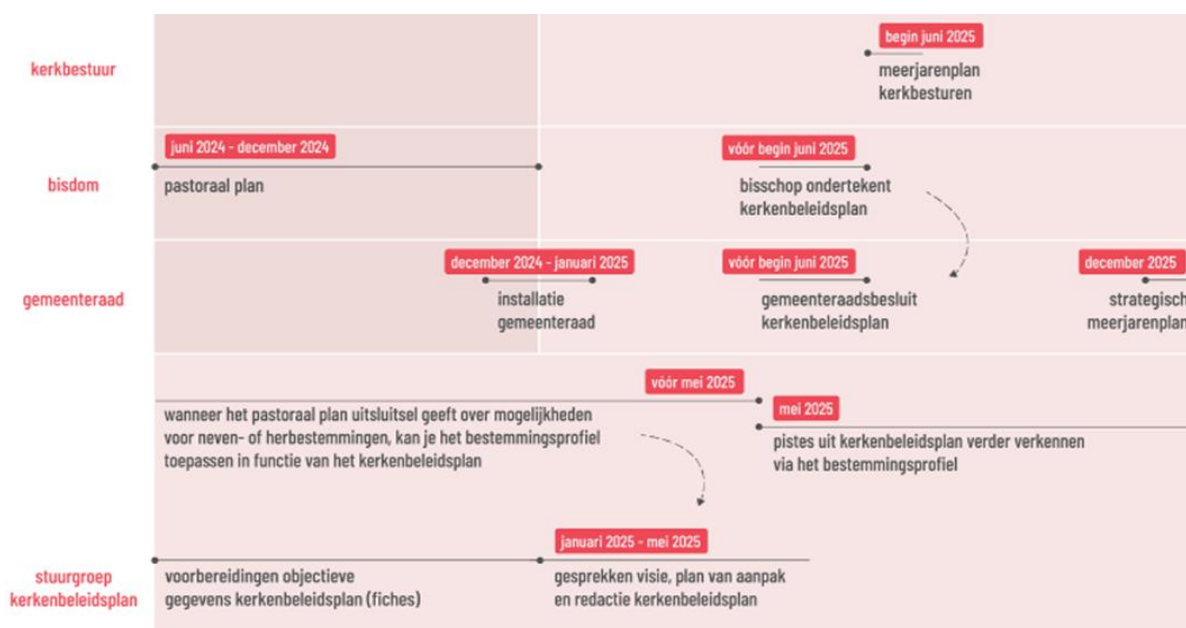
participatie: voor minstens één kerk zal een bestemmingsonderzoek worden uitgevoerd in combinatie met een participatief traject. De opdracht wordt toevertrouwd aan een extern studiebureau met expertise in onroerend erfgoed, bouwkundige inventarisatie en herbestemmingsonderzoek.

“Het kerkenbeleidsplan moet geactualiseerd worden conform het sjabloon van het Agentschap Onroerend Erfgoed, waarbij het huidige gebruik en de bouwfysische toestand van de kerken opnieuw geëvalueerd worden. Bij het onderzoek naar toekomstscenario’s wordt het maatschappelijke, financiële, ruimtelijke en technische haalbaarheidsaspect afgetoetst. Voor het bestemmingsonderzoek wordt een ontwerpend en participatief traject opgezet, waarbij de betrokkenheid van de gemeenschap centraal staat.”

Vanaf 1 januari 2025 is elke Vlaamse gemeente verplicht om over een actueel kerkenbeleidsplan te beschikken, zoals bepaald in artikel 33/2 van het eredienstendecreet van 7 mei 2004. Het plan moet dus niet alleen inhoudelijk relevant zijn, maar ook voldoen aan de formele vereisten. Het gemeentebestuur van Maasmechelen beschouwt dit traject als een kans om op een gedragen en realistische manier

de toekomst van haar kerkgebouwen vorm te geven.

De Maatschap Map Depot – Architectuur Depot heeft zich op 07/01/2025 kandidaat gesteld per offertevoorstel. Op het College van Burgemeester en Schepenen van 24/02/2025 werd de opdracht toegewezen.

Schema timing

1.3 DEFINITIE VAN EEN KERKENBELEIDSPLAN

De definitie van een kerkenbeleidsplan is sinds 01/01/2025 terug te vinden in artikel 33/2 van het 'Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten (beter gekend als het 'Eredienstendecreet') van 7 juli 2004, voorheen in artikel 2.1 van het 'Decreet betreffende het onroerend erfgoed' (beter gekend als het 'Onroerenderfgoeddecreet') van 12 juli 2013 en is gebaseerd op de definitie in de conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk' van 24 juni 2011 en de omzendbrief van 30 september 2011 van toenmalig Vlaams minister voor Binnenlands Bestuur en Onroerend Erfgoed Geert Bourgeois. Hieronder is de huidige definitie overgenomen.

Een kerkenbeleidsplan is:

"[...] een schriftelijk document dat een lokaal gedragen langetermijnvisie bevat voor alle parochiekerken op het grondgebied van de gemeente. Het is goedgekeurd en ondertekend door het representatief orgaan van de rooms-katholieke eredienst en door het gemeentebestuur. Het kerkenbeleidsplan bevat minstens al de volgende gegevens:

- 1° een beschrijving van de betrokken kerken, met hun cultuurhistorische waarde, hun beschermingsstatuut en hun bouwfysische toestand;*
 - 2° informatie over de eigendomstoestand;*
 - 3° de situering van elke kerk in zijn ruimtelijke omgeving;*
 - 4° een beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functie van de betrokken kerken;*
 - 5° een onderbouwde visie op het toekomstige gebruik en de toekomstige functie van de betrokken kerken, inclusief een plan van aanpak over de wijze waarop de toekomstige invulling (eredienst, valorisatie, medegebruik, neven- en herbestemming) kan worden gerealiseerd."*
-

Het nieuwe artikel 33/2 van het Eredienstendecreet bepaalt dat iedere stad of gemeente in de eerste maanden van een nieuwe gemeentelijke bestuursperiode moet beschikken over een actueel en officieel goedgekeurd kerkenbeleidsplan. Iedere stad of gemeente zal

duis tegen midden 2025 een kerkenbeleidsplan moeten opmaken of een bestaand expliciet herbevestigen of bijsturen. Als dat niet het geval is, kan de gemeenteraad de investeringsuitgaven voor de kerk(en) waarover geen overeenkomst is opschorten:

"Het kerkenbeleidsplan, of de ondertekende bevestiging van een bestaand kerkenbeleidsplan, is niet ouder dan zes maanden als het meerjarenplan wordt ingediend met toepassing van artikel 42, eerste lid. Als dat nog niet het geval is op het ogenblik dat het meerjarenplan wordt ingediend, dan kan de gemeenteraad in het meerjarenplan investeringsuitgaven voor het gebouw van de eredienst waarvoor er geen overeenstemming bestaat over de toekomstige functie opschorten tot het ogenblik dat er een aangepast meerjarenplan wordt goedgekeurd dat wel gebaseerd is op een nieuw of herbevestigd kerkenbeleidsplan."

1.4 WAAROM EEN KERKENBELEIDSPLAN?

Het kerkenbeleidsplan is een lokaal synthesedocument dat sinds 2025 verplicht is voor alle steden en gemeenten in Vlaanderen. Het vormt een **toetsingskader** en de gedragen visie kan beslissingen van het bestuur voeden.

Bovendien is een goedgekeurd geactualiseerd kerkenbeleidsplan een vereiste voorwaarde om in aanmerking te komen voor bepaalde **subsidies** en **premies**. Niet-beschermde kerken kunnen enkel mits goedgekeurd kerkenbeleidsplan beroep doen op subsidies voor o.a. opmeting, trajectbegeleiding, haalbaarheidsonderzoek of investeringen. Kerken die beschermd zijn als monument door het Agentschap Onroerend Erfgoed komen dan weer in aanmerking voor erfgoedpremies voor

bijvoorbeeld bestemmingsonderzoek of restauraties, enkel indien ze opgenomen zijn in het goedgekeurde kerkenbeleidsplan van de stad of gemeente.

Het kerkenbeleidsplan is in principe 6 jaar 'geldig' gedurende de huidige beleidsperiode van de stad. Bij een volgende legislatuur kan het kerkenbeleidsplan ofwel herbevestigd worden (als de situatie ongewijzigd is), het kan geactualiseerd worden (veranderde zaken updaten), of er kan een nieuwe kerkenbeleidsplan opgesteld worden. Er is bovendien ook de mogelijkheid om, indien nodig, het kerkenbeleidsplan tijdens de huidige legislatuur bij te sturen indien de situatie veranderd is.

KERKENBELEIDSPLAN

> VERPLICHT SYNTHESDOCUMENT

→ *Voldoen aan bepaalde voorwaarden en timing*

> NOODZAKELIJKE VOORWAARDE VOOR:

→ *Subsidies (niet beschermde kerken): opmeting, trajectbegeleiding, haalbaarheidsonderzoek ...*

→ *Erfgoedpremies (beschermde kerken): bestemmingsonderzoek, restauraties ...*

→ *Dankzij het kerkenbeleidsplan weet Vlaanderen dat subsidies en premies goed besteed zijn.*

> GOEDKEURING DOOR:

→ *Centraal Kerkbestuur (aktename)*

→ *Bisschop*

→ *Gemeenteraad*

1.5 DE KERK IN VLAANDEREN

Uit het jaarrapport 2024 (cijfers van 2023) van de katholieke kerk in België blijkt dat de kerk in België historisch opgebouwd is rond de structuur van parochies en bisdommen. In totaal zijn er 3.577 parochies in België (3.732 in 2019, 3.705 in 2020, 3.660 in 2021 en 3.613 in 2022). In 2023 werden 57 parochies opgeheven en opgenomen in een groter pastoraal verband (ter vergelijking: 57 in 2022, 45 in 2021, 33 in 2020 en 40 in 2019). Momenteel werken alle bisdommen aan grotere pastorale samenwerkingsverbanden. Eind 2022 waren 396 pastorale eenheden opgericht (379 in 2021, 349 in 2020 en 348 in 2019). Het streefdoel van de Katholieke kerk in België lag in 2022 op 507.

Door deze historische groei kunnen we binnen 'de kerk' niet spreken van een gecentraliseerde instelling. Het is dan ook zeer moeilijk om een getal te plakken op het aantal kerkgangers in België aangezien de katholieke kerk niet beschikt over een register van het aantal katholieken in België.

Indien we een beter inzicht willen krijgen in het aantal kerkgangers zullen we ons dus moeten baseren op studies en peilingen. Een van de meest recente is 'Being a Christian in Western Europe' uit 2018. Hieruit bleek dat 9,42% van de Belgische bevolking zichzelf beschouwt als praktiserend Christen en 52,76% zichzelf katholiek noemt. Als we dit vergelijken met een studie uit 2016 van het 'Observatoire des Religions et de la Laïcité' waarin 20% van de

ondervraagden zich nog omschreef als praktiserend katholiek merken we toch een dalende lijn op.

Bij een telling in 2021 zien we dat op de derde zondag van oktober 166.785 mensen deel hebben genomen aan de Eucharistie en op kerstavond en -dag 347.229 (geen cijfers voor 2020 wegens de invloed van corona, in 2019 respectievelijk 241.029 en 551.134).

In het jaarrapport van 2024 staat dat er binnen de katholieke kerk nog 'maar' 1.764 diocesane priesters en 326 priesters-religieuzen meewerken in een parochie (1.859 en 323 in 2022, 1.975 en 337 in 2021, 2.038 en 328 in 2020, 2.167 en 349 in 2019, 2.301 en 374 in 2018). Dit zijn zowel actieve als gepensioneerde priesters. Als we kijken naar de leeftijden in 2021 zien we dat 52,3% ouder is dan 75 jaar, en slechts 28,7% is jonger dan 65 jaar (respectievelijk 52,7% en 27% in 2020 en 51,4% en 26,6% in 2019, cijfers van 2022 over de leeftijden ontbreken).

Dit alles heeft ook tot direct gevolg dat er minder kerken nodig zijn en er ook meer nagedacht dient te worden over de herbestemming van deze religieuze, beeldbepalende gebouwen. Er worden dan ook steeds meer kerkgebouwen onttrokken aan de eredienst. In 2023 werden 28 kerken onttrokken aan de eredienst (22 in 2022, 35 in 2021, 17 in 2020, 26 in 2019, 31 in 2018). Dit is een getal dat in de toekomst alleen nog maar zal stijgen.

1.6 EXPLOITATIE- EN INVESTERINGSTOELAGEN VOOR DE KERKEN IN MAASMECHELEN

Artikel 52/1 van het 'Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten' van 7 mei 2004 bepaalt dat de gemeentebesturen de tekorten van de exploitatie van de kerkfabrieken bijpassen en in de investeringen in de gebouwen van de eredienst bijdragen.

Volgens cijfers aangeleverd door de gemeente Maasmechelen droeg het gemeentebestuur van 2014 tot en met 2024 in totaal 5.635.504,39 euro bij aan de exploitatie van de eredienstgebouwen en 733.585,64 euro aan

investeringsstoelagen. Dit komt op een jaarlijks gemiddelde van zo'n 512.318,58 euro exploitatietoelagen en zo'n 66.689,60 euro investeringsstoelagen, over de periode 2014-2024.

EXPLOITATIE- EN INVESTERINGSTOELAGEN												
Kerkfabriek	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
Proosterbos	€ 29.381,19	€ 8.156,49	€ 38.910,26	€ 15.385,64	€ 19.900,10	€ 11.170,56	€ 28.424,50	€ 7.519,96	€ 22.952,89	€ 18.385,75	€ 22.345,25	€ 222.532,59
Eisden-Tuinwijk	€ 127.792,00	€ 74.075,58	€ 61.351,31	€ 49.055,64	€ 102.840,15	€ 93.896,28	€ 92.031,43	€ 117.169,57	€ 103.001,78	€ 97.365,36	€ 136.585,74	€ 1.055.164,84
Mariaheide	€ 19.978,38	€ 5.790,57	€ 14.058,60	€ 13.951,56	€ 11.793,26	€ 12.426,00	€ 17.084,32	€ 19.549,44	€ 8.658,90	€ 10.994,20	€ 15.284,07	€ 149.569,30
Vucht	€ 26.148,24	€ 17.178,01	€ 14.717,10	€ 24.829,55	€ 30.828,01	€ 15.655,56	€ 15.577,53	€ 18.454,52	€ 19.531,97	€ 21.968,11	€ 23.010,91	€ 227.899,51
Eisden-Dorp	€ 67.778,38	€ 70.782,12	€ 72.891,52	€ 51.127,16	€ 33.053,64	€ 86.287,54	€ 36.258,30	€ 60.820,00	€ 33.015,69	€ 93.017,06	€ 77.392,09	€ 682.423,50
Opgrimbie	€ 68.860,08	€ 21.983,78	€ 57.783,83	€ 64.788,07	€ 53.668,88	€ 37.777,64	€ 43.091,41	€ 38.886,86	€ 47.333,28	€ 69.451,78	€ 46.848,16	€ 550.473,77
Uikhoven	€ 14.502,24	€ -	€ 7.858,08	€ 4.310,66	€ 22.440,59	€ 17.911,22	€ 19.322,06	€ 17.771,64	€ 17.948,45	€ 3.963,87	€ 10.301,97	€ 136.330,78
Leut	€ 34.049,38	€ 47.663,62	€ 26.817,86	€ 30.328,57	€ 25.555,98	€ 18.642,23	€ 43.828,27	€ 37.411,31	€ 59.673,00	€ 50.380,98	€ 57.196,67	€ 431.547,87
Meeswijk	€ 6.078,51	€ 13.391,64	€ 16.756,29	€ 17.678,21	€ 9.451,36	€ 17.352,12	€ 9.463,69	€ 20.831,34	€ 23.125,50	€ 22.636,88	€ 20.446,45	€ 177.211,99
Kotem	€ 13.244,35	€ 72.079,52	€ 12.639,64	€ 37.239,91	€ 37.726,93	€ 19.926,50	€ 47.814,89	€ 45.477,55	€ 32.594,02	€ 55.602,83	€ 22.013,22	€ 396.359,36
Boorseem	€ 36.564,17	€ 172.407,38	€ 72.389,32	€ 48.932,66	€ 50.070,02	€ 52.819,22	€ 53.014,65	€ 47.613,43	€ 55.798,99	€ 54.729,16	€ 54.312,50	€ 698.651,50
Mechelen ad Maas	€ 83.610,07	€ 92.691,35	€ 72.328,73	€ 69.376,67	€ 69.803,29	€ 72.487,29	€ 120.754,05	€ 84.023,41	€ 88.524,17	€ 77.567,83	€ 76.172,52	€ 907.339,38
Totaal	€ 527.986,99	€ 596.200,06	€ 468.502,54	€ 427.004,30	€ 467.132,21	€ 456.352,16	€ 526.665,10	€ 515.529,03	€ 512.158,64	€ 576.063,81	€ 561.909,55	€ 5.635.504,39

Overzicht van de exploitatietoelagen. De volledige lijst is als bijlage aan dit document toegevoegd.

EXPLOITATIE- EN INVESTERINGSTOELAGEN												
Kerkfabriek	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
Proosterbos	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Eisden-Tuinwijk	€ 114.193,26	€ 36.747,45	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 150.940,71
Mariaheide	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vucht	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Eisden-Dorp	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Opgrimbie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 126.000,00	€ 126.000,00
Uikhoven	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 1.988,56	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 26.988,56
Leut	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 30.354,00	€ 20.000,00	€ -	€ 3.300,00	€ 75.523,40	€ -	€ -	€ 129.177,40
Meeswijk	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 30.013,45	€ 30.013,45
Kotem	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Boorseem	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 47.377,11	€ -	€ 39.234,14	€ 86.611,25
Mechelen ad Maas	€ -	€ 22.583,83	€ 46.948,17	€ 12.153,35	€ 26.384,57	€ -	€ 75.784,35	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 183.854,27
Totaal	€ 114.193,26	€ 59.331,28	€ 46.948,17	€ 12.153,35	€ 69.238,57	€ 32.500,00	€ 77.772,91	€ 3.300,00	€ 122.900,51	€ -	€ 195.247,59	€ 733.585,64

Overzicht van de investeringsstoelagen. De volledige lijst is als bijlage aan dit document toegevoegd.

Bron cijfermateriaal: gemeente Maasmechelen

De exploitatietoelagen voor de kerkfabrieken in de gemeente Maasmechelen liggen opvallend hoog, terwijl de investeringsstoelagen relatief laag zijn. Dit is het gevolg van een afspraak tussen de gemeente en de kerkfabrieken waarbij

de kerkfabrieken zelf verantwoordelijk zijn voor investeringen. Deze investeringen worden echter gecompenseerd via de exploitatietoelagen vanuit de gemeente.

EXPLOITATIETOELAGEN	
Kerkfabriek	Gemiddelde per jaar
Proosterbos	€ 20.230,24
Eisden-Tuinwijk	€ 95.924,08
Mariaheide	€ 13.597,21
Vucht	€ 20.718,14
Eisden-Dorp	€ 62.038,50
Opgrimbie	€ 50.043,07
Uikhoven	€ 12.393,71
Leut	€ 39.231,62
Meeswijk	€ 16.110,18
Kotem	€ 36.032,67
Boorseem	€ 63.513,77
Mechelen ad Maas	€ 82.485,40
Totaal	€ 512.318,58

Om een correcte vergelijking te maken met andere steden of gemeenten, is het belangrijk om de totale som van de exploitatie- en investeringstoelagen mee in beschouwing te nemen. Uit ervaring van het studieteam, dat in meerdere steden en gemeentes het kerkenbeleidsplan heeft opgesteld, weten we dat deze cijfers in Maasmechelen net boven het gemiddelde liggen. Het totaal van de investerings- en exploitatietoelagen komt in de gemeente Maasmechelen per jaar gemiddeld per kerkfabriek uit op 48 251 euro. Het gemiddelde van 7 andere gemeenten waarvan

INVESTERINGSTOELAGEN	
Kerkfabriek	Gemiddelde per jaar
Proosterbos	€ -
Eisden-Tuinwijk	€ 13.721,88
Mariaheide	€ -
Vucht	€ -
Eisden-Dorp	€ -
Opgrimbie	€ 11.454,55
Uikhoven	€ 2.453,51
Leut	€ 11.743,40
Meeswijk	€ 2.728,50
Kotem	€ -
Boorseem	€ 7.873,75
Mechelen ad Maas	€ 16.714,02
Totaal	€ 66.689,60

het studie bureau over deze cijfers beschikt ligt op zo'n 43 204 euro.

Hoewel er op de meeste plaatsen nog geëngageerde parochiegemeenschappen zijn die het kerkelijk leven actief dragen, blijft het belangrijk om stil te staan bij de verhouding tussen de publieke middelen die jaarlijks worden ingezet voor de exploitatie en investeringen in deze gebouwen, en het aantal mensen dat er effectief gebruik van maakt. Deze reflectie kadert binnen een breder streven naar een doordacht en verantwoord beheer van gemeenschapsgeld.

1.7 UITGANGSPUNTEN

Bij het opstellen van dit kerkenbeleidsplan, en het traject dat ertoe leidde, zijn enkele belangrijke uitgangspunten gehanteerd die hieronder kort omschreven zijn.

A. EEN PARTICIPATIEF TRAJECT

Kerkgebouwen zijn beeldbepalende gebouwen in de parochies. Ze staan er, in hun huidige of vroegere vorm, vaak al eeuwen. Ze zijn moeilijk weg te denken uit het straatbeeld. Generaties parochianen kwamen vaak naar de kerk bij de belangrijke levensmomenten: dopen, communies, huwelijken, overlijdens...

Het definiëren van een mogelijke neven- of herbestemming, of in het extreme geval verkoop of sloop, van een kerkgebouw kan dus moeilijk 'top-down' beslist worden. Dit zou altijd op verzet stuiten van de kerkbesturen en de (geloofs)gemeenschap. Het is belangrijk om de (geloofs)gemeenschap, en de andere gemeenschappen, verenigingen, organisaties, inwoners, etc. van bij het begin te betrekken in de

zoektocht naar een mogelijke alternatieve invulling van de kerkgebouwen.

Er is in eerste instantie een online **participatie-traject** doorlopen. Hierin werd het doel van een kerkenbeleidsplan toegelicht en konden deelnemers hun mening geven over de (toekomstige invulling van de) kerken van de. De ideeën werden door de opdrachthouder gecapteerd en verwerkt.

In een volgende fase, indien één of meerdere kerken opengesteld worden voor herbestemming, zal er per kerk een apart participatietraject opgezet worden om de toekomstige invulling mee te bepalen.

B. EEN RUIMTELIJK EN BOUWKUNDIG RELEVANT PLAN

Bij het zoeken naar mogelijke neven- of herbestemmingen van een kerk is het van belang om uit te gaan van de **constructieve mogelijkheden** die het gebouw heeft en/of de beperkingen die het gebouw met zich meebrengt. Ideeën kunnen mooi zijn, maar soms gewoon niet haalbaar binnen de constructie van het gebouw.

Ook moet er rekening gehouden worden met de **omgeving** van de kerk. Zowel de naaste omgeving (kerkplein, dorpskern, omliggende infrastructuur...) als het gemeentelijk en

bovengemeentelijk niveau moeten geanalyseerd worden. Ideeën kunnen mooi zijn, maar soms zijn ze al elders uitgevoerd en/of is herhaling niet wenselijk.

Een derde belangrijk element in de zoektocht naar een her-of nevenbestemming is de **erfgoedwaarde** die aan het gebouw hangt. Beschermd monumenten, waardevolle interieurelementen, landschappelijk waardevolle gebieden,... bepalen mee de mogelijkheden van een kerk.

C. AMBITIENIVEAU

Er wordt uitgegaan van een ambitieus en toekomstgericht plan. Een neven- of herbestemming van een kerkgebouw dient in de meeste gevallen verder te reiken dan het louter occasioneel organiseren van activiteiten zoals concerten of tijdelijke tentoonstellingen. De

doelstelling is om functies te identificeren en te integreren die voldoende **maatschappelijke relevantie** en **structurele continuïteit** bieden, zodat ze bijdragen aan het duurzaam beheer en de financiering van het langetermijnonderhoud van deze omvangrijke (erfgoed)gebouwen.

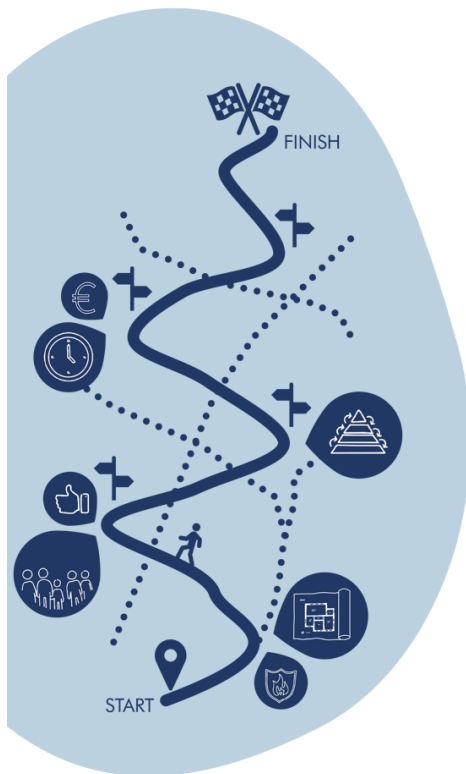
D. EEN KERKENBELEIDSPAN, EEN ROADMAP

Dit kerkenbeleidsplan beoogt een roadmap te zijn. We trachten een **leidraad** aan te bieden waarbinnen de komende jaren **strategische**

keuzes met betrekking tot deze beeldbepalend gebouwen gemaakt kunnen worden. De hieronder geformuleerde voorstellen zijn niet te

nemen of te laten maar geven een richting aan waarbinnen gedacht moet worden. Het is niet zo dat een occasioneel, uitzonderlijk goed idee, dat

niet opgenomen/past in dit plan, niet gerealiseerd kan worden.

KERKENBELEIDSPLAN = ROAD MAP

> SITE / GEBOUW

→ *Wat leren we uit het gebouw en zijn omgeving?*

> RANDVOORWAARDEN

→ *Wat kan?*

> VERWACHTINGEN

→ *Wat willen we?*

HET KERKENBELEIDSPLAN IS EEN (RUIMTELIJKE) VISIE

HET KERKENBELEIDSPLAN IS RICHTINGGEVEND

HET KERKENBELEIDSPLAN CREËERT AFTOETSINGSKADER

HET KERKENBELEIDSPLAN IS GEEN BOUWPLAN

1.8 VERLOOP VAN DE OPDRACHT

Bij de start van de opdracht werd een stuurgroep samengesteld met daarin:

- Tanja Imbornone, schepen van o.a. financiën en kerkfabrieken, gemeente Maasmechelen
- Daan Deckers, schepen van o.a. patrimonium, gemeente Maasmechelen
- Karen Huybrechts, directeur ruimte, gemeente Maasmechelen
- Ellen Dirx, diensthoofd lokaal cultuurbeleid en erfgoed, gemeente Maasmechelen
- Bart Tulleners, financieel directeur, gemeente Maasmechelen
- Christos Knieper, diensthoofd kerkfabrieken, Bisdom Hasselt
- Jan Delille, voorzitter centraal kerkbestuur Maasmechelen
- Michel Vandeurzen, secretaris centraal kerkbestuur Maasmechelen
- Vincent Sanz-Dreesen, diaken – pastoraal coördinator, Pastorale eenheid Sint-Vincentius
- Ruddy Pareyns, pastoor-moderator, Pastorale eenheid Sint-Franciscus
- Augustin Bokolo, pastoraal verantwoordelijke, Pastorale eenheid Sint-Franciscus
- Vertegenwoordigers van het studiebureau

Deze stuurgroep werd op bepaalde vergaderingen uitgebreid met twee vertegenwoordigers uit elke kerkfabriek.

Deze stuurgroep heeft vergaderd op de volgende momenten:

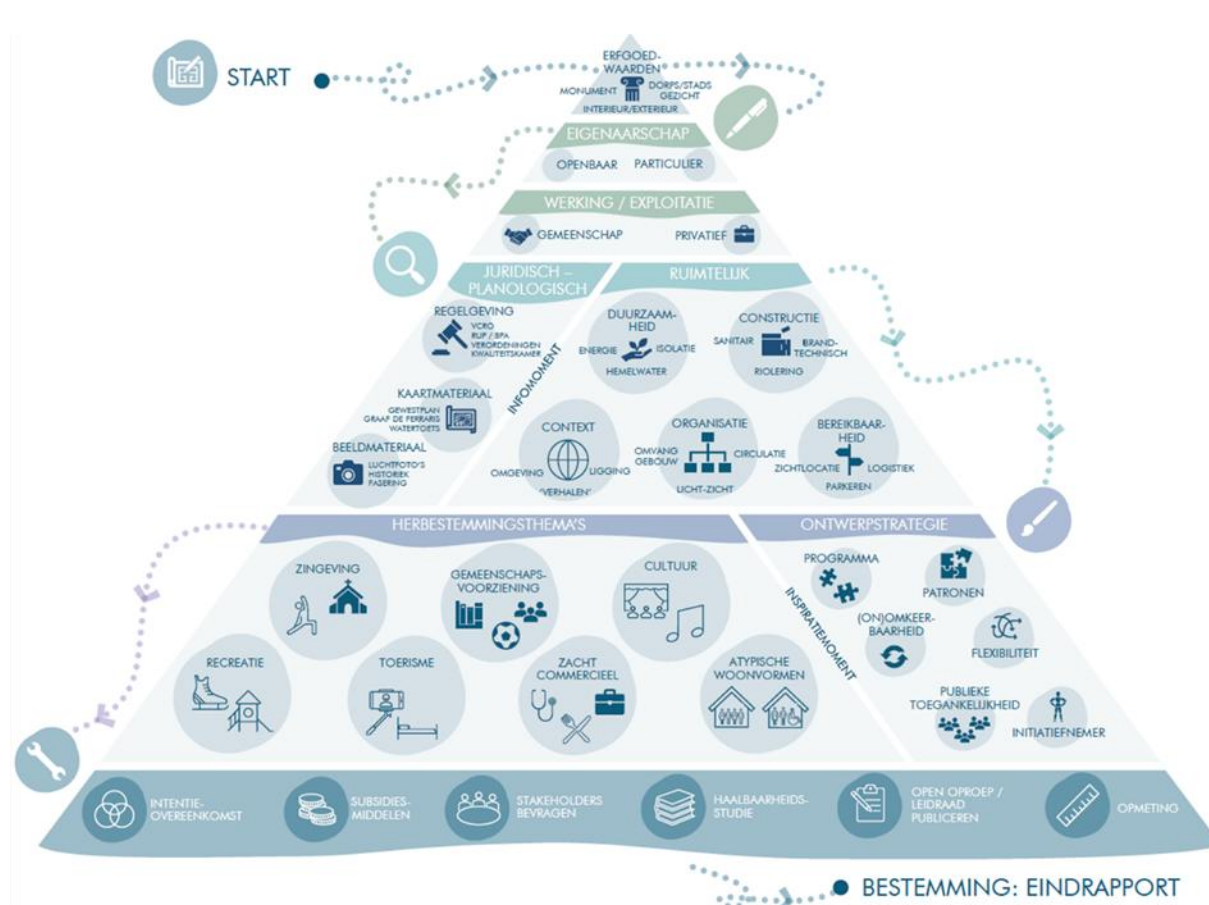
- 09/04/2025: Voorbespreking opdrachtgever – studiebureau
- 25/04/2025: Installatievergadering stuurgroep - studiebureau
- 02/07/2025: Bespreking analyse van de kerken - uitgebreide stuurgroep
- 22/08/2025: Bespreking visie - college van Burgemeester en Schepenen
- 28/08/2025: Bespreking visie - stuurgroep
- 03/08/2025: Bespreking visie - uitgebreide stuurgroep
- 09/10/2025: Terugkoppeling visie - stuurgroep

DEEL II – METHODOLOGIE

2.1 DE BESLISSINGSBOOM

In het traject naar het effectief neven- of herbestemmen van een kerk is het kerkenbeleidsplan maar een eerste stap. Het kerkenbeleidsplan zet de krijtlijnen uit waarbinnen verantwoorde beslissingen kunnen worden genomen en het vormt het kader om concrete voorstellen en invullingen te kunnen beoordelen.

Om te voorkomen dat een dergelijk plan onrealistische verwachtingen schept en daardoor dode letter blijft, is de voorgestelde methodologie erop gericht om het realisatieproces zo snel mogelijk op gang te brengen. Dit kerkenbeleidsplan kwam tot stand volgens het volgende schema:

Door het invullen van de beslissingsboom bekomen we uiteindelijk bestemmingsthema's die oplossing aanreiken. Hieronder meer uitleg per rubriek.

VALORISATIE, HER- OF NEVENBESTEMMING

Indien men een kerk wil inzetten voor breder gebruik dan de eredienst, moet hiervoor eerst een opening zijn in het pastoraal plan. Wanneer dat geval is, is de eerste vraag die beantwoord moet worden of er gesproken wordt over een her- of een nevenbestemming.

Bij een nevenbestemming blijft het kerkgebouw (deels) onderdak bieden aan erediensten, maar worden ook andere, profane, initiatieven in de kerk toegelaten. Dit kan door ruimtelijke ingrepen gerealiseerd worden bv. het plaatsen van scheidingsmuren zodat er een afzonderlijke ruimte ontstaat. Dit heet een **nevenbestemming in de ruimte**. Bij een **nevenbestemming in de tijd** kan het kerkgebouw buiten de uren van de religieuze activiteiten gebruikt worden voor andere doeleinden.

Een nevenbestemming is niet te verwarren met de **valorisatie** van een kerk. Bij valorisatie wordt de kerk naast liturgie en bezinning ook opengesteld voor andere initiatieven die het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn kunsthistorische rondleidingen, concerten, tijdelijke tentoonstellingen...

Ten slotte: een **herbestemming** betekent dat het sacrale 'uit de kerk verdwijnt'. De kerk wordt volledig onttrokken aan de eredienst (met een procedure die eraan vasthangt, met o.a. het samenvoegen van de parochie met een nabijgelegen parochie) en krijgt een louter profane invulling.

PASTORAAL PLAN

Een pastoraal plan is een beginvoorwaarde om met een kerkenbeleidsplan van start te kunnen gaan. **Er wordt bepaald welke pastorale activiteiten in welke kerken zullen doorgaan.** Hieruit kan je afleiden voor welke kerken een gedeeltelijke of volledig nieuwe bestemming wenselijk is.

Het pastoraal plan van 2024 voorzag het behoud van de eredienst in alle 12 de parochiekerken.

Er werd in het pastoraal plan niet specifiek vernoemd welke kerken in aanmerking komen voor een neven- of herbestemming, het wordt evenwel nergens uitgesloten. Er werd doorheen het traject van de opmaak van het kerkenbeleidsplan onderzocht welke kerken opengesteld kunnen worden voor herbestemming.

In oktober 2025 is er, op basis van het proces van dit kerkenbeleidsplan, in samenspraak tussen het bisdom en de pastorale teams een beslissing genomen met betrekking tot herbestemming van bepaalde kerken (zie verder in dit rapport).

ERFGOEDWAARDE

In de keuze naar een mogelijke nevenbestemming of een volledige herbestemming is de **erfgoedwaarde van de betreffende kerk een belangrijk gegeven en uitgangspunt.** Kerken met een hoge erfgoedwaarde en dus als monument beschermd, zijn aan meer regels en dus ook beperkingen onderworpen dan kerken die geen bescherming als monument genieten. Door de erfgoedwaarde is ook de beeldwaarde in de bebouwde kern groter en is de gehechtheid van de gemeenschap aan het gebouw meestal ook groter.

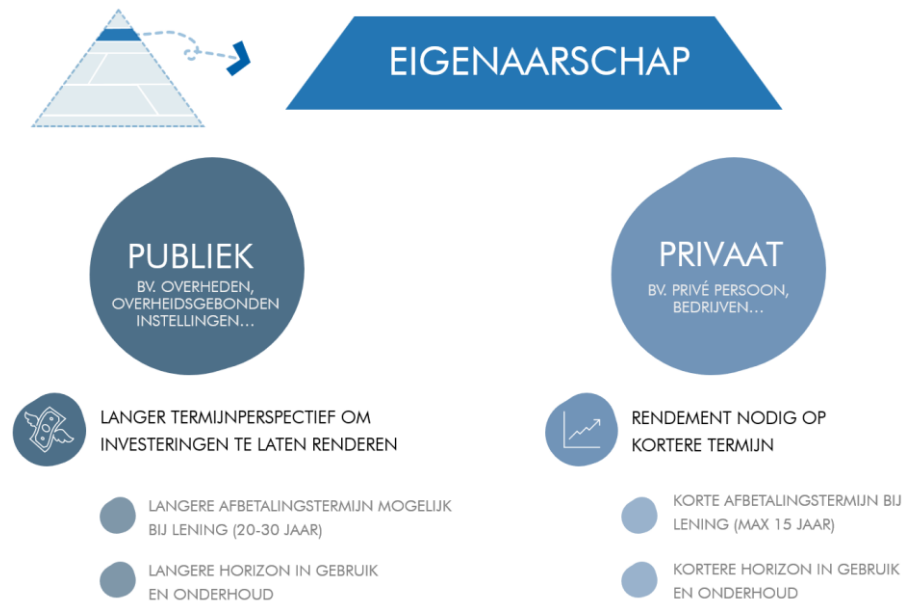
Ook het interieur van een kerk kan beschermd zijn of heel wat beschermd roerend erfgoed bevatten. Bovendien hebben sommige interieurs in hun geheel ook een bepaalde waarde als ensemble, zelfs wanneer ze niet met een bepaald statuut beschermd worden.

EIGENAARSCHAP

Een volgende belangrijke afweging, die dikwijls sterk aanleunt bij de vorige, is of het wenselijk is dat de kerk een **openbare functie behoudt of kan omgevormd worden naar een particuliere bestemming.**

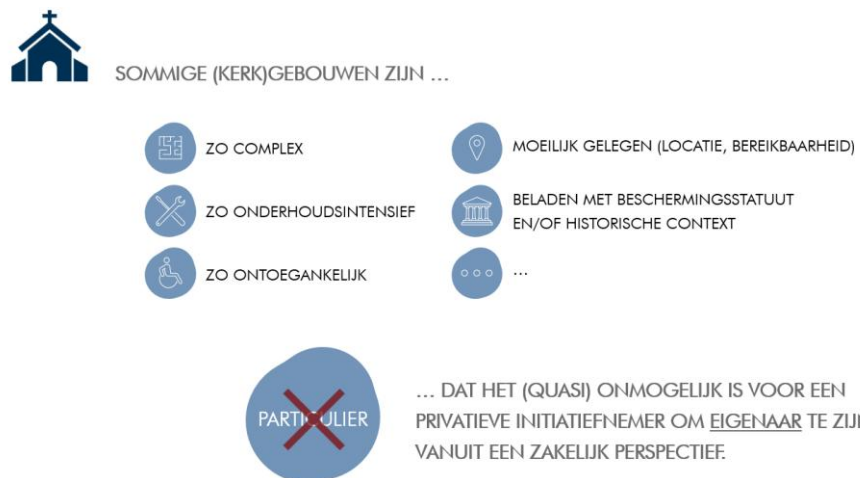
Bij een openbare functie blijft de kerk voor het merendeel publiek toegankelijk. Dit is uiteraard zo als de kerk haar religieuze functie behoudt, al dan niet met een nevenbestemming, maar kan ook bij een volledige herbestemming van de kerk. In dat geval komen vooral publieke functies in aanmerking, zoals een bibliotheek of een cultuurcentrum. Op die manier blijft de kerk haar rol in het gemeenschapsleven spelen, ook al heeft ze geen religieuze betekenis meer. Dit maakt een eventuele herbestemming voor de gemeenschap dikwijls meer acceptabel, zeker bij kerken die belangrijk zijn in het collectief geheugen van een (dorps)gemeenschap.

Wanneer een kerk herbestemd wordt naar een particuliere functie, is ze niet meer vrij toegankelijk voor iedereen. De meest duidelijke vorm hiervan is een herbestemming naar een woning, waar je uiteraard niet meer zomaar kan binnenlopen. Maar ook andere bestemmingen, zoals een architectenkantoor of een hotel laten geen vrije in- en uitloop van het gebouw voor iedereen meer toe. Een café of een handelsruimte zijn wel vrij toegankelijk, maar kunnen toch eerder als semi-publiek beschouwd worden.

Wanneer een kerk opengesteld wordt voor herbestemming, moet er ook iemand zijn die iets met het gebouw kán of wil doen. Bij het kopen van een kerk hebben publieke overheden een andere horizon dan een privaat persoon of bedrijf. De **publieke overheden** hebben een **langere termijn** waarop ze kunnen lenen, hun investering laten renderen en het gebouw kunnen gebruiken, terwijl dit voor een **privaat bedrijf of een particulier** een **kortere termijn** betreft.

Daarbij komt het feit dat **sommige (kerk)gebouwen** om meerdere redenen **niet** eens **interessant of haalbaar** zijn om door een **privaat persoon/bedrijf** gekocht te worden.

EXPLOITATIE

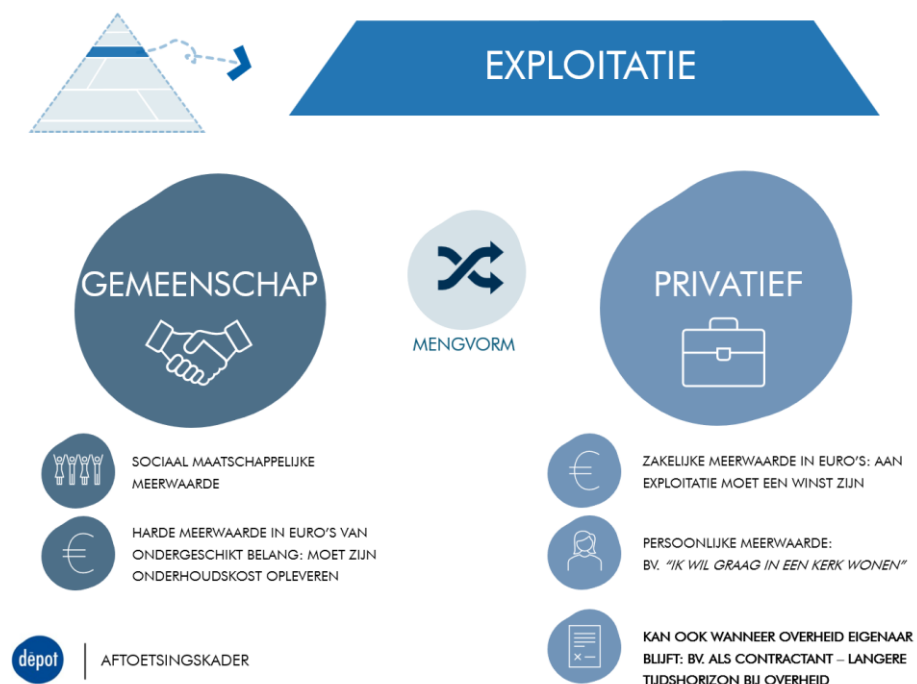
Nauw samenhangend met de vorige keuze moet er ook beslist worden over de **nieuwe beheersituatie**. Blijft de kerk eigendom van de kerkfabriek en blijft ze dus ook onder 'veilige paraplu' van mede-financiering door de gemeente/stad,

komt er een private investeerder in beeld (als eigenaar of exploitant) of is een mengvorm tussen beide de beste optie? Dit is een belangrijke keuze die mee aan de basis ligt van de opmaak van een kerkenbeleidsplan.

Wanneer een kerk haar religieuze functie behoudt, zal ze ook eigendom blijven van de kerkfabriek en/of de gemeente/stad en dus de 'gemeenschap'. Dit zal voor een aantal kerken de gewenste situatie zijn.

Ook bij andere, zuivere gemeenschapsfuncties die door de gemeente vervuld worden, zoals een bibliotheek of een gemeenschapscentrum, blijft de kerk beheerd met gemeenschapsgeld. In dit scenario zijn nevenbestemmingen met een gemeenschapsfunctie ook werkbaar.

Wanneer een kerk in de toekomst niet meer als kerk zal functioneren en er ook geen nood is aan een andere gemeenschapsfunctie, moet er gezocht worden naar een private investeerder of een exploitant. Het kan zijn dat de kerk verkocht wordt of dat ze via een zakelijk recht ter beschikking gesteld wordt van een exploitant. Bij een herbestemming naar een woning of een zuiver commerciële functie is het logisch dat het gebouw verkocht wordt. De verwerving van de eigendom en alle toekomstige kosten zijn dan voor rekening van de private investeerder. De kerkfabriek kan de inkomsten hiervan investeren in de kerken die wel nog in haar beheer blijven. Maar er kan ook gezocht worden naar een private uitbater, zonder dat de kerk verkocht wordt, bv. door ze in erfpacht te geven. Dit heeft als voordeel dat de exploitant niet de grote investering hoeft te doen van de aankoop van het gebouw en een herbestemming financieel mogelijk wordt naar minder rendabele functies, zoals een dansschool of een private kinderopvang. De kerkfabriek blijft bij een zakelijk recht eigenaar van het gebouw, maar hoeft niet meer financieel in te staan voor alle kosten. Het kerkgebouw krijgt hierdoor een nieuwe functie en wordt dus behoed voor leegstand en verval. Uiteraard veronderstelt dit model dat er een overeenkomst wordt opgemaakt waar eenduidig wordt vastgelegd wie verantwoordelijk is voor welke verbouwings- en onderhoudswerken, de financiële vergoeding, de looptijd van de huurovereenkomst of erfpacht, de nieuwe functies, ...

Naast deze twee opties kan er ook nog een mengvorm ontwikkeld worden, waarbij een deel van het gebouw beheerd wordt door en voor de gemeenschap en een deel een nieuwe bestemming krijgt met een exploitant, waaraan een zakelijk recht wordt verleend of een huurcontract wordt aangeboden.

Een volledig nieuwe bestemming kan tot ingrijpende verbouwings- of deels zelfs afbraakwerken leiden die zorgen dat er geen weg terug meer is. In dat geval spreken we van **onomkeerbaarheid**. Zeker bij herbestemmingen die leiden tot een verkoop van het kerkgebouw zal er meestal geen weg terug zijn. De nieuwe eigenaar zal het gebouw volledig aanpassen aan zijn noden en wensen, met uiteraard het bijhorende kostenplaatje. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een kerkje wordt herbestemd tot woning. Bij de opmaak van een kerkenbeleidsplan is het bijgevolg belangrijk dat er grondig wordt nagedacht over de toekomst van alle kerken in een gemeente, zodat men bij de keuze voor herbestemming niet over één nacht ijs gaat. De inbreng van de (dorps)bewoners in de brainstormsessies geven ook hier belangrijke input over hoe zij vanuit dit perspectief de toekomst van hun kerk zien.

Daar tegenover staat dat sommige nieuwe functies, zelfs bij volledige herbestemming, geen ingrijpende verbouwingen vragen. Wanneer een kerk wordt herbestemd tot een theater- of concertzaal zal de ruimte min of meer op dezelfde manier gebruikt worden als voorheen: het publiek zit in het schip van de kerk en kijkt naar een podium dat vooraan staat. In dat geval is de nieuwe situatie omkeerbaar. Als het gebouw ook nog beheerd blijft door de kerkfabriek of de gemeente, zou het gebouw immers in een verre toekomst opnieuw de functie voor de eredienst kunnen vervullen. Ook bij nevenfuncties is er dikwijls sprake van een omkeerbare situatie, vermits in de kerk de (eventueel occasionele) erediensten behouden blijven en dit ook met de nevenfunctie mogelijk moet blijven.

CONTEXT VAN HET GEBOUW

Naast alle voorgaande overwegingen, die niet noodzakelijk gekoppeld zijn aan de specifieke kenmerken van het gebouw, moet er bij het opmaken van een bestemmingsvisie natuurlijk ook rekening gehouden worden met het gebouw zelf en zijn omgeving. Bij het overwegen van nieuwe, publieksaantrekkende functies is de bereikbaarheid en visibiliteit van het gebouw een belangrijk gegeven. Is er voldoende parkeermogelijkheid voor auto's en fietsen? Is er in de nabijheid een bushalte en/of ligt het gebouw aan het fietsroutenetwerk (functioneel of toeristisch)? Is er mogelijkheid tot laden en lossen zonder het verkeer te hinderen? Ligt het gebouw op een zichtlocatie? Ligt het gebouw hoger dan de omgeving, waardoor de toegankelijkheid bemoeilijkt wordt? Al deze elementen scheppen randvoorwaarden die een neven- of herbestemming mee sturen.

Maar ook het gebouw zelf heeft intrinsiek een aantal mogelijkheden en beperkingen die de flexibiliteit bepalen waarmee het nieuwe functies kan aannemen. Dit wordt in belangrijke mate bepaald door de typologie van de kerk (zie beschrijving in punt 2.2) met elk een specifiek organisatiepatroon. Een basilicatypologie, met veel kolommen, één hoofdingang en een sterke gerichtheid naar het altaar is anders georganiseerd dan een centraalbouw, met focuspunt in het midden of een zaalkerk, die geen kolommen heeft maar meestal ook kleiner is. Maar ook binnen eenzelfde typologie kan een gebouw meer of minder flexibel zijn door de specifieke structuur, de afmetingen van de ruimte(s), het aantal toegangen, de afmetingen en positie van de raamopeningen, de aanwezigheid van nevenruimtes naast de hoofdruimte van de kerk, ... En uiteraard spelen ook de technische kenmerken van het gebouw een rol: Bevindt het zich nog in goede staat? Zijn er vochtproblemen? Is de verwarmingsinstallatie accuraat en is er isolatie (voorzetramen, dakisolatie, ...)?

Is er riolering aanwezig waar (bijkomende) sanitaire voorzieningen op aangesloten kunnen worden?

Op basis van al deze toetsstenen zal er dan, samen met de bewoners in de brainstormsessies, gezocht worden naar zinvolle neven- of herbestemmingen voor de verschillende kerken in de gemeente. Dit beslaat een hele range van mogelijke nieuwe functies, van zingeving en cultuur, over gemeenschapsvoorzieningen en zorgvoorzieningen tot toeristische, recreatieve en zacht commerciële bestemmingen, horeca en zelfs atypische woonvormen, al dan niet voor specifieke doelgroepen. Deze worden verder in dit rapport uitgelegd.

2.2 TYPOLOGIE VAN EEN KERK

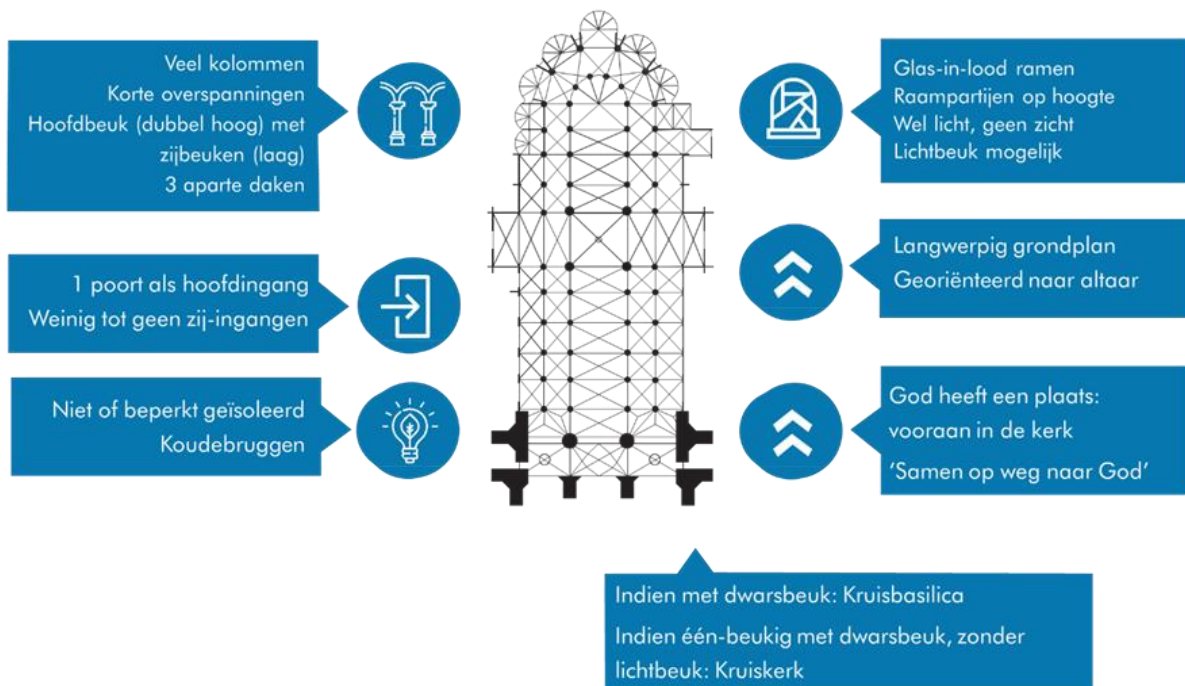
Om een her- of nevenbestemming te bepalen is het goed om de ruimtelijke sterktes en zwaktes van de gebouwen nader te onderzoeken. Binnen de kerken in Vlaanderen en bij uitbreiding in België kunnen we vijf grote typologieën onderscheiden. Elk van deze verschillende typologieën zorgen er voor dat een kerk andere mogelijkheden heeft. Binnen deze typologieën kunnen we enkele hybride vormen detecteren. Hieronder bespreken we kort elk van deze typologieën met hun plus- en minpunten.

A. BASILICA

Een basilicakerk is een van de oudste typologieën die we kennen. Omwille van de beperkte technische kennis in deze bouwperiode waren er geen grote overspanningen mogelijk en werden ze opgebouwd uit verschillende traveeën en zijbeuken. Als gevolg van deze

opbouw staan in deze kerken veel kolommen. Dit zorgt ervoor dat deze kerk eenvoudiger op te splitsen is in verschillende compartimenten. Een nadeel is dat er geen grote open ruimte gecreëerd kan worden.

Basilica

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

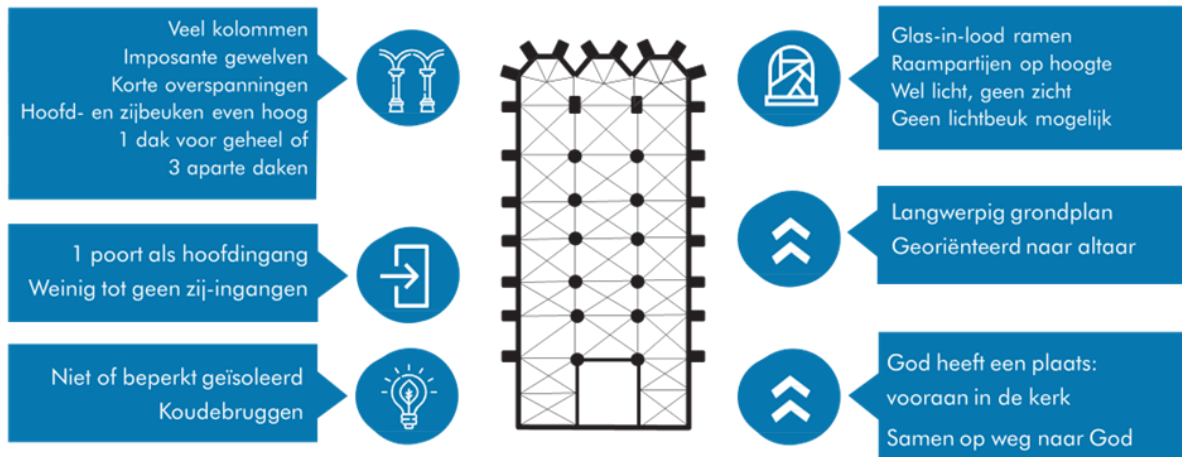
Sint-Monulfus en Gondolfuskerk, Mechelen-aan-de-Maas

B. HALLENKERK

De hallenkerk is net als de basilicakerk een meerbeukige kerk opgebouwd uit verschillende traveeën. Het verschil met de basilicakerk is dat

bij de hallenkerk alle beuken dezelfde hoogte hebben. De plus- en minpunten lopen gelijk met de basilicakerk.

Hallenkerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

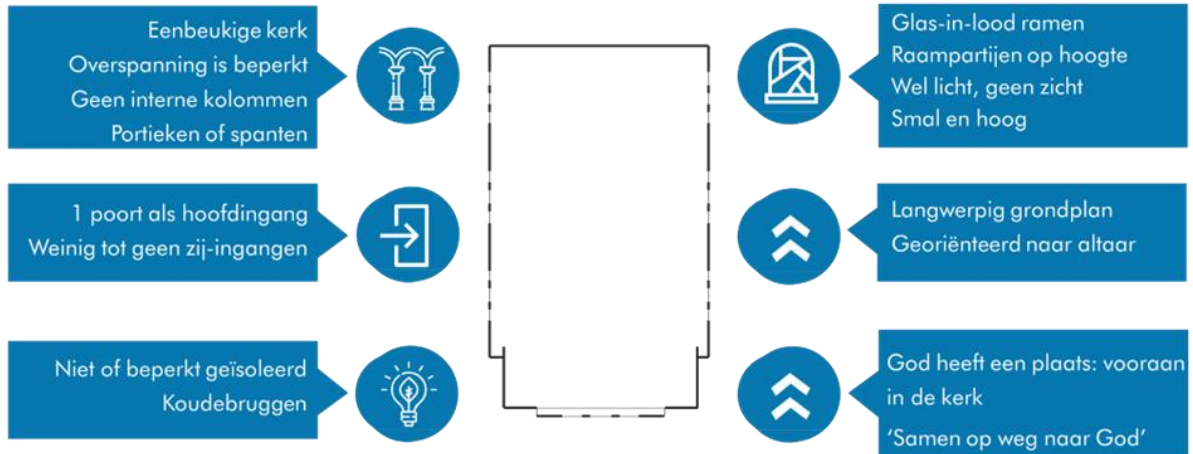
Sint-Mauritiuskerk, Bilzen Centrum

C. ZAALKERK

De zaalkerk heeft in tegenstelling tot de vorige twee typologieën een meer open karakter. Doordat het een eenbeukige kerk is, zijn er geen

interne kolommen. Vaak zijn deze kerken kleiner in omvang en volume omdat er slechts een beperkte overspanning mogelijk is.

Zaalkerk

Indien kleine schaal: kapel

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

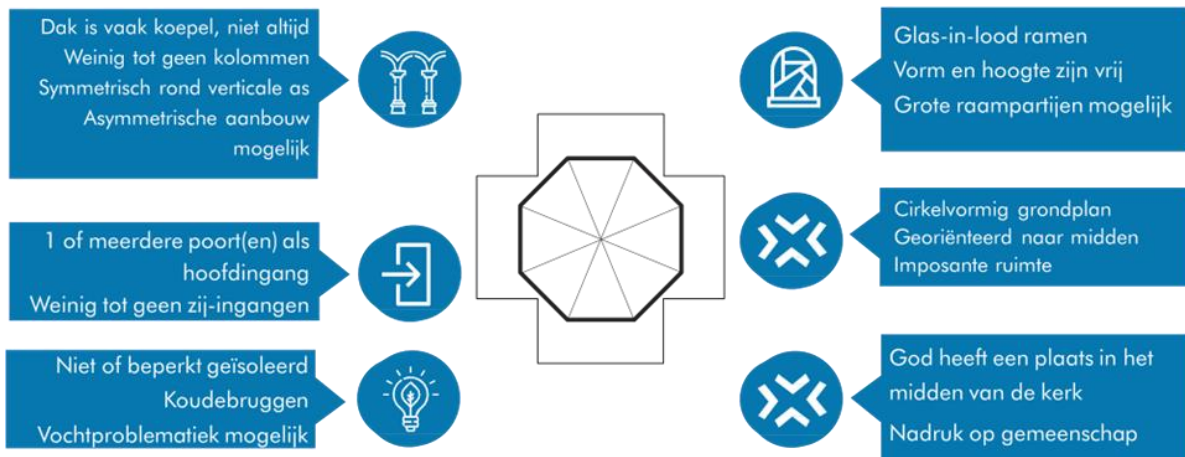
Sint-Laurentiuskerk, Meeswijk

D. CENTRAALBOUW

Anders dan alle voorgaande typologieën heeft de centraalbouw geen langwerpig maar een cirkelvormig grondplan. Doordat de kerk vaak een koepelvormig dak heeft staan er weinig tot

geen kolommen in de kerk. De kerk is georiënteerd naar het midden. De koepelvorm zorgt ervoor dat er een imposante ruimte ontstaat in de kerk.

Centraalbouw

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

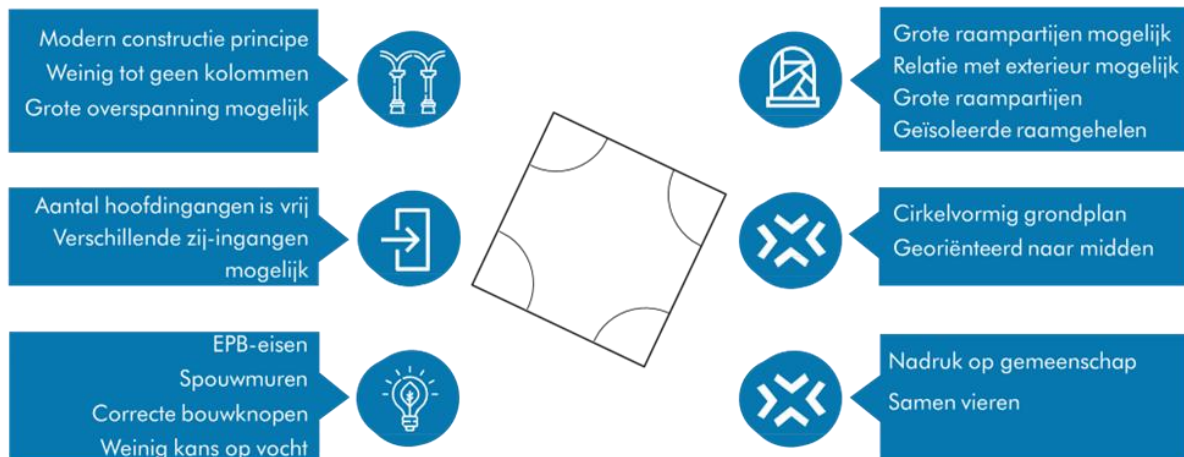
Basiliek van Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel

E. PLAN LIBRE

Een plan libre kerk kan veel verschillende vormen aannemen. Vaak wordt er ook gesproken over een “moderne kerk”. Deze kerken zijn vaak gebouwd na de Tweede Wereldoorlog en maken gebruik van moderne

bouwprincipes. Hierdoor zijn er grote overspanningen mogelijk zijn, modernere technieken, ... Ze kunnen zowel een cirkelvormig als een langwerpige grondplan hebben en ze zijn ook vaker geïsoleerd.

Plan Libre

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

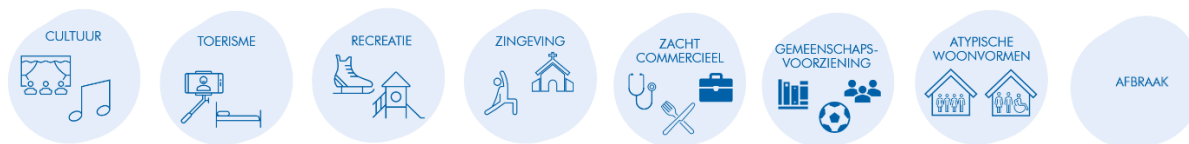
We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Maagd der Armenkerk, Mariaheide

2.3 GENERALISTISCHE BESTEMMINGSTHEMA'S

Zoals aangehaald gaan we op zoek naar generalistische thema's waarbinnen een kerk een neven- dan wel herbestemming kan vinden. We detecteren zeven thema's die hieronder verder worden uitgelegd. Sommige kerken lenen zich binnen meerdere thema's. Sommige thema's passen in elke kerk.

A. TOERISME

Het gezegde gaat dat de "kerk altijd in het midden staat" en dit klopt ook. Kerken staan vaak in het centrum van een dorp/stad en zijn als gebouw op zich al een bezienswaardigheid. Overal ter wereld bezoeken mensen dagelijks kerkgebouwen omwille van het feit dat deze gebouwen een zekere aantrekkingskracht

hebben. Een toeristische activiteit kan vaak ook starten als een nevenbestemming en later overgaan in een volledige herbestemming. Er moet echter wel voldoende aantrekkingskracht en omkadering mogelijk zijn om te kunnen spreken van een geslaagde toeristische herbestemming.

B. GEMEENSCHAPSVOORZIENINGEN

Een kerk is van oudsher een publiek gebouw en kan zich lenen voor een publieke gemeenschapsfunctie. Een gemeente/stad heeft tal van publieke gebouwen in haar patrimonium. Dit gaat van schoolgebouwen over kinderopvang tot een fanfarezaal. Indien er een nieuw gebouw gezocht wordt of een bestaand gebouw vervangen dient te worden

kan onderzocht worden of deze functies niet in een kerkgebouw ondergebracht kunnen worden. Op deze manier kan er een zinvolle herbestemming gevonden voor het kerkgebouw waardoor een win-win situatie kan ontstaan en de middelen die de gemeente in dit gebouw steekt "efficiënter" benut kunnen worden.

C. ATYPISCHE WOONVORMEN

De laatste jaren verandert de manier waarop we wonen razendsnel. Tal van nieuwe woonvormen steken de kop op: co-housing, kleinschaligere

woonzorgcentra in het dorpscentrum, alternatief wonen. Sommige kerken komen hier ook voor in aanmerking.

D. RECREATIE

Onder recreatie verstaat men alle vormen van vrijetijdsbesteding, alle activiteiten die kunnen worden gedaan naast de dagelijkse verplichtingen die men doet voor ontspanning en vermaak.

Bij de her- of nevenbestemming van een kerkgebouw denkt men niet snel aan recreatie.

Toch kan ook dit een geschikte bestemming zijn. Zo zijn er tal van voorbeelden in de wereld waarbij een kerk is omgevormd tot zwembad, klimzaal, ... maar ook minder extreme bestemmingen zoals een hotel of een cinema vallen onder de categorie 'recreatie'.

E. ZACHT COMMERCIEEL

De gemeenschap staat vaak wantrouwig tegenover commerciële functies in een kerk. Daarom spreken we eerder over (zacht) commercieel. Hierbij denken we eerder aan

semipublieke commerciële functies zoals een dokterspraktijk, samenwerking met een non-profit organisatie, thema-restaurant ...

F. CULTUUR

Een kerk is vaak van nature een 'cultureel' gebouw. Ze hebben een lange geschiedenis en maken deel uit van ons onroerend erfgoed. Kerken hebben vaak een zeer goede akoestiek,

waardoor ze uitermate geschikt zijn voor concerten of voorstellingen. Er zijn tal van voorbeelden waarbij kerken worden her- of nevenbestemd als cultuurcentrum.

G. ZINGEVING

Zingeving ligt meer in het verlengde van de bestaande functie. Een kerk is van zichzelf een plek waar mensen tot rust komen. Dit kan

verdergezet worden in de nieuwe bestemming. Voorbeelden hiervan zijn een columbarium, stilteplek, ...

H. AFBRAAK?

In sommige – extreme – gevallen kan men zich de vraag stellen of het de investeringen nog waard is om een (kerk)gebouw in stand te houden. Omwille van verschillende redenen kan de conclusie zijn dat men beter kan overgaan tot

het afbreken van het gebouw, om iets nieuws mogelijk te maken. Dit zijn eerder uitzonderlijke gevallen en zeker bij kerken die beschermd zijn als monument of vastgesteld als bouwkundig erfgoed, is dit niet evident.

DEEL III – ANALYSE

3.1 SINT-LAURENTIUSKERK – MEESWIJK

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Laurentiuskerk ligt centraal in de dorpskern van Meeswijk, aan het Kerkplein. De kerk is omgeven door een deels vergroend oud kerkhof, dat vandaag dienstdoet als zitplaats en tuin. Achter de kerk bevinden zich het parochielokaal en het wijkcentrum van Meeswijk. Ook het schutterslokaal ligt in de directe omgeving.

De kerk is bereikbaar via lokale invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas. Bushaltes bevinden zich op wandelafstand. De signaalwaarde van de kerk is beperkt door de dichte bebouwing, maar binnen het dorp is ze goed herkenbaar. De ruime parkeergelegenheid voor de kerk zal verplaatst worden bij de herinrichting van het plein.

LIGGING: Kerkplein 11, 3630 Meeswijk

KADASTRALE INFO: AFD 6 MEESWIJK; Sectie B; Nr. 54B

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 328 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 328 m²

KERKHOF: Oud kerkhof naast de kerk, deels vergroend en ingericht als lapidarium met grafstenen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied met landelijk karakter' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: BPA Kerkveld: zone voor openbaar nut + kerkhofplein

ANDERE: Landinrichtingsplan heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

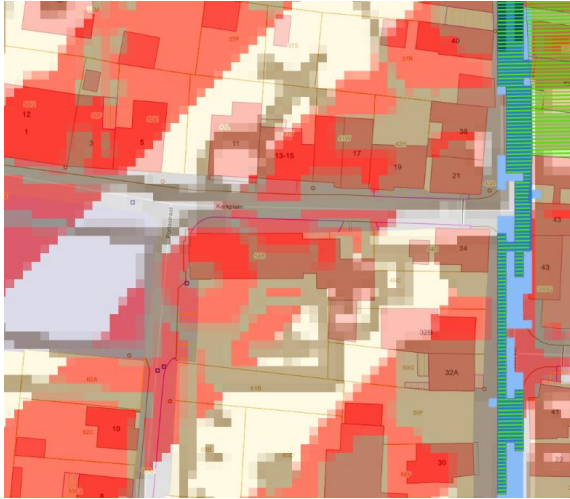
EIGENAAR: Gemeente Maasmechelen

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Vincentius

PAROCHIE: Sint-Laurentius Meeswijk

www.geopunt.be

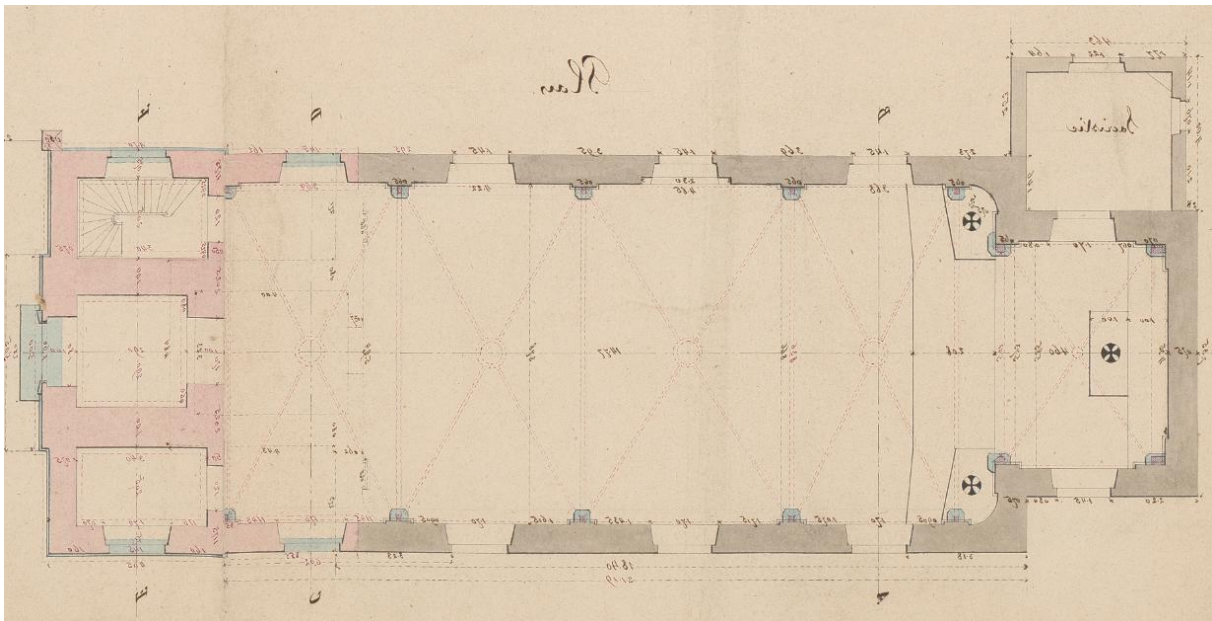
- ERFGOEDWAARDEN:**
- De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
 - Het orgel, vervaardigd in 1854 door de Nederlandse orgelmaker Franssen, is sinds 15 december 2003 beschermd als monument. Het orgel werd in 1979 voor het laatst hersteld, maar is momenteel opnieuw buiten gebruik ter restauratie.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Laurentius met restanten van het kerkhof [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1266> (geraadpleegd op 2 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Laurentiuskerk is een classicistische zaalkerk met een open grondplan. De neoclassicistische westpartij met ingebouwde toren dateert uit 1867. De kerk heeft één hoofdingang centraal in de toren en een achteringang via de sacristie. Er zijn geen kolommen, waardoor het interieur open is en overal zicht biedt op het altaar. Het daglicht is behoorlijk dankzij grote glas-in-loodramen, hoewel er geen zicht naar buiten is.

Scan van grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is opgebouwd uit baksteen en kalkzandsteen, onder een zadeldak met leien. De toren bestaat uit drie geledingen met een ingesnoerd tentdak. Het interieur is bepleisterd en voorzien van kruisribgewelven tussen rondboogvormige gordelbogen.

De toren is toegankelijk via een vaste trap, en de kapconstructie via loopbruggen. Er is één toilet aanwezig in de sacristie. Het pleisterwerk is in redelijke staat, maar vertoont enkele scheuren en zwarte plekken en vraagt om een opfrisbeurt.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven zijn geïsoleerd, al is er schade door marters vastgesteld. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetbeglazing. De verwarming gebeurt via luchtverwarming op gas.

Een opfrisbeurt van het pleisterwerk is dringend nodig.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Laurentiuskerk werd gebouwd in 1788 en is een goed bewaard voorbeeld van classicistische dorpsarchitectuur. De neoclassicistische westpartij uit 1867 versterkt het monumentale karakter. De kerk bevat waardevol meubilair en kunstwerken, waaronder:

- Triomfkruis (16e eeuw, gepolychromeerd hout)
- Kruisbeeld (ca. 1700)
- Reliekhouders met pelikaan (17e eeuw)
- Beeld van Sint-Laurentius (18e eeuw)
- Processiemaadonna (19e eeuw)
- Neobarokke altaren (19e eeuw)
- Preekstoel (1729)
- Biechtstoelen (18e–19e eeuw)
- Doksaal met eiken balustrade (18e eeuw)
- Orgelkast (begin 19e eeuw)
- Hardstenen doopvont met koperen deksel
- Grafkruis Haerden-Roosen (1668–1673)

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Laurentius met restanten van het kerkhof [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1266> (geraadpleegd op 2 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- Vieringen: 32
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 12
 - Huwelijken: 2
 - Begrafenissen: 6
 - Doopsels: 8
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 4
- Andere activiteiten: Geen

3.2 SINT-PIETERSKERK – LEUT

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Pieterskerk bevindt zich in het centrum van Leut, een deelgemeente van Maasmechelen. De kerk ligt aan het dorpsplein, omringd door historische elementen zoals het voormalig schooltje, horecazaak Cellini, en het beschermde dorpspomp met drie gerechtslindes. In de directe omgeving bevinden zich ook het kasteel Vilain XIII en het bijhorende landschapspark, wat de kerk een bijzondere ligging geeft binnen het erfgoedlandschap.

De kerk is goed bereikbaar via lokale invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas. Leut fungeert als toegangspoort tot het Rivierenpark Maasvallei. Bushaltes bevinden zich vlak voor de kerk. Er is ruime parkeergelegenheid voor en rond de kerk, al zal deze verplaatst worden bij de herinrichting van het plein.

LIGGING: Sint-Pietersstraat 46, 3630 Leut
KADASTRALE INFO: AFD 5 LEUT; Sectie B; Nr. 95Z
OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 578 m²
VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 505 m²
KERKHOF: Historisch kerkhof achter de kerk, met grafstenen van lokale notabelen en geestelijken

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

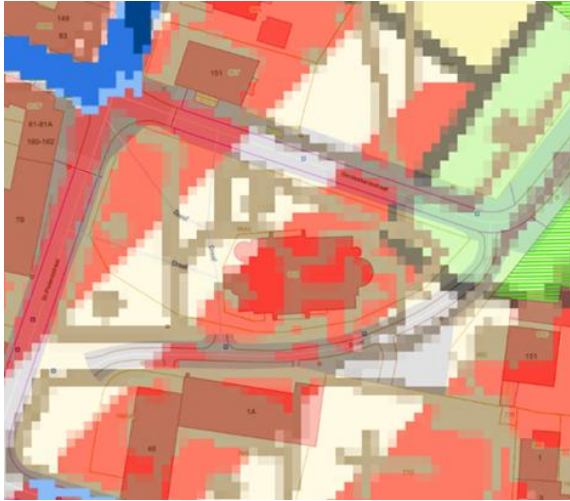
We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied met landelijk karakter' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig
RUP/BPA/...: /
ANDERE: Beheersplan Leut in opmaak
EIGENAAR: Kerkfabriek Sint-Petrus
BISDOM: Hasselt
DEKENAAT: Genk
PASTORALE EENHEID: Sint-Vincentius
PAROCHIE: Sint-Petrus Leut

www.geopunt.be

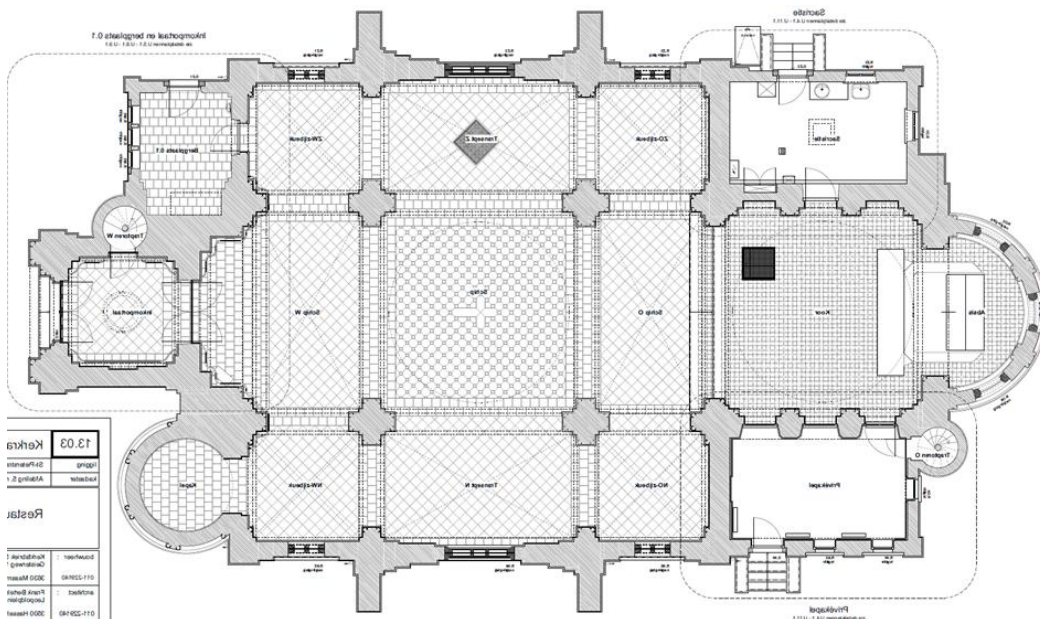
- ERFGOEDWAARDEN:
- De kerk is sinds 5 juli 1996 beschermd als monument en sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
 - Ze maakt deel uit van het beschermd dorpsgezicht Dorpskern Leut, dat getuigt van de 19de-eeuwse dorpsstructuur en de historische ontwikkeling van de heerlijkheid Leut.

Bron: *Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Petrus [online]*, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1235> (geraadpleegd op 2 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Pieterskerk is een neoromaanse kruisbasiliek, gebouwd in 1875–1876 naar ontwerp van architect H. Jaminé. De kerk heeft een ruime opzet met koepelgewelven en slechts vier kolommen, wat zorgt voor een open en minder lineaire werking dan klassieke basilicakerken. De hoofdtoegang bevindt zich centraal in de toren, met meerdere zij-ingangen: één rechts vooraan, en twee achteraan (kapel en sacristie). De kelder is extern toegankelijk. Het daglicht is behoorlijk dankzij de vele lichte glas-in-loodramen, hoewel er geen zicht naar buiten is.

Knipsel van digitaal grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is opgebouwd uit baksteen met afwerking in mergelsteen en witte natuursteen. De constructie bestaat uit dragende muren, kolommen en houten spanten. De gewelven zijn uitgevoerd in koepel- en kruisribstructuur met vitsen, ondersteund door stalen trekkers. De toren is toegankelijk via een vaste spiltrap, en de kapconstructie via loopbruggen. Er is één ruim, rolstoeltoegankelijk toilet. De toren werd recent gerestaureerd; momenteel is de restauratie van de buitenschil van het schip aan de gang. Het pleisterwerk vertoont oude schade door opstijgend vocht en vraagt om een opfrisbeurt.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven en het dak zijn niet geïsoleerd. Voorzetbeglazing is slechts op sommige plaatsen aanwezig. De kerk wordt verwarmd via vloerverwarming, aangevuld met luchtverwarming op gas.

De restauratie van de buitenschil van het schip is lopende, en isolatie van het dak is aanbevolen.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Pieterskerk is een representatief voorbeeld van neoromaanse dorpsarchitectuur uit de 19de eeuw. Ze werd gebouwd op initiatief van pastoor Willem Geukens, met steun van de familie Vilain XIII, die ook een kapel liet aanleggen aan de noordzijde van de kerk. De kerk verving een oudere zaalkerk die op het huidige kerkhof stond. De architectuur combineert een kruisbasiliek met een monumentale westtoren, halfronde traptoren, en een kapel met glas-in-loodramen en wapenschild van Vilain XIII.

Het interieur is bepleisterd en afgewerkt met natuursteen. De beuken zijn gescheiden door rondbogen op natuurstenen pijlers. De overdekking bestaat uit koepelgewelven, kruisgewelven en een halve koepel boven de apsis. Het oratorium is verbonden met het koor via een neoromaanse arcade.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Neoromaans hoofdaltaar in gepolychromeerde witte steen (1876)
- Preekstoel in barokstijl, eik (ca. 1700)
- Twee neoromaanse biechtstoelen (tweede helft 19de eeuw)
- Neoromaans doksaal met orgel, eik (tweede helft 19de eeuw)
- Neoromaanse doopvont met koperen deksel (tweede helft 19de eeuw)
- Schelpvormig wijwatervat in marmer op hardstenen sokkel (1789)
- Glas-in-loodramen met wapenschild van Vilain XIII

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Petrus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1235> (geraadpleegd op 2 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 67**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 43
 - Huwelijken: 5
 - Begravenissen: 5
 - Doopsels: 10
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 4
- **Andere activiteiten: 52** repetities koor, 20 concerten, 10 opnamedagen voor cd's, deelname aan Open Monumentendag

3.3 SINT-BARBARAKERK – EISDEN-TUINWIJK

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Barbarakerk bevindt zich in Eisden-Tuinwijk, een wijk met een uitgesproken mijnverleden. De kerk ligt aan de Kastanjelaan, centraal binnen de tuinwijk die werd aangelegd voor de mijnwerkers van de steenkoolmijn van Eisden. In de directe omgeving bevinden zich de voormalige pastorie, scholen, het casino (horeca), lokalen van de jeugdbeweging, een dokterspraktijk en diverse woonhuizen in tuinwijkstijl.

De kerk is een zichtlocatie en fungeert als landmark in de ruime omgeving. Bushaltes liggen op wandelafstand en er is ruime parkeergelegenheid voor en rond de kerk.

LIGGING: Kastanjelaan 53, 3630 Eisden-Tuinwijk

KADASTRALE INFO: AFD 4 EISDEN; Sectie C; Nr. 709A

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 4352 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 1852 m²

KERKHOF: Geen kerkhof

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: PRUP Afbakening KSG Maasmechelen

ANDERE /

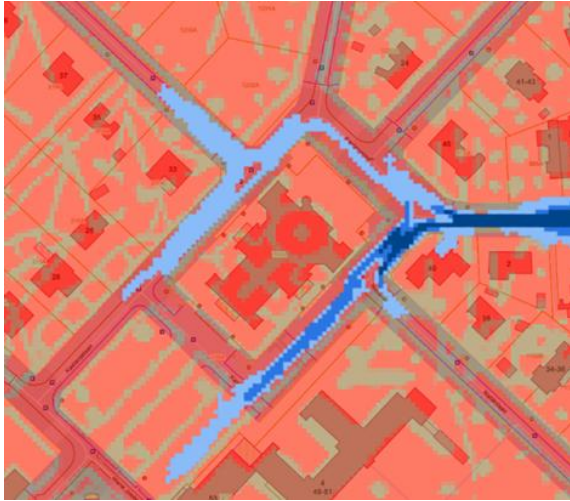
EIGENAAR: Kerfabriek Sint-Barbara

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Vincentius

PAROCHIE: Sint-Barbara Eisden-Tuinwijk

www.geopunt.be

- ERFGOEDWAARDEN:
- De kerk is sinds 25 juni 2002 beschermd als monument en sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
 - Ze maakt deel uit van de erfgoedzone Steenkoolmijn van Eisden: Tuinwijk Eisden-Mijn, die het mijnpatrimonium en de bijhorende tuinwijk erkent als waardevol erfgoed.

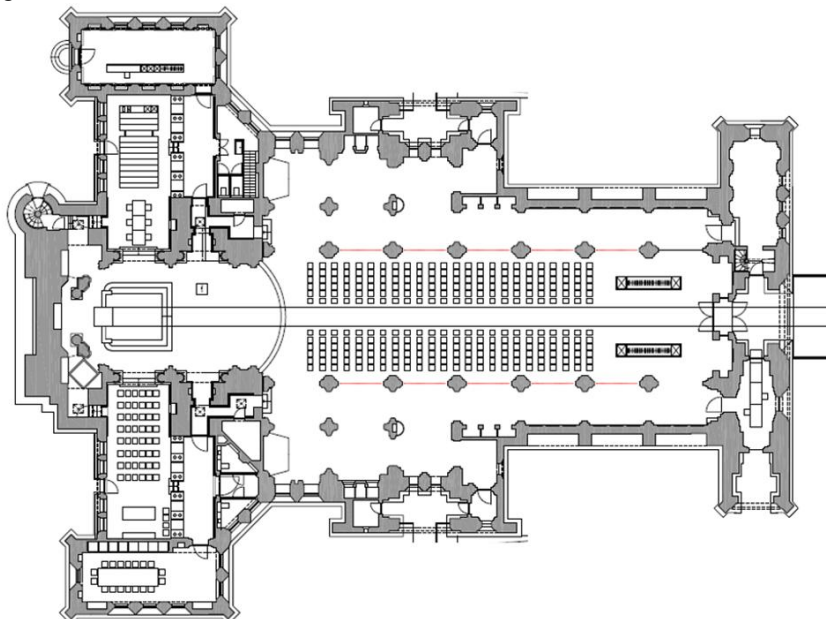
Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Barbara [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1219> (geraadpleegd op 2 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Barbarakerk is een grote kruisbasiliek, gebouwd tussen 1934 en 1937 naar ontwerp van architect Auguste Vanden Nieuwenborg. Door haar monumentale omvang en centrale rol binnen de mijnsite wordt ze ook wel de “mijnkathedraal” genoemd.

De kerk heeft één hoofdingang centraal vooraan en meerdere zij-ingangen: twee vooraan, twee centraal en drie achteraan. De toren en kelder zijn extern toegankelijk. Kolommen verdelen het gebouw in drie beuken, wat de flexibiliteit van de ruimte beperkt. Door het donkere glas-in-lood is er weinig daglicht en geen zicht naar buiten.

Knipstel van digitaal grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De constructie bestaat uit betonnen kolommen, gecementeerde gewelven en bakstenen gevels. Een stalen structuur werd toegevoegd om verzakkingen door mijnschade op te vangen. De dakstructuur bestaat uit stalen spanten.

De toren is toegankelijk via een vaste spiltrap, en de kapconstructie via loopbruggen. In een lopend restauratiedossier is het plaatsen van een lift opgenomen, om de toren makkelijker toegankelijk te maken.

Er is één toilet in de sacristie. Er zijn beschadigingen aan de buitenaanleg en gevelbegroeiing. Glas-in-loodramen staan op sommige plaatsen bol door materiaalwerking. Regenwater wordt afgevoerd via spuwers. Zendmasten zijn geplaatst achter de galmgaten.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven en het dak zijn niet geïsoleerd. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetsbeglazing. Verwarming gebeurt via luchtverwarming op mazout, verspreid via vloerroosters.

Er loopt een restauratiedossier bij Onroerend Erfgoed voor het dak, de buitenmuurtjes, het interieur en de ontsluiting van de toren als uitkijkpunt (met o.a. het plaatsen van een lift).

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Barbarakerk is een monumentaal voorbeeld van interbellumarchitectuur, gebouwd in opdracht van de mijnmaatschappij en gefinancierd via de kerkfabriek. Ze werd ontworpen door Auguste Vanden Nieuwenborg in een stijl die elementen van het baksteenexpressionisme en neogotiek combineert.

De kerk symboliseert de sociale en religieuze rol van de mijnmaatschappijen in het leven van de arbeidersgemeenschap. De glas-in-loodramen zijn geïnspireerd op die van de kathedraal van Chartres. De kerk is een van de vijf zogenaamde “mijnkathedralen” in Limburg, en vormt samen met de omliggende tuinwijk een uniek erfgoedensemble.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Beelden in mozaïeknissen
- Decoratieve elementen bij zijaltaren
- Monumentaal betonnen interieur
- Orgel uit 1939, gebouwd door Delmotte (Doornik)
- Kruiswegstaties in zwart marmer (bas-reliëf)
- Beelden van beeldhouwer Mailloux (1960)
- Beeld van Sint-Barbara in de voorgevel (1982)

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Barbara [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1219> (geraadpleegd op 2 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 74**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 24
 - Huwelijken: 8
 - Begrafenissen: 17
 - Doopsels: 18
 - Eerste communie/vormsel: 1
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 6
- **Andere activiteiten: 2** torenbezoeken, deelname aan Open Monumentendag, 2 à 3 concerten, 20 rondleidingen, permanente tentoonstelling over 100 jaar “charbonnage”

3.4 SINT-WILLIBRORDUSKERK – EISDEN-DORP

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Willibrorduskerk ligt aan het Vrijthof in Eisden-Dorp, een centrale locatie binnen het oude mijnwerkersdorp. De kerk maakt deel uit van een erfgoedensemble met de voormalige pastorie en het oude gemeentehuis. In de directe omgeving bevinden zich diverse voorzieningen zoals horeca (cafés, restaurants, frituur), een apotheek, een basisschool, een brandweerkazerne en zaal Maasvallei.

De kerk ligt langs de gewestweg N78 en is daardoor goed zichtbaar en bereikbaar. Bushaltes bevinden zich vlakbij, en er is ruime parkeergelegenheid voor de kerk. Er is potentieel voor een voetgangers- en fietsverbinding richting Schietskuil.

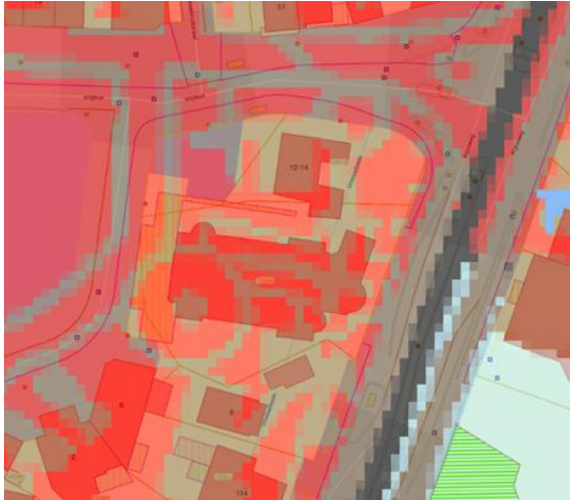
LIGGING: Vrijthof 14, 3630 Eisden-Dorp
KADASTRALE INFO: AFD 4 EISDEN; Sectie B; Nr. 1094B
OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 1928 m ²
VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 870 m ²
KERKHOF: Geen kerkhof, wel enkele oude graven aan de zijkant van de kerk

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig
RUP/BPA/...: PRUP Afbakening KSG Maasmechelen
ANDERE /
EIGENAAR: Gemeente Maasmechelen
BISDOM: Hasselt
DEKENAAT: Genk
PASTORALE EENHEID: Sint-Vincentius
PAROCHIE: Sint-Willibrordus Eisden-Dorp

www.geopunt.be

- ERFGOEDWAARDEN:
- De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het gebouw is een neoromaanse kruisbasiliek, gebouwd tussen 1929 en 1932 naar ontwerp van architect Karel Gessler uit Maaseik. De toren, oorspronkelijk romaans en daterend uit de 13de eeuw, werd in 1952 verhoogd met twee geledingen.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Willibrordus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1193> (geraadpleegd op 2 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Willibrorduskerk is een ruime neoromaanse kruisbasiliek met veel vrije hoogte. De hoofdtoegang bevindt zich centraal vooraan, met één zij-ingang vooraan en één achteraan naar de sacristie. De kelder is extern toegankelijk en komt achteraan het perceel uit op het maaiveld, door het niveauverschil van het terrein.

Kolommen verdelen het gebouw in drie beuken, wat de flexibiliteit beperkt. Het daglicht is behoorlijk dankzij de vele lichte glas-in-loodramen, hoewel er geen zicht naar buiten is.

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is klassiek opgebouwd met dragende muren, kolommen en houten spanten. De toren heeft betonnen vloeren en een spitsconstructie. De gewelven zijn uitgevoerd in koepel- en kruisstructuur met vitsen, ondersteund door stalen trekkers. De toren is toegankelijk via een spiltrap met traplift tot aan het doksaal, en de kapconstructie is goed toegankelijk via loopbruggen. Er is één toilet aanwezig in de kelder.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven zijn geïsoleerd met gespoten PUR. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetbeglazing. Verwarming gebeurt via radiatoren op gas.

Herstelling van de verfwerken aan het plafond is aan de orde.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Willibrorduskerk is een neoromaanse kruisbasiliek die aansluit bij een 13de-eeuwse romaanse toren. De plattegrond omvat een driebeukig schip van vijf traveeën, een transept met zijkoren, een koor met halfronde sluiting en een sacristie aan de noordzijde. De toren onder tentdak heeft rondboogvormige tweelichtvensters en decoratieve portalen. Het interieur is bepleisterd en overdekt met koepelgewelven en een kruisgewelf boven de kruising. Scheibogen rusten op natuurstenen zuilen en pijlers met neoromaanse kapitelen.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Apostelenbalk, eik, gotisch (15de eeuw)
- Beeld van een engel met passiewerktuigen, gepolychromeerd hout (eind 15de eeuw)
- Sint-Anna-ten-Drieën, gepolychromeerd hout (eerste kwart 16de eeuw)
- Fragment van een retabel met de Aanbidding der Herders, gepolychromeerd hout (eerste helft 17de eeuw)
- Beeld van Sint-Willibrordus, gepolychromeerd hout (ca. 1600)
- Beeld van Sint-Johannes in Disco, eik (ca. 1500)
- Retabel met Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen, met wapenschild van de familie de Geloës (eerste kwart 16de eeuw, gerestaureerd in 1938)
- Neoromaans hoofdaltaar van marmer en koper
- Hardstenen gotisch wijwatervat (15de eeuw)

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Willibrordus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1193> (geraadpleegd op 2 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 70**
- **Andere activiteiten: 25**

3.5 SINT-REMIGIUSKERK – VUCHT

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Remigiuskerk ligt centraal in de dorpskern van Vucht, aan de Dorpsstraat. De kerk is omgeven door een oud kerkhof met enkele historische grafkruisen. In de directe omgeving bevinden zich een kerkplein met parkeergelegenheid, kinderopvang in het voormalige gemeentehuis, en horecazaak Oud Vucht.

De kerk heeft een beperkte signaalwaarde binnen het dorp, maar is goed bereikbaar via lokale invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas. Er is een fietsenstalling naast de kerk. Openbaar vervoer is niet aanwezig in de directe omgeving. De parkeergelegenheid voor de kerk zal aangepast worden bij de herinrichting van het plein..

LIGGING: Dorpsstraat 22C, 3630 Vucht

KADASTRALE INFO: AFD 3 VUCHT; Sectie B; Nr. 404A, 405A

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 1276 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 282 m²

KERKHOF: Oud kerkhof naast de kerk, met 17de- en 18de-eeuwse grafkruisen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied met landelijk karakter' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: /

ANDERE: Landinrichtingsplan heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht

EIGENAAR: Gemeente Maasmechelen

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Vincentius

PAROCHIE: Sint-Remigius Vucht

www.geopunt.be

- ERFGOEDWAARDEN:
- De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
 - Het orgel is sinds 17 juli 2001 beschermd als monument. Het orgel dateert uit 1870 en is een goed bewaard voorbeeld van 19de-eeuws vakmanschap, representatief voor het orgelpatrimonium in Limburg.

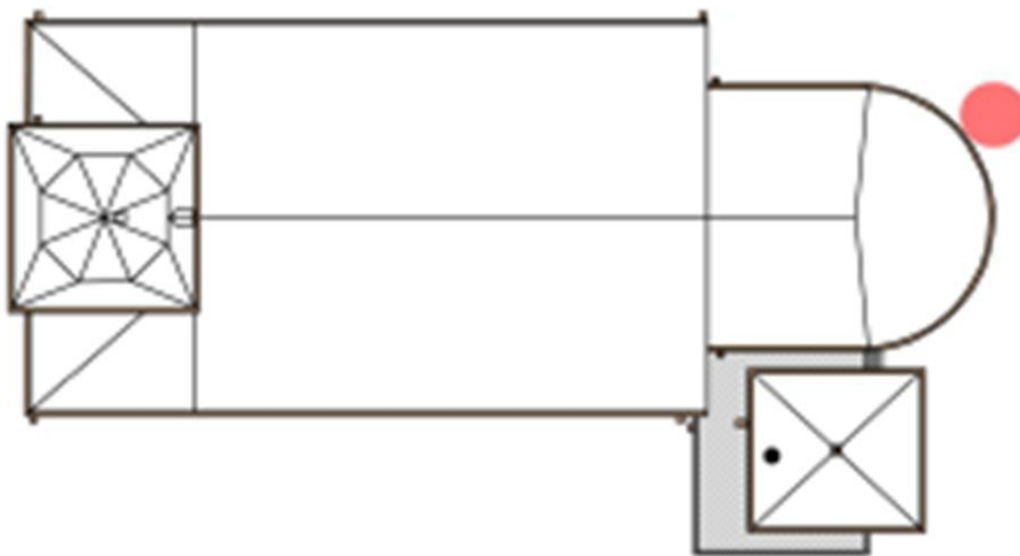
Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Remigius [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1327> (geraadpleegd op 2 september 2025).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Remigius: orgel [online], <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/3270> (geraadpleegd op 2 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Remigiuskerk is een neoclassicistische zaalkerk met een open grondplan. De kerk werd gebouwd tussen 1840 en 1842. De hoofdtoegang bevindt zich centraal in de toren, met een achteringang via de sacristie. Er zijn geen kolommen, waardoor het interieur open is en overal zicht biedt op het altaar. Het daglicht is behoorlijk dankzij grote glas-in-loodramen, hoewel er geen zicht naar buiten is.

Knipsel van digitaal dakenplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is klassiek opgebouwd met dragende muren, houten spanten en een zadeldak. De gewelven zijn uitgevoerd in tongewelfstructuur met vitsen.

Er is een significante scheur links in het koor boven een raam, vermoedelijk ontstaan door bemaling bij de bouw van een naastliggend gebouw; deze wordt gemonitord en blijkt stabiel. Er zijn meerdere kleine scheurtjes in het pleisterwerk en sporen van oude vochtschade.

De toren is toegankelijk via een vaste trap, en de kapconstructie via loopbruggen. Er is één toilet aanwezig in de sacristie.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven en het dak zijn niet geïsoleerd. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetsbeglazing. Verwarming gebeurt via luchtverwarming op gas.

Herstellingen aan het pleisterwerk zijn noodzakelijk.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Remigiuskerk is een neoclassicistische zaalkerk die gebouwd werd in algehele saamhorigheid door de bevolking van Vucht, zoals verwoord in het chronogram boven de kerkdeur: *ConsensU UnanIMI totiUs VUCtensls ConstrUCTa eCCLesla hæC* (1841).

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Hardstenen doopvont (18de eeuw)
- Eiken biechtstoel (19de eeuw)
- Houten beeld van Sint-Remigius (geschenk bij 150-jarig bestaan)
- Communiebank met Emmaüstaferaal (19de eeuw)
- Kruisweg uit 1905
- Kaarsenkast
- Twee originele paardenlijkwagens (Vucht en Leut), tentoongesteld als onderdeel van een funerair museumfunctie
- Op het kerkhof bevinden zich drie natuurstenen grafkruisen uit de 17de en 18de eeuw, waaronder dat van Henrick Classens (+1658), Claes Vander Stegen (+1624) en Hermanus Timmermans (+1785)

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Remigius [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1327> (geraadpleegd op 2 september 2025).

Dekenaat Genk 2025: Sint-Remigiuskerk Vucht [online], <https://dekenaatgenk.be/vucht/sint-remigiuskerk-vucht/> (geraadpleegd op 2 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 35**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 25
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 10
 - Huwelijken, begrafenissen, doopsels: variabel
- **Andere activiteiten: 2** tentoonstellingen, powerpointvoorstelling, militaire herdenkingen

3.6 MAAGD DER ARMENKERK – MARIAHEIDE

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Maagd der Armenkerk bevindt zich in de tuinwijk van Vucht, aan de Gouv. H. Verwilghenlaan. De kerk maakt deel uit van een ensemble met de pastorie en basisschool De Triangel, en ligt vlakbij een atletiekpiste. De omgeving is residentieel en werd aangelegd in het kader van de mijnicité van Eisden, als onderdeel van de naoorlogse uitbreidingen van de tuinwijk.

De kerk heeft geen signaalwaarde door haar laag volume, plat dak en het ontbreken van een toren. Ze is bereikbaar via een aftakking van de Rijksweg en is verbonden met de Oude Baan. Openbaar vervoer is enkel beschikbaar op ruime afstand. Voor de kerk is wel ruime parkeergelegenheid voorzien.

LIGGING: Gouv. H. Verwilghenlaan 50, 3630 Maasmechelen

KADASTRALE INFO: AFD 3 VUCHT; Sectie A; Nr. 786A

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 2442 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 657 m²

KERKHOF: Geen kerkhof

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: PRUP Afbakening KSG Maasmechelen

ANDERE: /

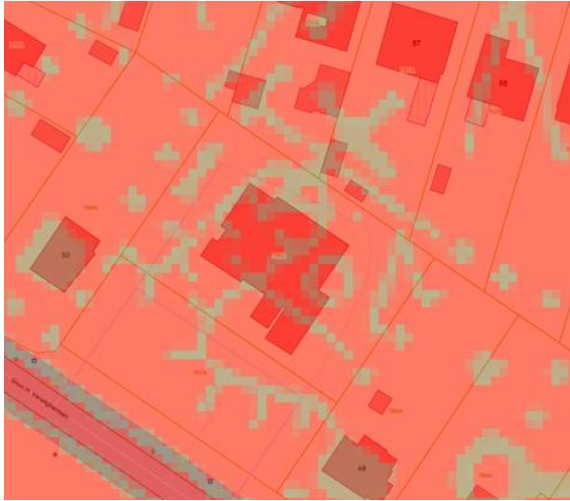
EIGENAAR: Kerkfabriek Maagd der Armen Mariaheide

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Vincentius

PAROCHIE: Maagd der Armen Mariaheide

www.geopunt.be

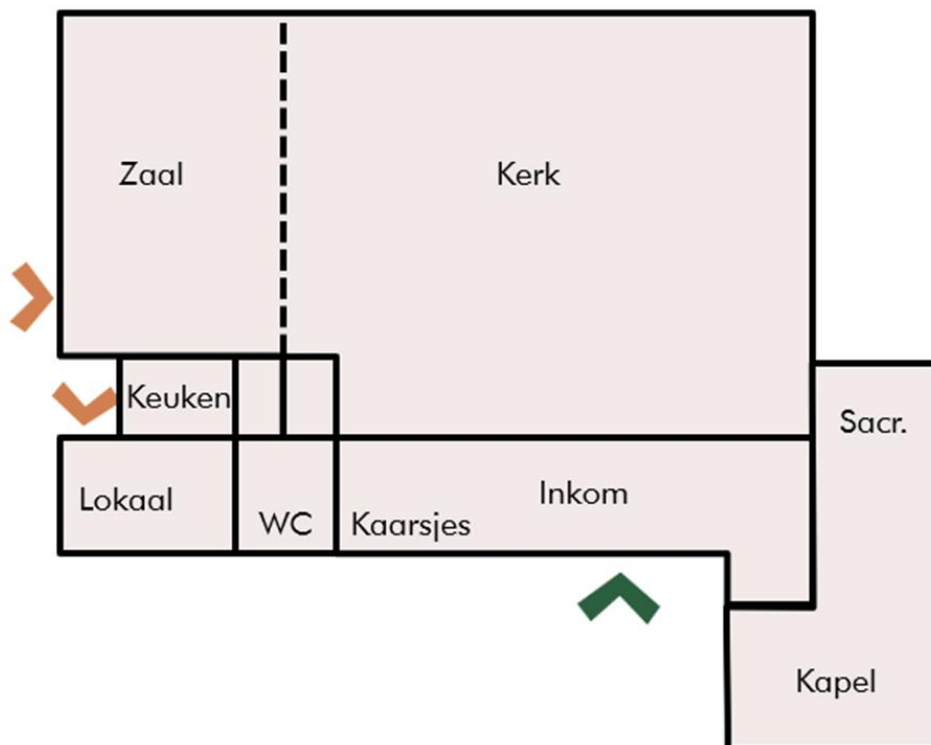
ERFGOEDWAARDEN: • De kerk is onderdeel van het vastgesteld bouwkundig erfgoed als deel van de Steenkoolmijn van Eisden: Cité van Vucht.

Bron: Schlusmans F. 1996: Tuinwijk van Vucht [online], <https://id.erfgoed.net/teksten/122169> (geraadpleegd op 2 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Maagd der Armenkerk is een moderne kerk met een open grondplan (*plan libre*), ontworpen door architect Jaak Erens in 1955 (pas in 1975 uitgevoerd). De kerk heeft één centrale hoofdingang met verschillende deuren naar diverse ruimtes, waaronder een afsluitbare zaal, kapel, keuken, lokaal en sacristie. Er is ook een zij-ingang via de zaal en een externe toegang tot de kelder. Het gebouw heeft geen kolommen en biedt overal zicht op het altaar. Grote ramen van vloer tot plafond zorgen voor veel daglicht en zicht van en naar buiten.

Schematisch grondplan o.b.v. impressie, ter illustratie

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is opgebouwd uit betonnen kolommen, houten balken en bakstenen invullingen. Het dak is plat en afgewerkt met een houten plafond. Er zijn twee toiletten en een keuken met doorgeefraam naar de zaal. In de kelder is ernstige vochtschade vastgesteld.

Duurzaamheid en dringende werken

Er is vermoedelijk geen of zeer beperkte isolatie aanwezig. De verwarming gebeurt via radiatoren op gas. In 2025 werd de gasketel vervangen door twee kleinere exemplaren. In 2028 staat de vervanging van de ramen gepland. In de dagkapel aan de zuidzijde is oververhitting in de zomer een probleem; hiervoor werd bijkomende airco geplaatst. Het vochtprobleem in de kelder vereist opvolging.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Maagd der Armenkerk is een modernistisch kerkgebouw dat deel uitmaakt van het erfgoedlandschap van de mijncité van Vucht. Het sobere bakstenen interieur bevat beperkte decoratieve elementen, waaronder enkele beelden en een Mariabeeld in de inkomhal dat fungeert als lokaal bedevaartsoord. De kerk is een voorbeeld van de naoorlogse religieuze architectuur in Limburg, waarbij functionaliteit en gemeenschapsgerichtheid centraal staan.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Erens [online], <https://id.erfgoed.net/personen/2068> (geraadpleegd op 2 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 282**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 220
 - Huwelijken: 2
 - Begrafenissen: 19
 - Doopsels: 24
 - Eerste communie/vormsel: 2
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 15
- **Andere activiteiten:** Regelmatige avondactiviteiten, open kerkfunctie voor gebed en stilte, Italiaanse en Poolse vieringen

3.7 SINT-PETRUS EN ANDREASKERK – PROOSTERBOS

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Petrus en Andreaskerk ligt in de woonwijk Proosterbos, aan de Pastoriestraat. Voor de kerk bevindt zich een ruim plein dat dienstdoet als parkeerzone en ontmoetingsplek. In de directe omgeving zijn diverse voorzieningen aanwezig, waaronder een basisschool, huisarts, apotheek en kinderopvang.

De kerk heeft een beperkte signaalwaarde in de directe omgeving, maar is goed bereikbaar via lokale invalswegen. Bushaltes bevinden zich aan de straat. De ruime parkeergelegenheid voor de kerk ondersteunt het multifunctionele gebruik van de site.

LIGGING: Pastoriestraat 7, 3630 Proosterbos
KADASTRALE INFO: AFD 1 MECHELEN-AAN-DE-MAAS; Sectie C; Nr. 626V
OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 646 m²
VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 491 m²m²
KERKHOF: Geen kerkhof

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

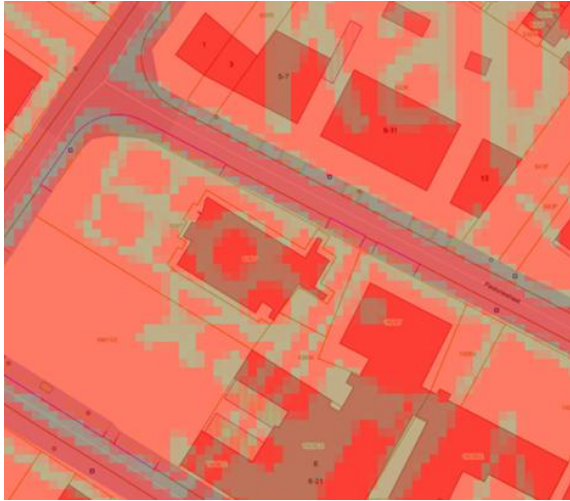
We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig
RUP/BPA/...: PRUP Afbakening KSG Maasmechelen;
BPA Proosterbos – wijziging: zone voor openbaar nut
ANDERE: /
EIGENAAR: Kerkfabriek Proosterbos
BISDOM: Hasselt
DEKENAAT: Genk
PASTORALE EENHEID: Sint-Franciscus
PAROCHIE: Sint-Petrus en Andreas Proosterbos

www.geopunt.be

ERFGOEDWAARDEN: De kerk is niet opgenomen op de inventaris van Onroerend Erfgoed en is geen beschermd monument.

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Petrus en Andreaskerk is een moderne kerk met een open grondplan (plan libre), ontworpen door architect Jaak Erens in 1966.

De kerk heeft één centrale hoofdingang, een zij-ingang via de winterkapel, een externe toegang tot het lokaal/kelder en een aparte toegang tot de sacristie. Er zijn geen kolommen, wat zorgt voor een open ruimte met overal zicht op het altaar.

De winterkapel is afsluitbaar en sluit aan op de hoofdruimte. Het daglicht is beperkt door donker gekleurde glas-in-loodramen, en er is geen zicht van en naar buiten. De kelder wordt gebruikt door de Chiro.

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is opgebouwd uit betonnen kolommen, houten balken en bakstenen invullingen. Het dak is hellend en afgewerkt met een houten plafond. Er zijn twee toiletten aanwezig. In de kelder is vochtschade vastgesteld door waterdruk op de gemetselde wanden.

Duurzaamheid en dringende werken

Er is vermoedelijk geen of zeer beperkte isolatie aanwezig. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetsbeglazing. Verwarming gebeurt via luchtverwarming op gas.

Dringende werken omvatten herstelling van het dak, de elektriciteitsinstallatie en stelselmatige opvolging van punten uit het verslag van Monumentenwacht. Het vochtprobleem in de kelder vereist verdere opvolging.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

Hoewel de kerk niet is opgenomen als erfgoedobject, vertegenwoordigt ze een voorbeeld van sobere modernistische religieuze architectuur uit de jaren 1960.

Het interieur is uitgevoerd in baksteen met beperkte decoratieve elementen, waaronder enkele beelden en karakteriserende glas-in-loodbeglazing die zorgt voor kleurrijke lichtinval. De houten plafonds dragen bij aan de warme uitstraling van het interieur.

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 80**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 52
 - Huwelijken: 1
 - Begrafenissen: 6
 - Doopsels: 8
 - Eerste communie/vormsel: 3
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 16
- **Andere activiteiten:** 2 conferenties, noodopvang bij calamiteiten voor de school, kleedkamer voor carnavalactiviteiten van de school

3.8 SINT-MONULFUS EN GONDULFUSKERK —

MECHELEN-AAN-DE-MAAS

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Monulfus en Gondulfuskerk ligt in het centrum van Mechelen-aan-de-Maas, aan de Dokter Haubenlaan. De kerk vormt een herkenbare zichtlocatie binnen het dorpsbeeld, met de torenspits zichtbaar in de omgeving. In de directe nabijheid bevinden zich de dekenij, het administratief centrum van Maasmechelen, diverse horecazaken, een sporthal, bibliotheek en basisschool Mozaïek.

De kerk is goed bereikbaar via een aftakking van de Rijksweg. Bushaltes liggen op wandelafstand. Er is parkeergelegenheid voor en naast de kerk, deels eigendom van de kerkfabriek en deels van de gemeente Maasmechelen.

LIGGING: Dokter Haubenlaan 28, 3630 Mechelen-aan-de-Maas

KADASTRALE INFO: AFD 1 MECHELEN-AAN-DE-MAAS; Sectie B; Nr. 734C

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 1703 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 852 m²

KERKHOF: Geen kerkhof

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied met landelijk karakter' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: PRUP Afbakening KSG Maasmechelen;
GRUP Oud Mechelen: zone voor diensten en openbaar nut

ANDERE: /

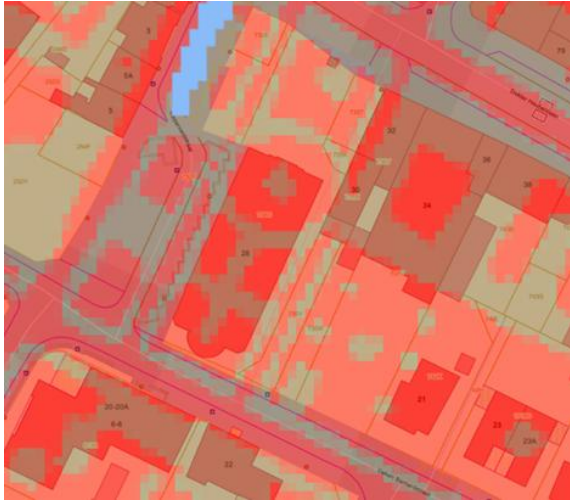
EIGENAAR: Kerkfabriek Sint-Monulfus en Gondulfus

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Franciscus

PAROCHIE: Sint-Monulfus en Gondulfus Mechelen-aan-de-Maas

www.geopunt.be

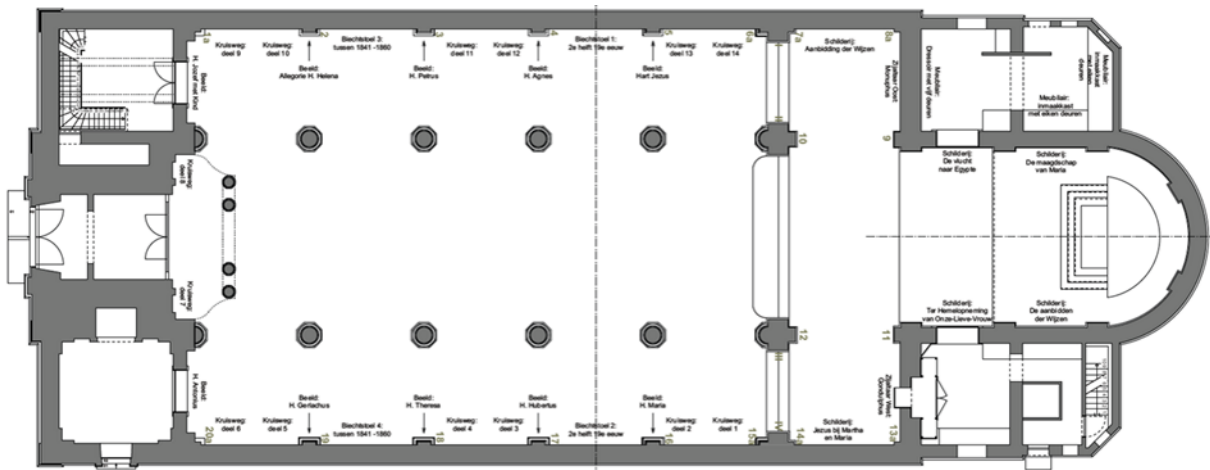
ERFGOEDWAARDEN: • De kerk is sinds 3 maart 2003 beschermd als monument en sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Ze werd gebouwd tussen 1852 en 1856 naar ontwerp van provinciaal architect Lambert Jaminé

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Monulfus en Gondulfus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1080> (geraadpleegd op 2 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Monulfus en Gondulfuskerk is een neoclassicistische basiliek met een driebeukig schip en lichtbeuk. De kerk is eerder smal maar langwerpig van opzet. De hoofdtoegang bevindt zich centraal in de toren, met bijkomende ingangen via de Mariakapel en achteraan aan de sacristie en het bijlokaal. Kolommen verdelen het gebouw in drie beuken, wat de flexibiliteit beperkt. Het altaar is centraal geplaatst met stoelen rondom. Er is redelijk daglicht door de lichtbeuk, maar geen zicht naar buiten.

Knipstel van digitaal grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is klassiek opgebouwd met dragende muren, kolommen en houten spanten. De gewelven zijn uitgevoerd in kruisgewelfstructuur met vitsen.

De toren is toegankelijk via een vaste trap tot aan het oksaal, daarna via smalle trappen. De kapconstructie is goed toegankelijk via loopbruggen.

Het pleisterwerk is beschadigd en deels weggekap na vochtschade. Er zijn twee toiletten aanwezig.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven en het dak zijn niet geïsoleerd. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetbeglazing. Verwarming gebeurt via luchtverwarming op gas, verspreid via vloerroosters.

Herstelling van het orgel en het interieur is aan de orde.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De kerk werd gebouwd als vervanging van een ouder en kleiner kerkgebouw aan de rand van Maasmechelen. Het ontwerp van Lambert Jaminé past binnen een reeks sobere neoclassicistische kerken in Limburg. De kerk is een voorbeeld van de 19de-eeuwse nieuwbouwpolitiek, waarbij oude kerken werden vervangen door grotere gebouwen in het dorpscentrum. De artistieke waarde ligt in de architectuur en het interieur, waaronder blauwe hardstenen zuilen, sierpleisterwerk en een rijke verzameling meubilair.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Barok hoofdaltaar (eerste helft 18de eeuw, verguld hout)
- Neoclassicistische zijaltaren (19de eeuw)
- Rocostijl biechtstoelen (midden 18de eeuw)
- Barokke communiebank (eind 17de eeuw, met pelikaan en Lam Gods)
- Preekstoel, doksaal en orgelkast (ca. 1855)
- Hardstenen doopvont (15de eeuw)
- Gepolychromeerde houten beelden van Monulfus en Gondulfus (16de eeuw)
- Schilderijen: o.a. *Aanbidding der Wijzen* (F. Walschartz naar Rubens), Vlaamse triptiek (begin 17de eeuw), *Jezus bij Martha en Maria Magdalena*
- Orgel: combinatie van Clerinx (1854) en Geurts (1912), vernieuwd in 2007

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Monulfus en Gondulfus [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1080> (geraadpleegd op 2 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 146**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 100
 - Huwelijken: 3
 - Begrafenissen: 14
 - Doopsels: 15
 - Eerste communie/vormsel: 2
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 12
- **Andere activiteiten: 2** concerten, 1 fototentoonstelling (17 dagen), 4 catechetische schoolbezoeken

3.9 SINT-KRISTOFFELKERK – OPGRIMBIE

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Kristoffelkerk bevindt zich in het centrum van Opgrimbie, een deelgemeente van Maasmechelen. De kerk ligt aan de Heirstraat, in een residentiële omgeving met enkele buurtgerichte voorzieningen. Vooraan naast de kerk bevindt zich een klein hardstenen oorlogsgedenkteken ter herinnering aan de militaire doden van beide wereldoorlogen. Dit monument draagt bij aan de historische betekenis van de site.

De kerk is goed bereikbaar via lokale invalswegen en ligt nabij fietsroutes in het Maasland. Bushaltes bevinden zich op wandelafstand. Er is parkeergelegenheid in de directe omgeving. Door haar ligging aan een open plein en de monumentale toren heeft de kerk een duidelijke zichtbaarheid binnen Opgrimbie.

LIGGING: Heirstraat 515A, 3630 Opgrimbie

KADASTRALE INFO: AFD 2 OPGRIMBIE; Sectie D; Nr. 189T, 189W, 189V

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 1756 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 610 m²

KERKHOF: Geen kerkhof

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk deels in 'woongebied' en deels in 'zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: /

ANDERE: /

EIGENAAR: Kerkfabriek Sint-Kristoffel

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Franciscus

PAROCHIE: Sint-Kristoffel Opgrimbie

www.geopunt.be

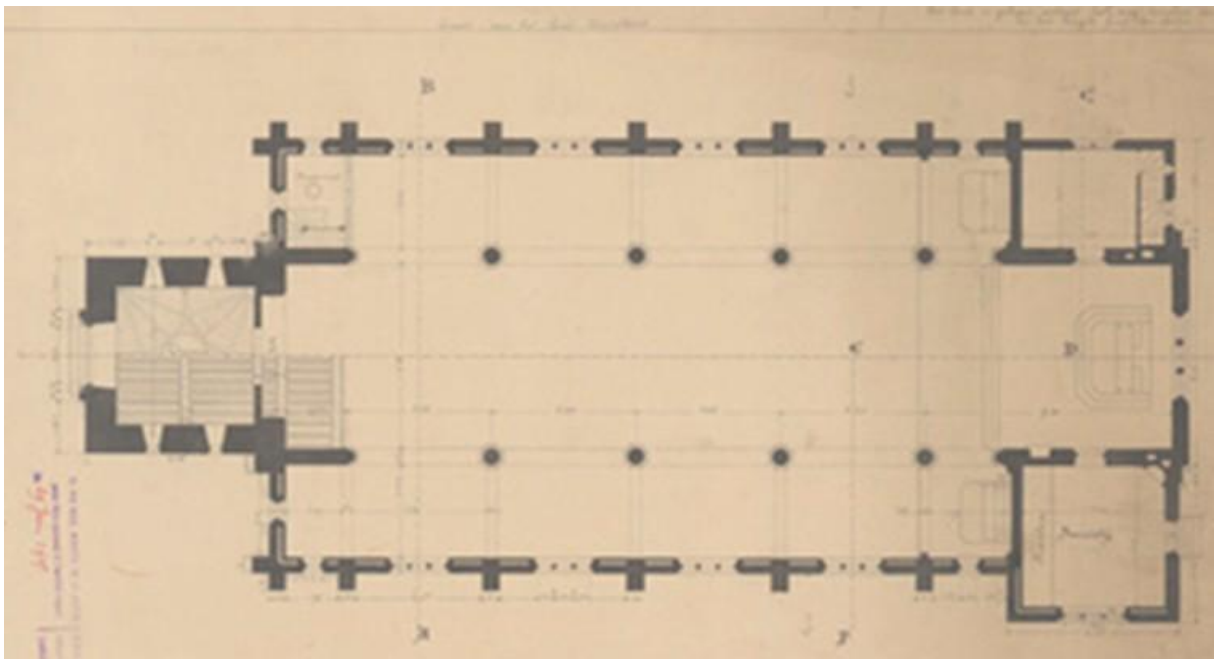
- ERFGOEDWAARDEN:
- De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het gebouw heeft zowel historische als architecturale waarde.
 - Het oorlogsgedenkteken naast de kerk is eveneens opgenomen in het erfgoedbestand.

Bron: *Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Christoffel [online]*, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1287> (geraadpleegd op 3 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Kristoffelkerk is een neogotische basiliek, gebouwd in 1906 naar ontwerp van architect Mathieu Christiaens. Ze verving een oudere kerk in de Kerkstraat. De plattegrond omvat een driebeukig schip van vier traveeën, twee smallere traveeën, een vierkante westtoren en een koor met vlakke sluiting, geflankeerd door sacristieën. De hoofdtoegang bevindt zich in de toren, met een zij-ingang via de sacristie. Het interieur is bepleisterd en ruim, met een doorlopende gewelfstructuur.

Scan van grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

Het gebouw is opgetrokken in baksteen onder zadel- en lessenaarsdaken met leien. Vensteromlijstingen en banden zijn uitgevoerd in zachte natuursteen, waterlijsten en portaalomlijsting in hardsteen.

De toren telt twee vierkante geledingen en een polygonale bovenste geleding met spitsboogvormige galmgaten, bekroond met een ingesnoerde naaldspits. De beuken zijn gescheiden door spitsboogarcades met mergelstenen bogen en hardstenen zuilen met bladkapiteel.

Het schip en koor zijn overdekt met een houten spitstongewelf, de zijbeuken met vlakke houten zolderingen.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven en het dak zijn niet geïsoleerd. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetbeglazing. Verwarming gebeurt momenteel via luchtverwarming op mazout, verspreid via vloerroosters.

Na de geplande werken zal vloerverwarming met warmtepomp geïnstalleerd worden.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Kristoffelkerk in Opgrimbie werd gebouwd in 1906 naar ontwerp van architect Mathieu Christiaens, ter vervanging van een oudere kerk in de Kerkstraat. De neogotische basiliek is een representatief voorbeeld van neogotische dorpsarchitectuur uit het begin van de 20ste eeuw, met typische materiaaltoepassingen zoals baksteen, mergelsteen en hardsteen.

De architectuur getuigt van de religieuze en esthetische opvattingen van die tijd, met spitsboogarcades, houten spitstongewelven en een monumentale toren met polygonale bovenbouw. De kerk vormt een belangrijk herkenningspunt in het dorpsbeeld van Opgrimbie en draagt bij aan de historische gelaagdheid van de omgeving. De aanwezigheid van een oorlogsgedenkteken aan de zuidwestelijke hoek van de kerk versterkt de herinneringswaarde van de site.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Neogotische, geschilderde kruisweg (begin 20ste eeuw).
- Beeld van Sint-Christoffel, gepolychromeerd hout (eind 15de eeuw);
- processiemadonna (eerste helft 19de eeuw).
- Neogotische hoofd- en zijaltaren (begin 20ste eeuw).
- Hardstenen doopvont met koperen deksel.
- Kerkbanken, gedateerd 1848 H. DE WITTE.
- Neogotische glasramen (begin 20ste eeuw).

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Christoffel [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1287> (geraadpleegd op 3 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 81**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 48
 - Huwelijken: 4
 - Begrafenissen: 12
 - Doopsels: 12
 - Eerste communie/vormsel: 2
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 3
- **Andere activiteiten: 20** repetities zangkoor, 5 tentoonstellingen heemkringen, 1 viering oudstrijders, 4 overige activiteiten

3.10 SINT-JORISKERK – BOORSEM

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Joriskerk bevindt zich in het centrum van Boorseem, een deelgemeente van Maasmechelen. De kerk ligt aan de Sint-Jorisstraat, in een dorpskern met een residentieel karakter. Rond de kerk bevindt zich een ommuurd kerkhof met historische graftekens, waaronder een Lourdesgrot en een gedenkplaat voor gesneuvelden uit beide wereldoorlogen. In de directe omgeving zijn een basisschool, horecazaken (zoals cafés en B&B's) en dokterspraktijken aanwezig.

De kerk is bereikbaar via lokale invalswegen. Bushaltes bevinden zich aan de straat. De signaalwaarde van de kerk is enkel duidelijk in de directe omgeving. De parkeergelegenheid is beperkt en bevindt zich langs de straat.

LIGGING: Sint-Jorisstraat 2, 3630 Boorseem

KADASTRALE INFO: AFD 2 OPGRIMBIE; Sectie D; Nr. 778E, 779B

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 2708 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 415 m²

KERKHOF: Ommuurd kerkhof rond de kerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied met landelijk karakter' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: /

ANDERE: /

EIGENAAR: Kerkfabriek Sint-Joris

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Franciscus

PAROCHIE: Sint-Joris Boorseem

www.geopunt.be

- ERFGOEDWAARDEN:**
- De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.
 - Het orgel is sinds 15 december 2003 beschermd als monument.

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Joris met kerkhof [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1151> (geraadpleegd op 3 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Joriskerk is een classicistische zaalkerk met een open grondplan. Het gebouw is relatief klein en heeft één hoofdingang centraal in de toren, een achteringang via de sacristie en een tweede achteringang via de zijkapel (buiten gebruik).

Er zijn geen kolommen, waardoor het interieur open is en overall zicht biedt op het altaar. Het daglicht is behoorlijk dankzij grote glas-in-loodramen, hoewel er geen zicht naar buiten is.

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is opgetrokken in baksteen onder een zadeldak. De toren bestaat uit drie geledingen met een ingesnoerde naaldspits. De constructie omvat dragende muren, houten spanten en kruisribgewelven, met een tongewelf boven het koor.

De toren is toegankelijk via een vaste trap en ladders; de kapconstructie is goed bereikbaar via loopbruggen. De arduinen vloer werd ca. 65 jaar geleden vervangen. Er is één toilet aanwezig in de sacristie. De kerk onderging recent een restauratie.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven zijn geïsoleerd, al ligt een isolatiemat opengeplooid. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetbeglazing. De verwarming gebeurt via luchtverwarming op gas.

Er zijn momenteel geen dringende werken gemeld.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Joriskerk werd gebouwd in 1791 in classicistische stijl. Het koor dateert van 1832, de westtoren en de twee westelijke traveeën van 1852. In 1965 werd een zijkapel toegevoegd aan de noordzijde van het koor. De plattegrond omvat een zaalkerk van vijf traveeën met ingebouwde westtoren en een koor met driezijdige sluiting. Het interieur is bepleisterd en wordt overdekt door kruisribgewelven tussen rondboogvormige gordelbogen, een tongewelf boven het koor en een halve koepel boven de apsis.

De kerk vormt een herkenbaar dorpsbeeld en is omgeven door een kerkhof met waardevolle graftekens. De Lourdesgrot en de gedenkplaat voor gesneuvelden versterken de herinneringswaarde van de site.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Processiemaadonna (begin 19de eeuw)
- Calvariekruis in beschilderd hout (tweede helft 16de eeuw)
- Hoofdaltaar in wit gemarmerd hout (1696, gerestaureerd in 1733)
- Zijaltaren in gemarmerd hout (begin 19de eeuw)
- Twee biechtstoelen in eik, gesigeneerd P.J. Leenders (1872)
- Doksaal in eik (1852)
- Orgel (midden 19de eeuw), beschermd als monument
- Hardstenen doopvont met koperen deksel (midden 19de eeuw)
- Muurschildering in de apsis: Verheerlijking van Sint-Joris (herschield in 1965)
- Drie kalkstenen grafkruisen op het kerkhof, waaronder exemplaren uit 1601 en 1669

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Joris met kerkhof [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1151> (geraadpleegd op 3 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 74**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 52
 - Huwelijken: 2
 - Begrafenissen: 10
 - Doopsels: 10
 - Eerste communie/vormsel: 2
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 0
- **Andere activiteiten:** Schoolbezoeken (5), repetities jeugdkoor en zangkoor, catechesemomenten, orgelconcerten en orgelgerelateerde activiteiten

3.11 SINT-PHILOMENAKERK – KOTEM

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Philomenakerk ligt aan de Grotestraat in Kotem in een dorpskern met residentieel karakter. Rond en achter de kerk bevindt zich een ommuurd kerkhof met historische graftekens. In de directe omgeving zijn diverse voorzieningen aanwezig, waaronder horeca (café, restaurant, frituur, B&B), een wijkcentrum en een basisschool. De kerk ligt nabij de Maas en is herkenbaar door de open ruimte rondom het gebouw.

De kerk is bereikbaar via lokale invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas. Bushaltes bevinden zich op wandelafstand. Parkeren gebeurt verspreid langs de straat.

LIGGING: Grotestraat 291, 3630 Kotem

KADASTRALE INFO: AFD 7 BOORSEM; Sectie B; Nr. 852G, 852H

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 3954 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 436 m²

KERKHOF: Kerkhof rond en achter de kerk; eigendom van de gemeente

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied met landelijk karakter' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: /

ANDERE: /

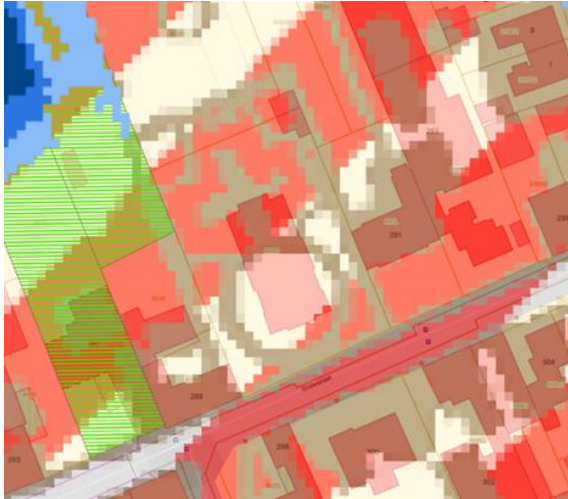
EIGENAAR: Kerfabriek Sint-Philomena

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Franciscus

PAROCHIE: Sint-Philomena Kotem

www.geopunt.be

ERFGOEDWAARDEN: • De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.

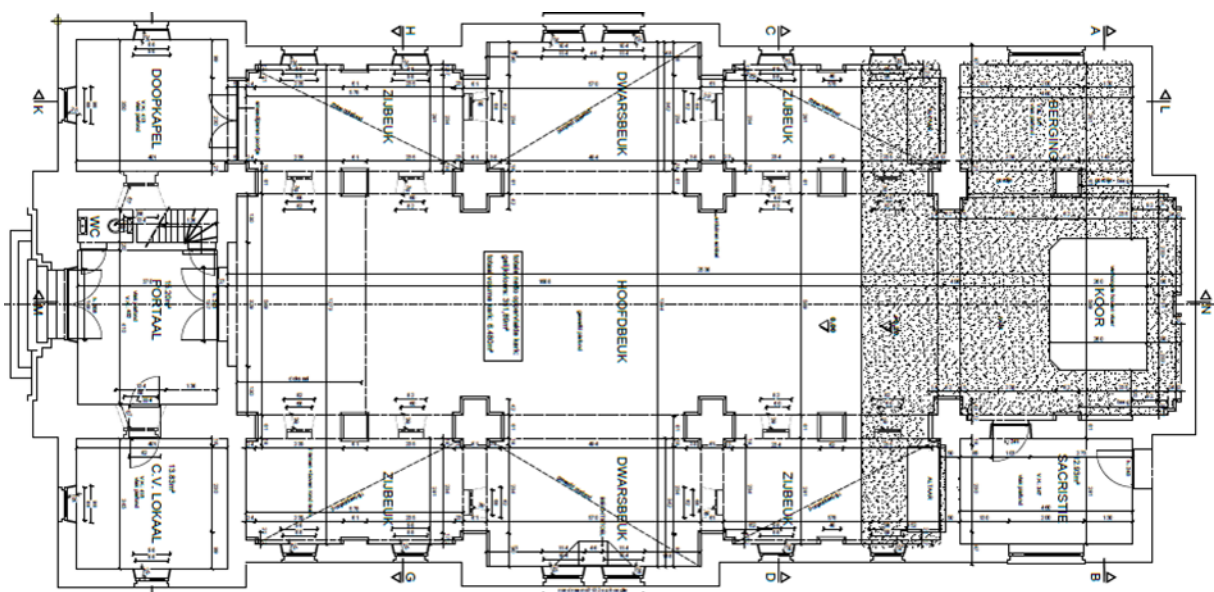
Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Filomena met kerkhof [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1154> (geraadpleegd op 3 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Philomenakerk is een neoromaanse kruisbasiliek, gebouwd in 1891 naar ontwerp van architect Mathieu Christiaens. De zijbeuken zijn lager dan de middenbeuk, waardoor een lichtbeuk ontstaat. De midden- en dwarsbeuk zijn hoog en worden overspannen door tongewelven.

De hoofdtoegang bevindt zich centraal in de toren, met een zij-ingang achteraan via de sacristie. Kolommen verdelen het gebouw in drie beuken, wat de flexibiliteit van de ruimte beperkt. Het interieur is licht dankzij de vele glas-in-loodramen, de lichtbeuk en het lichte kleurgebruik, hoewel er geen zicht naar buiten is.

Knipstel van digitaal grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

De kerk is klassiek opgebouwd met dragende muren, kolommen en houten spanten. De gewelven zijn uitgevoerd in ton- en sterstructuur. De toren is toegankelijk via een vaste trap en koolladders; de

kapconstructie is bereikbaar via balken, maar heeft weinig ruimte door de spanten. Er is één toilet aanwezig.

Het interieur werd recent gerestaureerd, maar er is bijkomende vochtschade vastgesteld. Nieuwe herstellingen zijn gepland. In de linker zijbeuk en kapel zijn voorbereidingen getroffen om deze ruimte als vergaderlokaal te gebruiken. Bij nat weer trekt vocht door de originele vloer.

Duurzaamheid en dringende werken

De gewelven en het dak zijn niet geïsoleerd. De glas-in-loodramen zijn voorzien van voorzetsbeglazing. De verwarming gebeurt via luchtverwarming op mazout, verspreid via vloer- en muurroosters.

Herstellingen aan het dak en de vochtschade zijn lopende of gepland.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Philomenakerk werd gebouwd in 1891 ter vervanging van een oudere kapel uit 1834. De plattegrond omvat een kruisbasiliek met een schip van vijf traveeën, een transept in de derde travee, een voorstaande toren geflankeerd door twee kapellen onder zadeldaken, en een koor van één rechte travee met vlakke sluiting, geflankeerd door sacristieën. De kerk is opgetrokken in baksteen met afwerking in hardsteen. De toren telt drie geledingen onder een schilddak in leien, met neoromaanse rondboogportalen, geprofileerde vensters en galmgaten. Het interieur is bepleisterd en wordt overdekt door tongewelven op rondbooggordelbogen, een stergewelf boven de kruising en een cassettenplafond boven de zijbeuken. Rondboogscheibogen op pijlers scheiden het schip van de zijbeuken.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Hoofd- en zijaltaren in witgeschilderd neoromaanse stijl (eind 19de eeuw)
- Altaar en lezenaar opgebouwd uit elementen van een voormalige preekstoel of communiebank, met merkwaardige beeldengroep
- Twee biechtstoelen in eik (eind 19de eeuw)
- Doksaal en orgel (gedateerd 1909)
- Hardstenen doopvont met koperen deksel (eerste helft 19de eeuw)).

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Filomena met kerkhof [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1154> (geraadpleegd op 3 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 37**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 25
 - Huwelijken: 2
 - Begravenissen: 5
 - Doopsels: 2
 - Eerste communie/vormsel: om de 3 jaar
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 3
- **Andere activiteiten:** Vergaderingen van de kerkfabriek

3.12 SINT-NIKLAASKERK – UIKHOVEN

A. CONTEXT + BEREIKBAARHEID

De Sint-Niklaaskerk bevindt zich in het centrum van Uikhoven, een deelgemeente van Maasmechelen. De kerk ligt aan de Schoorstraat, vlak langs de Maas, en vormt een herkenbaar element in het dorpsbeeld. In de directe omgeving bevinden zich een Lourdesgrot, sporthal 't Sjeurke, en diverse horecazaken zoals cafés en B&B's.

De kerk is bereikbaar via lokale invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas. Bushaltes bevinden zich voor de deur. Er is ruime parkeergelegenheid tussen de kerk en de sporthal. Door haar ligging en de open ruimte rondom is de kerk zichtbaar in de directe omgeving en vanaf de winterdijk.

LIGGING: Schoorstraat 11, 3631 Uikhoven

KADASTRALE INFO: AFD 8 UIKHOVEN; Sectie B; Nr. 403B

OPPERVLAKTE VOLLEDIG PERCEEL: 1573 m²

VLOEROPPERVLAKTE KERK (CONTOUR): 905 m²

KERKHOF: Oud kerkhof achter de kerk, deels onder het nieuwe gedeelte van de kerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. JURIDISCH – PLANOLOGISCH

Juridisch-planologisch ligt de site van de kerk in 'woongebied met landelijk karakter' volgens het gewestplan Limburgs Maasland van 15 november 1980.

WATERTOETS: Niet overstromingsgevoelig

RUP/BPA/...: /

ANDERE: /

EIGENAAR: Kerkfabriek Sint-Niklaas

BISDOM: Hasselt

DEKENAAT: Genk

PASTORALE EENHEID: Sint-Franciscus

PAROCHIE: Sint-Niklaas Uikhoven

www.geopunt.be

ERFGOEDWAARDEN: • De kerk is sinds 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed.

Bron: *Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Niklaas met kerkhof* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1314> (geraadpleegd op 3 september 2025).

C. KERKGEBOUW

Type, organisatie en gebruik

De Sint-Niklaaskerk is een neogotische basiliek met een uitbreiding in zaalkerkvorm, gebouwd haaks op de noordwestelijke zijbeuk van de oude kerk. De uitbreiding dateert uit 1939 en werd ontworpen door architect Karel Gessler.

De kerk bestaat uit een oud gedeelte (in gebruik als kijkerkerk met tentoonstellingen) en een nieuw gedeelte (liturgisch gebruik). Er zijn twee hoofdingangen: één centraal in de oude kerk en één in de zijgevel van het nieuwe gedeelte. Daarnaast is er een zij-ingang via de sacristie. De kelder is extern toegankelijk.

Het nieuwe gedeelte heeft een open grondplan met zicht op het altaar van overal. Het daglicht is beperkt door kleine glas-in-loodramen en het gesloten karakter van het interieur..

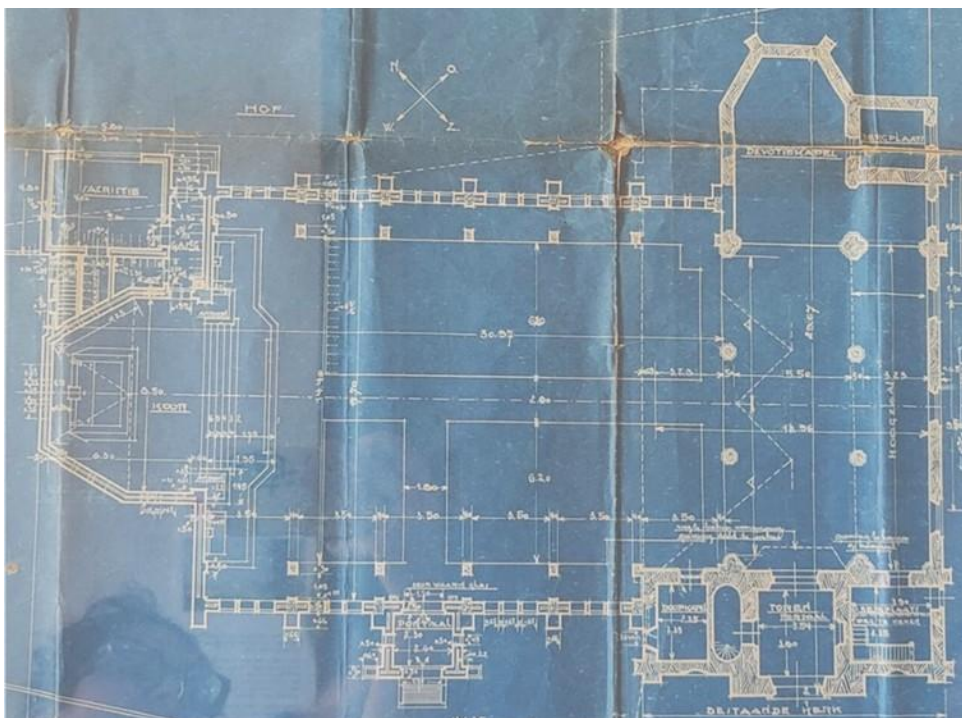

Foto van grondplan

Constructie en ruimtelijkheid

Het oude gedeelte is klassiek opgebouwd met dragende muren, kolommen, houten spanten en een zadeldak. Het interieur is bepleisterd en afgewerkt met natuursteen. De gewelven zijn uitgevoerd in kruisribstructuur met vitsen.

Het nieuwe gedeelte heeft bakstenen gewelven op betonnen spitsgordelbogen en een bakstenen interieur. Er is betonrot en vochtschade vastgesteld aan de goot van het nieuwe gedeelte. De toren is toegankelijk via een vaste trap en kooiladders; de kapconstructie is goed bereikbaar via loopbruggen. Er is één toilet aanwezig.

Duurzaamheid en dringende werken

De glas-in-loodramen zijn niet voorzien van voorzetbeglazing. De luchtverwarming in het nieuwe gedeelte is gestookt op mazout; de weekdagkapel wordt verwarmd op gas.

Volgens het verslag van Monumentenwacht zijn herstellingen aan de dakbedekking en dakgoten noodzakelijk. Ook de bevuiling van de kapconstructie moet worden aangepakt, evenals de begroeiing rondom de kerk.

D. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De oorspronkelijke neogotische kerk werd gebouwd in 1855. In 1939 werd haaks op de noordelijke zijbeuk een nieuwe kerk gebouwd door architect Karel Gessler. De oude kerk bestaat uit een driebeukig schip met ingebouwde westtoren en een koor van één rechte travee met driezijdige sluiting, geflankeerd door een sacristie. De nieuwe kerk heeft een driebeukig schip met brede middenbeuk en smalle zijbeuken, en een koor van één rechte travee met driezijdige sluiting. Beide delen zijn opgetrokken in baksteen, met typische neogotische elementen zoals spitsboogportalen, galmgaten en vensters. Het interieur van de oude kerk is bepleisterd en voorzien van kruisribgewelven; het nieuwe gedeelte heeft bakstenen gewelven op betonnen spitsbooggordelbogen.

Belangrijkste meubilair en roerend erfgoed:

- Beeld van Sint-Lucia, eik (eerste helft 16de eeuw)
- Beeld van Sint-Niklaas, gepolychromeerd hout (17de eeuw)
- Neogotische zijaltaren, eik (tweede helft 19de eeuw)
- Twee biechtstoelen, eik: één neoclassicistisch (midden 19de eeuw), één neogotisch (tweede helft 19de eeuw)
- Hardstenen doopvont
- Neogotische glasramen (tweede helft 19de eeuw)
- Op het kerkhof: collectie van 17de-eeuwse grafkruisen, waaronder exemplaren van Maria Vaessen (1614), Catharina Soetemans (1622), Hiylken Raymaeckers (1623), Daem van Walsen (1625), Lenert Schrammen (1628), Aert Vandenacker (1634), Jan Daessen (1637), Tonis Dirix (1655), Jan Paelmen (1671), en anderen

Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Niklaas met kerkhof [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1314> (geraadpleegd op 3 september 2025).

E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE

Volgende cijfers van het huidige gemiddelde jaarlijks gebruik van de kerk werden ons bezorgd bij de opstart van het traject in 2025:

- **Vieringen: 74**
 - Reguliere misvieringen/woorddiensten: 52
 - Huwelijken: 2
 - Begrafenissen: 5
 - Doopsels: 6

- Eerste communie/vormsel: om de 3 jaar vormsel
 - Andere vieringen (feestdagen, schoolvieringen...): 9
- **Andere activiteiten:** Kijkkerk (12 zondagen), diverse projecten rond muziek, boekvoorstelling en kunst, koffie na de mis (12 keer)

DEEL IV – HET PARTICIPATIEVE LUIK

4.1 AANPAK

Om tot een gedragen plan te komen is het van onmisbaar belang de lokale gemeenschap te bevragen en mee te laten denken over nieuwe (aanvullende) neven- of herbestemmingen van 'hun' kerk.

A. OPZET

Er werd gekozen om dat in eerste instantie te doen in de vorm van een online bevraging die liep in de periode van midden juni – midden augustus 2025 via het platform www.maasmechelenmeemaken.be.

In een volgende fase, mocht er beslist worden om een of meerdere kerken te herbestemmen, zal er per kerk een fysieke participatiesessie gehouden worden om samen met de lokale (geloofs)gemeenschap te zoeken naar een geschikte toekomst voor het kerkgebouw.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

B. COMMUNICATIE

De oproep om deel te nemen aan de online bevraging werd verspreid op o.a. het gemeentelijk infoblad, de website en social media van de gemeente Maasmechelen.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4.2 RESULTATEN

De online bevraging heeft 2 maanden gelopen. Deelnemers konden eerst algemene vragen beantwoorden en vervolgens hun ideeën delen over specifieke kerken. In totaal namen 151 mensen deel aan de bevraging. Hieronder volgt een samenvatting van de resultaten. Hieronder volgt een kort overzicht van de resultaten.

A. HUIDIG GEBRUIK EN BETROKKENHEID

Een aanzienlijk deel van de respondenten bezoekt regelmatig of af en toe een kerk in Maasmechelen. 39% geeft aan vaak te komen, 34% af en toe, terwijl 17% zelden en 9% nooit een kerk betreedt. Dit wijst op een blijvende betrokkenheid, al is die niet voor iedereen religieus van aard.

De belangrijkste redenen om een kerk te bezoeken zijn:

- Rituele vieringen zoals doop, communie, huwelijk en begrafenissen (118 stemmen)
- Eucharistievieringen en gebedsdiensten (100)
- Erfgoed en kunstbeleving (58)
- Stilte en bezinning (57)
- Culturele activiteiten zoals concerten en tentoonstellingen (49)

Deze cijfers tonen aan dat kerken niet enkel religieuze, maar ook culturele en emotionele waarde hebben voor de inwoners.

Wanneer men denkt aan “een kerk”, worden vooral elementen als een plek van geloof, rust en erfgoed benadrukt. De antwoorden wijzen op een brede waardering voor het gebouw als plaats van zingeving, ontmoeting en reflectie.

B. TOEKOMSTVISIE OP KERKGEBOUWEN

Wat betreft de toekomstige rol van kerkgebouwen, blijkt er veel draagvlak voor een gemengd gebruik.

Naast religieuze diensten (119 stemmen) en stilteplekken (112), worden ook culturele activiteiten (101), sociale functies zoals buurtwerking en verenigingen (53), en toeristische invullingen (53) vaak genoemd. Commerciële functies zoals horeca (34) en jeugdgerichte invullingen (30) worden minder vaak vermeld, maar zijn zeker aanwezig.

Deze resultaten tonen aan dat inwoners openstaan voor een multifunctionele invulling van kerkgebouwen, waarbij religieuze en niet-religieuze functies elkaar kunnen aanvullen.

C. HERBESTEMMING VERSUS BEHOUD

Hoewel de bevraging vooral individuele meningen verzamelde, blijkt uit de antwoorden dat er een duidelijke voorkeur bestaat voor het behoud van de liturgische functie (67 stemmen). Tegelijkertijd staat een grote groep open voor nevenbestemming (51), en een kleinere groep voor volledige herbestemming (33).

De input komt voornamelijk van oudere inwoners. Meer dan de helft van de invullers is 50+, een kwart is ouder dan 70. Daartegenover is slechts 11% van de deelnemers jonger dan 30 jaar is. De resultaten geven een waardevol inzicht in hoe de respondenten de rol van kerkgebouwen ziet evolueren: van exclusief religieus naar breed maatschappelijk gedragen plekken van betekenis

D. CONCLUSIE

De bevraging bevestigt dat kerkgebouwen in Maasmechelen nog steeds een belangrijke rol spelen, zij het in veranderende vorm. Terwijl het religieus gebruik afneemt, groeit de vraag naar multifunctionele en

gemeenschapsgerichte invullingen. Deze inzichten vormen een stevige basis voor het kerkenbeleidsplan, met respect voor het erfgoed en ruimte voor nieuwe vormen van zingeving, ontmoeting en gebruik.

DEEL V – VISIE: KERK PER KERK

5.0 KADER

Met de analyse en het participatieve luik in de achterzak wordt in dit hoofdstuk de visie per kerk besproken waarbinnen gezocht kan worden naar een mogelijke neven- of herbestemming. Er dienen een aantal krijtlijnen uitgezet te worden bij het bepalen van het ambitieniveau van het kerkenbeleidsplan en het her- of nevenbestemmen van parochiekerken.

A. AMBITIENIVEAU

Is het realistisch om in Vlaanderen meer dan 1500 parochiekerken open te houden en te onderhouden met een sporadische workshop, tentoonstelling of een lokaal concert? Best wordt er van bij de start op een dusdanig ambitieniveau ingezet dat het project voldoende

kritische massa heeft om een haalbaar en betaalbaar project te blijken. Morrelen in de marge heeft geen zin meer. De beslissingen die nu genomen worden moeten fundamenteel zijn en toekomstgericht genoeg zijn om deze gebouwen een nieuw leven te geven.

B. GEBRUIKSFREQUENTIE

Zoals reeds aangehaald heeft de gemeente/stad een verplichting de exploitatie- of investeringstekorten van kerkfabrieken bij te passen. Voor de gemeente Maasmechelen bedraagt deze jaarlijkse bijdrage (exploitatie en investering) samen gemiddeld zo'n €600.000. Als we het aantal momenten dat een kerk geopend is en het aantal personen die gebruik maken van deze gebouwen aftoetsen met de

gemeenschapsmiddelen die jaarlijks naar deze gebouwen vloeien, kan de vraag gesteld worden: vanaf welk moment staan de gemeenschapsmiddelen die aangewend worden om kerkfabrieken te ondersteunen in verhouding tot het aantal personen dat van de gebouwen gebruikt maakt? Wanneer is de maatschappelijke 'Return on investment' groot genoeg?

C. PASTORAAL PLAN

Bij de start van de opmaak van het kerkenbeleidsplan gaf het pastoraal plan aan alle 12 de parochiekerken te willen blijven gebruiken voor erediensten, zolang er een geloofsgemeenschap en voldoende pastoors

zijn. Hoewel er reeds gesproken wordt over nevenactiviteiten en verbreed gebruik, werden er geen kerken aangeduid die in aanmerking zouden komen voor herbestemming.

D. UITGANGSPUNTEN GEMEENTE MAASMECHELEN

De gemeente heeft aangegeven om 4 van de 12 kerken te willen openstellen voor herbestemming. De selectie van welke kerken dit moeten zijn, werd aan de pastorale teams en kerkfabrieken, in overleg met het bisdom, overgelaten.

Zij zijn onderling het volgende overeen gekomen. Binnen de pastorale eenheid Sint-Vincentius (noord) worden de kerk van Meeswijk en Mariaheide opengesteld voor herbestemming. Daarnaast dient verder (pastoraal en bouwfysisch) onderzoek uit te wijzen of ofwel de kerk van Leut ofwel de kerk van Vucht opengesteld wordt voor

herbestemming. De verdere pastorale invulling van de kerken zal terug te vinden zijn in het pastoraal plan.

In de pastorale eenheid Sint-Franciscus (zuid) is besloten om de kerk van Kotem open te stellen voor herbestemming.

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen, worden in dit hoofdstuk voor alle 12 kerken de mogelijke bestemmingsthema's onderzocht. Op deze manier is er een duidelijker en volledig beeld, zodat er sneller geschakeld kan worden bij eventuele wijzigingen in de toekomst.

E. TOEKOMSTIG EIGENAARSCHAP EN EXPLOITATIE

Bij het nemen van doordachte beslissingen rond de her- of nevenbestemming van kerkgebouwen is het essentieel om ook het toekomstige eigenaarschap en de exploitatie van deze gebouwen in overweging te nemen. Niet elk kerkgebouw leent zich immers voor dezelfde aanpak of beheerstructuur.

Sommige kerkgebouwen, zoals modernere constructies met een beperkter onderhoudscomplexiteit, een lage erfgoedwaarde, gunstige ligging of goede bereikbaarheid, zouden in principe in aanmerking kunnen komen voor privaat eigenaarschap en exploitatie. In zulke gevallen is het denkbaar dat een private actor instaat voor het beheer en gebruik van het gebouw, mits een gepast businessmodel.

Andere kerken zijn dan weer zodanig complex – door bijvoorbeeld hun monumentale waarde,

beperkte toegankelijkheid, afgelegen ligging of hoge erfgoedstatus – dat privaat eigenaarschap vanuit zakelijk perspectief niet realistisch is. In dergelijke gevallen is het wellicht aangewezen om het eigenaarschap publiek te behouden. Wel kan er worden nagedacht over mengvormen waarbij bijvoorbeeld de stad eigenaar blijft, maar een private partij via een concessie instaat voor (een deel van) de exploitatie.

Deze overwegingen zijn ook relevant in het kader van een mogelijk afstoten van delen van het kerkelijk patrimonium. Net daarom is het van belang om bij elke her- of nevenbestemming ook stil te staan bij wie de eindverantwoordelijkheid zal dragen over het gebouw en hoe de exploitatie op een duurzame manier georganiseerd kan worden.

5.1 SINT-LAURENTIUSKERK – MEESWIJK

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	<p>De Sint-Laurentiuskerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het orgel is beschermd als monument, wat inhoudt dat het behouden en onderhouden moet worden. Dit brengt verantwoordelijkheden met zich mee, maar biedt ook kansen op subsidiëring voor restauratie.</p> <p>Het interieur is bepleisterd en bevat waardevol eiken meubilair, schilderijen, enkele beelden en een hardstenen doopvont met koperen deksel.</p>
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	<p>De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied met landelijk karakter. Binnen het BPA Kerkveld is de kerk aangeduid als zone voor openbaar nut en het omliggende plein als zone voor kerkhofplein.</p> <p>De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023. De kerk valt binnen het landinrichtingsplan Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht.</p>
RUIMTELIJK	<p>Context</p> <p>De kerk ligt in de dorpskern van Meeswijk en heeft een beperkte signaalwaarde buiten het dorp. Er zijn restanten van een oud kerkhof met zitplaats naast de kerk. Er is ruime parkeergelegenheid op het plein, dat heringericht zal worden. Bushaltes bevinden zich op wandelafstand. De kerk is bereikbaar via invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas.</p> <p>Gebouw</p> <p>Het betreft een zaalkerk met een relatief kleine oppervlakte en smalle indeling. Het gebouw heeft een open grondplan met zicht op het altaar van overal, wat zorgt voor flexibiliteit in gebruik. Er is behoorlijk daglicht. De kerk heeft één hoofdingang en een achteringang via de sacristie. Het pleisterwerk van het interieur is aan een opfrisbeurt toe (scheuren, zwarte plekken). De kerk is uitgerust met luchtverwarming op gas, isolatie en voorzetbeglazing.</p>
EIGENAARSCHAP	<p>Huidige eigenaar: Gemeente Maasmechelen.</p> <p>Toekomst: Deze kerk leent zich voor privaat eigenaarschap, gezien de behapbare oppervlakte, de open structuur en het feit dat het gebouw niet beschermd is als monument (behalve het orgel).</p>
EXPLOITATIE	<p>Privatief: Er zijn mogelijkheden voor een particuliere eigenaar, mits respect voor het beschermde orgel.</p> <p>Gemeenschap: Exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er nood is aan dit type gebouw in Meeswijk.</p>

ERFGOED-
WAARDEN

ORGEL BESCHERMD ALS MONUMENT

BEPLEISTERD INTERIEUR, EIKEN MEUBILAIR, SCHILDERIJEN, ENKELE BEELDEN, HARDSTENEN DOOPVONT MET KOPEREN DEKSEL

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED MET LANDELIJK KARAKTER, BPA KERKVELD: ZONE VOOR OPENBAARNUT + ZONE VOOR KERKHOFPLEIN

LANDINRICHTINGSPLAN HEERLYCK MEESWIJK, LEUT EN VUCHT
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEX
T
RUIMTELIJK
GEBOUW

DORPSKERN, BEPERKTE SIGNAALWAARDE BUITEN DORP,

RESTANTEN VAN KERKHOF MET ZITPLAATS

RUIME PARKING OP PLEIN (WORDT HERINGERICHT), BUSHALTES OP WANDELAFSTAND
BEREIKBAAR VIA INVALSWEGEN, NABIJ FIETSRoutes LANGS DE MAAS

ZAALKERK, RELATIEF KLEINE OPPERVLAKTE, SMALLE INDELING, BEHOORLIJK DAGLICHT

OPEN GRONDPLAN: ZICHT VAN OVERAL EN FLEXIBEL IN GEBRUIK

1 HOOFDINGANG, 1 ACHTERINGANG (SACRISTIE)

PLEISTERWERK VAN INTERIEUR AAN OPFRISBEURT TOE (SCHEUREN, ZWARTE PLEKKEN)

LUCHTVERWARMING OP GAS, ISOLATIE EN VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

HUIDIGE EIGENAAR: GEMEENTE MAASMECHELEN

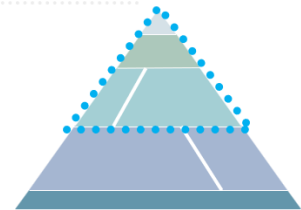
TOEKOMST: DEZE KERK LEENT ZICH VOOR EEN PRIVATIEVE EIGENAAR

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: MOGELIJKHEDEN VOOR EEN PARTICULIER
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S MEESWIJK

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Laurentiuskerk van Meeswijk zal niet behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen aan dat er jaarlijks ongeveer 32 vieringen plaatsvinden, waaronder reguliere misvieringen, huwelijken, begrafenissen, dopen en andere vieringen. Er vinden geen andere activiteiten plaats (zie 3.1.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

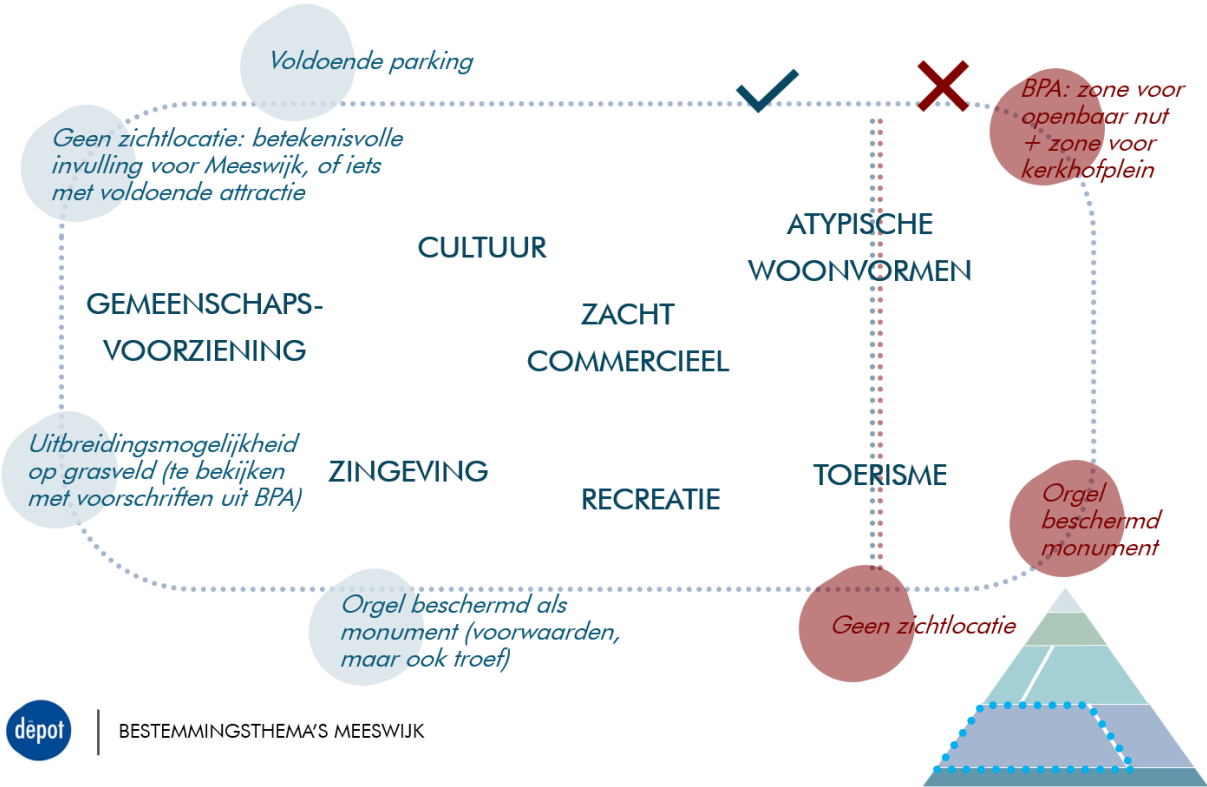
Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven eerder makkelijk om te realiseren in de Sint-Laurentiuskerk van Meeswijk. Dit komt onder andere door de behapbare oppervlakte, ruime parkeergelegenheid, open grondplan en de goede staat van het gebouw. Hierdoor zijn er zeker mogelijkheden voor een private initiatiefnemer. Het feit dat het orgel beschermd is als monument en dat de kerk binnen het BPA Kerkveld ligt in zone voor openbaar nut zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

In de toekomst kan er best gekeken worden naar Cultuur, Recreatie, Gemeenschapsvoorziening, Zacht commercieel en Zingeving als mogelijke bestemmingsthema's. Atypische woonvormen en Toerisme zijn ook mogelijkheden, maar minder evident omwille van o.a. de bestemmingszone in het BPA en het minder duidelijke toeristische verhaal. Deze richtingen bieden uiteenlopende mogelijkheden om het gebouw opnieuw te activeren en een duurzame toekomst te garanderen.

De kerk biedt potentieel voor een betekenisvolle invulling binnen Meeswijk, mits voldoende attractiviteit. De aanwezigheid van het beschermde orgel is een aandachtspunt, maar ook een troef. Uitbreidingsmogelijkheden op het grasveld kunnen bekeken worden binnen de voorschriften van het BPA.

PRIVATIEF

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren? Orgel beschermd als monument
Geen zichtlocatie (uitdaging), maar wel goede locatie als er voldoende attractiviteit is
Behapbare oppervlakte, goed onderhouden
Aandachtspunt: BPA zone voor openbaar nut

BESTEMMINGSTHEMA'S MEESWIJK

5.2 SINT-PIETERSKERK – LEUT

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	<p>De Sint-Pieterskerk van Leut is beschermd als monument en maakt deel uit van het beschermd dorpsgezicht <i>Dorpskern Leut</i>. Ook de drie lindebomen en de dorpspomp op het plein zijn afzonderlijk beschermd. De kerk is onderdeel van een erfgoed geheel dat via de dreefstructuur verbonden is met het kasteel Vilain XIII en het oud gemeentehuis. Deze erfgoedstatus impliceert dat elke toekomstige invulling het monument in ere moet bewaren en inpassen in het erfgoedkader. Anderzijds biedt dit ook kansen op subsidiëring voor restauratieve werken. Het interieur is rijkelijk bepleisterd en bevat waardevol eiken meubilair, schilderijen, enkele beelden en een hardstenen doopvont met koperen deksel. Het orgel is beschermd als monument.</p>
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	<p>De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied met landelijk karakter.</p> <p>De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023. De kerk valt binnen het landinrichtingsplan <i>Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht</i>.</p>
RUIMTELIJK	<p>Context</p> <p>De kerk ligt in de dorpskern van Leut, met beperkte signaalwaarde buiten het dorp. In de directe omgeving bevinden zich horeca, een voormalig schooltje, het historisch kerkhof en het kasteel Vilain XIII. Er is ruime parkeergelegenheid op het plein, dat heringericht zal worden. Bushaltes bevinden zich voor de deur. De kerk is bereikbaar via invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas. Leut fungeert als toegangspoort tot het RivierPark Maasvallei.</p> <p>Gebouw</p> <p>Het betreft een ruime kruisbasiliek met slechts vier kolommen, waardoor het gebouw eerder aanvoelt als een centraalbouw met minder lineaire werking. De kerk heeft koepelgewelven en behoorlijk daglicht. De toren werd recent gerestaureerd; de restauratie van de buitenschil van het schip staat op de planning. Het pleisterwerk van het interieur is aan een opfrisbeurt toe. De kerk is uitgerust met luchtverwarming op gas, isolatie en voorzetbeglazing.</p>
EIGENAARSCHAP	<p>Huidige eigenaar: Kerkfabriek Sint-Petrus.</p> <p>Toekomst: Gezien de erfgoedwaarde en de rol van de kerk binnen het erfgoed geheel Leut, is deze kerk eerder geschikt om in publiek eigenaarschap te blijven.</p>
EXPLOITATIE	<p>Privatief: De hoge erfgoedwaarde stuurt richting publieke exploitatie.</p> <p>Gemeenschap: Er is een duidelijke rol weggelegd voor de overheid, gezien de koppeling met het erfgoed geheel Leut.</p>

ERFGOED-
WAARDEN

KERK = VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED + BESCHERMD ALS MONUMENT
DEEL VAN AANDUIDING BESCHERMD STADS- OF DORPGEZICHT: DORPSKERN LEUT
DRIE LINDEN + DORPSOMP BESCHERMD ALS MONUMENT
→ ERFGOEDSITE VIA DREEF TOT AAN MEESWIJK
BEPLEISTERD INTERIEUR, EIKEN MEUBILAIR, SCHILDERIJEN, ENKELE BEELDEN,
HARDSTENEN DOOPVONT MET KOPEREN DEKSEL

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED MET LANDELIJK KARAKTER
LANDINRICHTINGSPLAN HEERLYCK MEESWIJK, LEUT EN VUCHT
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

RUIJMTELIJK

CONTEXT

GEBOUW

DORPSKERN, BEPERKTE SIGNAALWAARDE BUITEN DORP,
HORECA, VOORMALIG SCHOOLTJE, HISTORISCH KERKHOF, KASTEEL VILAIN XIII
RUIJME PARKING OP PLEIN (WORDT HERINGERICHT), BUSHALTES VOOR DE DEUR
BEREIKBAAR VIA INVALSWEGEN, NABIJ FIETSRoutes LANGS DE MAAS: LEUT = TOEGANGSPOORT
RUIJME KRUISBASILICA, SLECHTS 4 KOLOMMEN: LIJKT OP CENTRAALBOUW, MINDER LINEAIRE WERKING,
KOEPELGEWELVEN. BEHOORLIJK DAGLICHT
1 HOOFDINGANG, MEERDERE ZIJ-INGANGEN (1 RECHTS VOORAAN, 2 ACHTERAAN)
TOREN ONLANGS GERESTAUREERD; RESTAURATIE BUITENSCHIL VAN SCHIP OP DE PLANNING
PLEISTERWERK VAN INTERIEUR AAN OPFRISBEURT TOE
LUCHTVERWARMING OP GAS, ISOLATIE EN VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

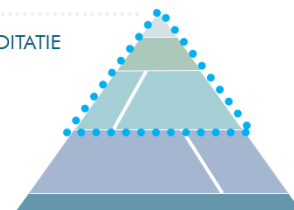
EXPLOITATIE

HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK SINT-PETRUS
TOEKOMST: DEZE KERK IS EERDER GESCHIKT OM IN PUBLIEK EIGENAARSCHAP TE BLIJVEN

- PRIVATIEF: DE HOGE ERFGOEDWAARDE STUURT RICHTING PUBLIEKE EXPLOITATIE
- GEMEENSCHAP: ROL VOOR DE OVERHEID: ERFGOEDGEHEEL LEUT

dépot

BESTEMMINGSTHEMA'S LEUT

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

Er is verder bouwtechnische en pastoraal onderzoek nodig om te bepalen of de Sint-Pieterskerk van Leut behouden zal blijven voor de eredienst of opengesteld wordt voor herbestemming. Er zal één van de twee kerken van Leut en Vucht geselecteerd worden om open te stellen voor herbestemming. Cijfers uit 2024 tonen aan dat er jaarlijks ongeveer 67 vieringen plaatsvinden, waaronder reguliere misvieringen, huwelijken, begrafenissen, dopen en andere vieringen. Daarnaast vinden er ook concerten, repetities van het zangkoor en andere activiteiten plaats. Gezien de goede akoestiek worden er ook CD opnamedagen georganiseerd (zie 3.2.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven relatief eenvoudig te realiseren in de Sint-Pieterskerk van Leut. Dit komt vooral doordat de omgeving en de erfgoedsetting het 'verhaal' klaarleggen, technisch gezien zijn er echter bepaalde uitdagingen. Een eventuele herbestemming lijkt evidenter in de publieke sfeer.

Indien de kerk voor de eredienst behouden blijft, dan wordt er ingezet op valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd. Indien de kerk geselecteerd wordt voor een herbestemming, dan worden omwille van o.a. de erfgoedcontext en de ligging nabij het RivierPark Maasvallei deze bestemmingsthema's relevant geacht: Toerisme, Cultuur, Gemeenschapsvoorziening en Zingeving.

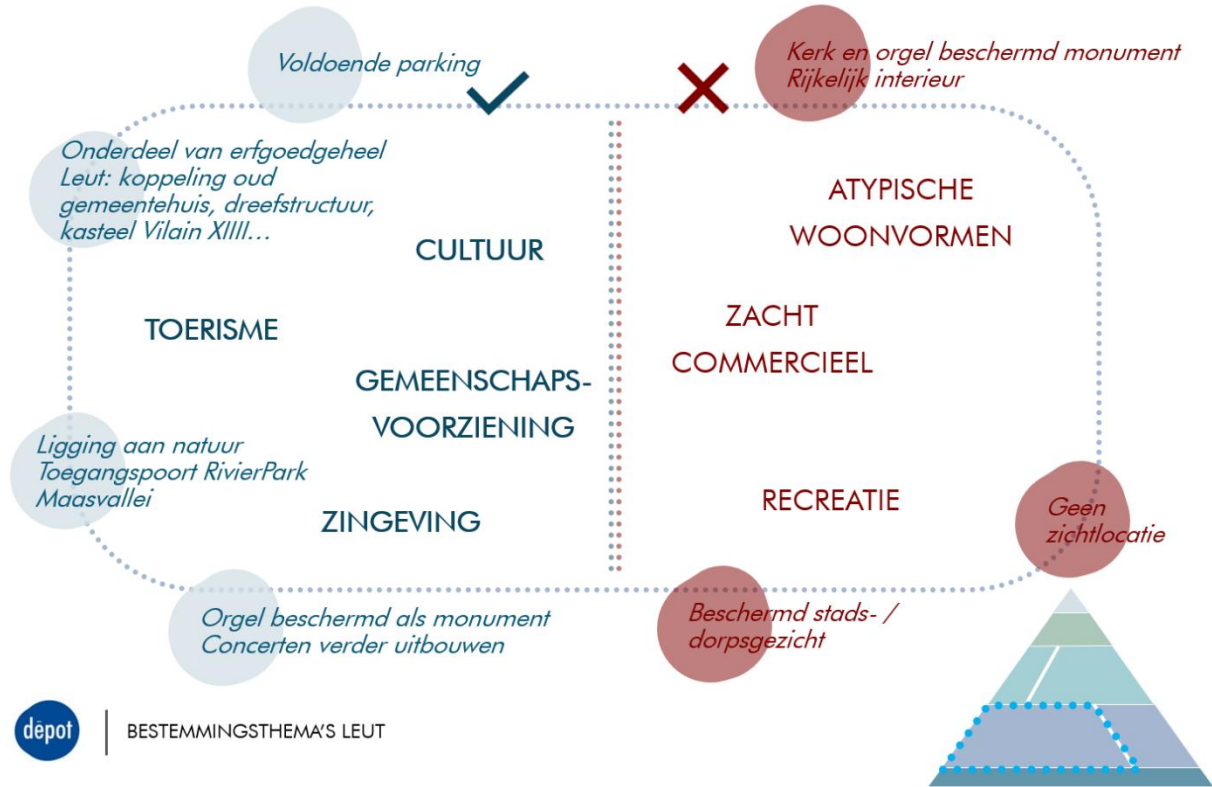
De kerk biedt potentieel voor het verder uitbouwen van concerten en culturele activiteiten. De koppeling met omliggende elementen zoals het oud gemeentehuis, de dreefstructuur en het kasteel Vilain XIII versterken de erfgoedwaarde en bieden kansen voor een geïntegreerde exploitatie binnen het erfgoedkader.

GEMEENSCHAP

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren?

Kerk + orgel beschermd als monument, beschermd dorpsgezicht, erfgoedgeheel Leut...
 Voldoende parking, maar beperkte zichtlocatie
 Nabij fietsroutes aan Maas + toegangspoort RivierPark Maasvallei

5.3 SINT-BARBARAKERK – EISDEN-TUINWIJK

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	De Sint-Barbarakerk is beschermd als monument en maakt deel uit van het vastgesteld bouwkundig erfgoed <i>Tuinwijk Eisden-Mijn</i> . Het gebouw is monumentaal door zijn schaal en heeft een betonnen interieur met beelden in mozaïeknissen en decoratieve elementen bij de zijaltaren. Deze erfgoedstatus impliceert dat elke toekomstige invulling het monument in ere moet bewaren en inpassen in het erfgoedkader. Anderzijds biedt dit ook kansen op subsidiëring voor restauratieve werken. Een restauratiedossier is lopende, onder meer voor het toegankelijk maken van de toren via een lift.
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023. De kerk valt binnen het PRUP Afbakening KSG Maasmechelen.
RUIMTELIJK	Context De kerk ligt in de tuinwijk van Eisden en fungeert als landmark in de ruime omgeving. In de directe omgeving bevinden zich horeca (casino), scholen, lokalen van de jeugdbeweging, een dokterspraktijk en het Nationaal Park Hoge Kempen. De site heeft een duidelijke link met het mijnverleden. Er is ruime parkeer gelegenheid en bushaltes op wandelafstand. De bereikbaarheid is goed. Gebouw Het betreft een zeer grote kruisbasiliek, ook wel de 'Mijnkathedraal' genoemd. Kolommen delen het gebouw op in zones, wat de flexibiliteit beperkt. Er is geen daglicht. De kerk bevat verschillende delen, zoals de voormalige jongens- en meisjeskapellen, waardoor meervoudige invulling mogelijk is. De kerk heeft meerdere ingangen. De verwarming gebeurt via luchtverwarming op mazout. Er is geen isolatie, maar wel voorzetbeglazing.
EIGENAARSCHAP	Huidige eigenaar: Kerkfabriek Sint-Barbara. Toekomst: Gezien de erfgoedwaarde, de schaal van het gebouw en de rol binnen het mijnpatrimonium is deze kerk eerder geschikt om in publiek eigenaarschap te blijven.
EXPLOITATIE	Privatief: Privaat initiatief zonder publieke toegankelijkheid zou een gemis zijn voor de tuinwijk. Gemeenschap: Er is een duidelijke rol weggelegd voor de overheid, met het oog op toeristische ontsluiting van de tuinwijk en het mijnverleden.

ERFGOED-
WAARDEN

KERK = VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED + BESCHERMD ALS MONUMENT
DEEL VAN VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED: TUINWIJK EISDEN-MIJN
BETONNEN INTERIEUR, MONUMENTAAL DOOR SCHAAL, BEELDEN IN MOZAÏEK
NISSEN, DECORATIEVE STUKKEN BIJ ZIJ-ALTAREN

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED
PRUP: AFBAKENING KSG MAASMECHELEN
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

RUIMTELIJK

CONTEXT

GEBOUW

TUINWIJK VAN EISDEN, LANDMARK IN DE RUIME OMGEVING,
HORECA (CASINO), SCHOLEN, JEUGDBEWEGING, DOKTERSPRAKTIJK. NABIJ NATIONAAL PARK,
MAASMECHELEN VILLAGE. LINK MET MIJNVERLEDEN
RUIME PARKEERGELEGENHEID, BUSHALTES OP WANDELAFSTAND
ZEER GROTE KRUISBASILICA, ('MIJNKATHEDRAAL'), KOLOMMEN SPLITSEN GEBOUW OP IN ZONES. GEEN
DAGLICHT. TROEF: DE KERK HEEFT VERSCHILLENDE DELEN (ZOALS VOORMALIGE JONGENS EN MEISJES
KAPEL) MEERVOUWDIGE INVULLING MOGELIJK
1 HOOFDINGANG, VEEL ZIJ- EN ACHTERINGANGEN (1 RECHTS VOORAAN, 2 ACHTERAAN)
RESTAURATIEDOSSIER LOPENDE: O.A. LIFT OM TOREN TOEGANKELIJK TE MAKEN
LUCHTVERWARMING OP MAZOUT, GEEN ISOLATIE WEL VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

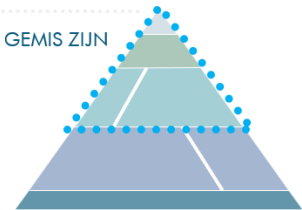
EXPLOITATIE

HUDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK SINT-BARBARA
TOEKOMST: DEZE KERK IS EERDER GESCHIKT OM IN PUBLIEK EIGENAARSCHAP TE BLIJVEN

- PRIVATIEF: PRIVAAT INITIATIEF ZONDER PUBLIEKE TOEGANKELIJKHEID ZOU GEMIS ZIJN VOOR DE TUINWIJK
- GEMEENSCHAP: ROL VOOR DE OVERHEID: TOERISTISCHE ONTSLUITING

dépot

BESTEMMINGSTHEMA'S EISDEN-TUINWIJK

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

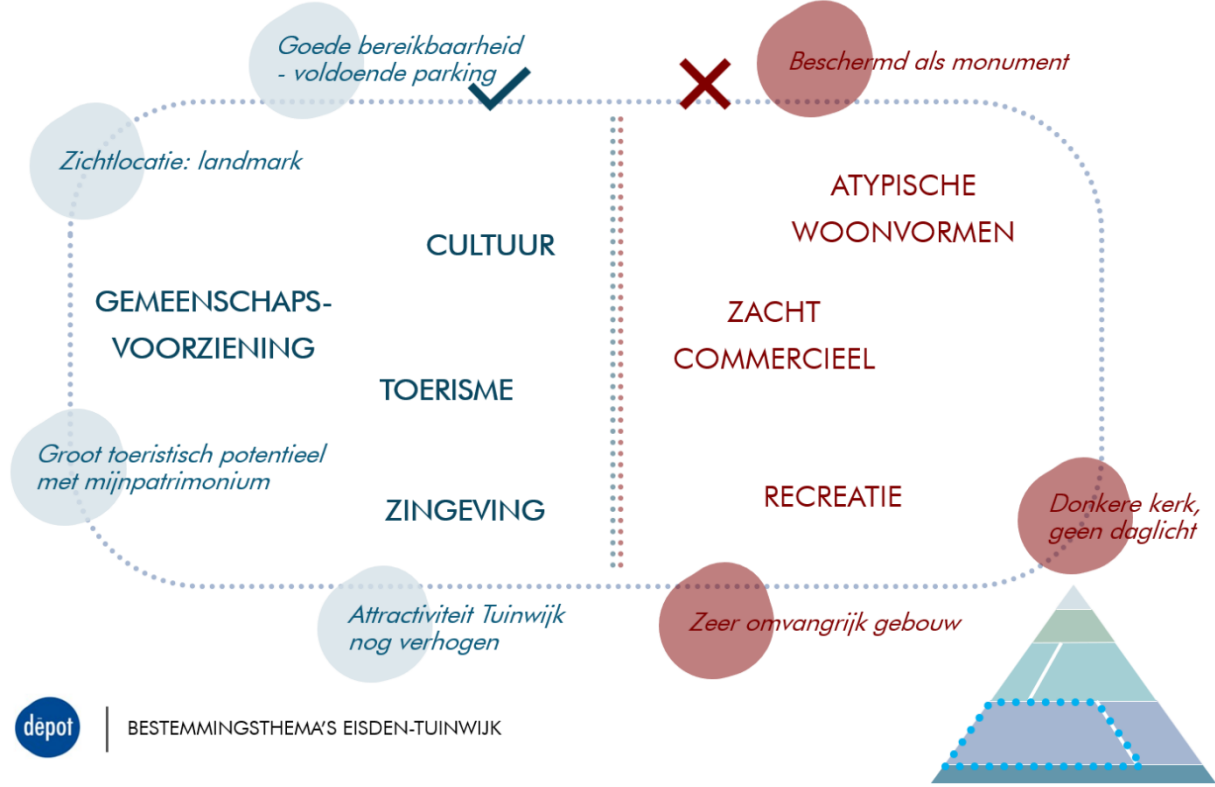
De Sint-Barbarakerk van Eisden-Tuinwijk zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen aan dat er jaarlijks ongeveer 74 vieringen plaatsvinden, waaronder reguliere misvieringen, huwelijken, begrafenissen, dopen en andere vieringen. Daarnaast vinden er ook concerten, rondleidingen en tentoonstellingen plaats. Er is ook een permanente tentoonstelling over 100 jaar "charbonnage" (zie 3.3.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Zoals hieronder aangegeven zijn her- of nevenbestemmingen makkelijk realiseerbaar in de Sint-Barbarakerk van Eisden-Tuinwijk. Dit komt vooral door de vele mogelijkheden die het gebouw biedt, anderzijds zijn er wel technische uitdagingen. Er wordt ingezet op de valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk dan worden de volgende bestemmingsthema's relevant geacht, omwille van onder andere de erfgoedcontext, de ligging in de tuinwijk en de nabijheid van toeristische trekpleisters zoals het Nationaal Park en Maasmechelen Village: Cultuur, Toerisme, Gemeenschapsvoorziening en Zingeving.

De kerk biedt potentieel voor meervoudige invulling, waarbij delen van het gebouw afzonderlijk benut kunnen worden. Bij een eventuele toekomstige herbestemming kan de attractiviteit van de tuinwijk verder verhoogd worden via een geïntegreerd initiatief rond het mijnpatrimonium. Een publieke exploitatie met toeristische ontsluiting is mogelijk, eventueel in combinatie met privaat initiatief dat publiek toegankelijk blijft.

GEMEENSCHAP

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren? Kerk is beschermd als monument, mijnverleden... Zichtlocatie, goede bereikbaarheid, grote parking Nabij toeristische trekpleisters als Nationaal Park en Maasmechelen Village Zeer omvangrijk gebouw, maar ook opdeelbaar

5.4 SINT-WILLIBRORDUSKERK – EISDEN-DORP

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	De Sint-Willibrorduskerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Dit betekent dat er geen bescherming als monument geldt, wat de ontwikkelingsmogelijkheden vergemakkelijkt. Het interieur is bepleisterd en afgewerkt met natuursteen. De kerk bevat een eiken apostelenbalk, schilderijen, enkele beelden en een marmeren hoofdaltaar. De erfgoedwaarde is aanwezig, maar laat ruimte voor aanpassingen binnen het bestaande kader.
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied. De kerk valt binnen het PRUP Afbakening KSG Maasmechelen. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.
RUIMTELIJK	Context De kerk ligt aan het Vrijthof en de gewestweg N78, wat zorgt voor een duidelijke zichtlocatie. In de directe omgeving bevinden zich horeca, een apotheek, een cashautomaat, de brandweerkazerne en zaal Maasvallei. Er is ruime parkeergelegenheid voor de kerk. Een voetgangers- en fietsverbinding richting Schietskuil biedt bijkomende potentie. De naastliggende pastorie vormt een opportuniteit voor gecombineerde invulling. Gebouw Het betreft een ruime kruisbasiliek met kolommen die het gebouw opdelen in zones. Er is behoorlijk daglicht. De kerk heeft één hoofdingang, een zij-ingang en een aparte toegang tot de sacristie. De kelder is extern toegankelijk door een niveauverschil. De toren werd verhoogd en is constructief relatief eenvoudig. De verwarming gebeurt via radiatoren op gas. De kerk is geïsoleerd (gewelven) en voorzien van voorzetbeglazing.
EIGENAARSCHAP	Huidige eigenaar: Gemeente Maasmechelen. Toekomst: Deze kerk leent zich voor privaat eigenaarschap, gezien de goede zichtbaarheid, bereikbaarheid, beperkte complexiteit en het feit dat ze geen beschermd monument is.
EXPLOITATIE	Privatief: Mogelijkheden voor particulier gebruik zijn aanwezig, mede door de behapbare schaal, goede bereikbaarheid en het ontbreken van monumentenbescherming. Gemeenschap: Gemeenschapsgerichte exploitatie blijft mogelijk indien er nood is aan dit type gebouw in Eisden-Dorp.

ERFGOED-
WAARDEN

KERK = VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED

BEPLEISTERD INTERIEUR, NATUURSTEEN AFWERKINGEN, EIKEN APOSTELENBALK, SCHILDERIJEN, ENKELE BEELDEN, MARMEREN HOOFDALTAAR

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED

PRUP: AFBAKENING KSG MAASMECHELEN
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEXT

RUIMTELIJK

GEBOUW

LIGGING AAN N78 EN VRIJTHOF: ZICHTLOCATE + GROTE PARKEERGELEGENHEID

HORECA, VOORZIENINGEN ALS APOTHEEK EN CASHAUTOMAAT, BRANDWEERKAZERNE, ZAAL MAASVALLEI
OPPORTUNITEIT: VOETGANGERS- EN FIETSVERBINDING RICHTING SCHIETSKUIL?
NAASTLIGGENDE PASTORIJ

RUIME KRUISBASILICA, KOLOMMEN SPLITSEN GEBOUW OP IN ZONES. BEHOORLIJK DAGLICHT

1 HOOFDINGANG, 1 ZIJINGANG, SACRISTIE APART TOEGANKELIJK + KELDER APART TOEGANKELIJK
DOOR NIVEAUVERSCHIL

TOREN VERHOOGD: MODERNE CONSTRUCTIE, BEPERKTE COMPLEXITEIT

VERWARMING MET RADIATOREN OP GAS, ISOLATIE EN VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

EXPLOITATIE

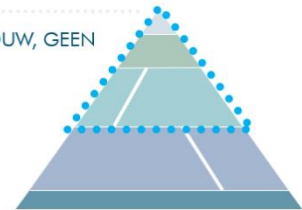
HUIDIGE EIGENAAR: GEMEENTE MAASMECHELEN

TOEKOMST: DEZE KERK LEENT ZICH VOOR EEN PRIVATIEVE EIGENAAR

- PRIVATIEF: GOEDE ZICHTBAARHEID + BEREIKBAARHEID, BEHAPBAAR GEBOUW, GEEN BESCHERMD MONUMENT...: MOGELIJKHEDEN VOOR PARTICULIER
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S EISDEN-DORP

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

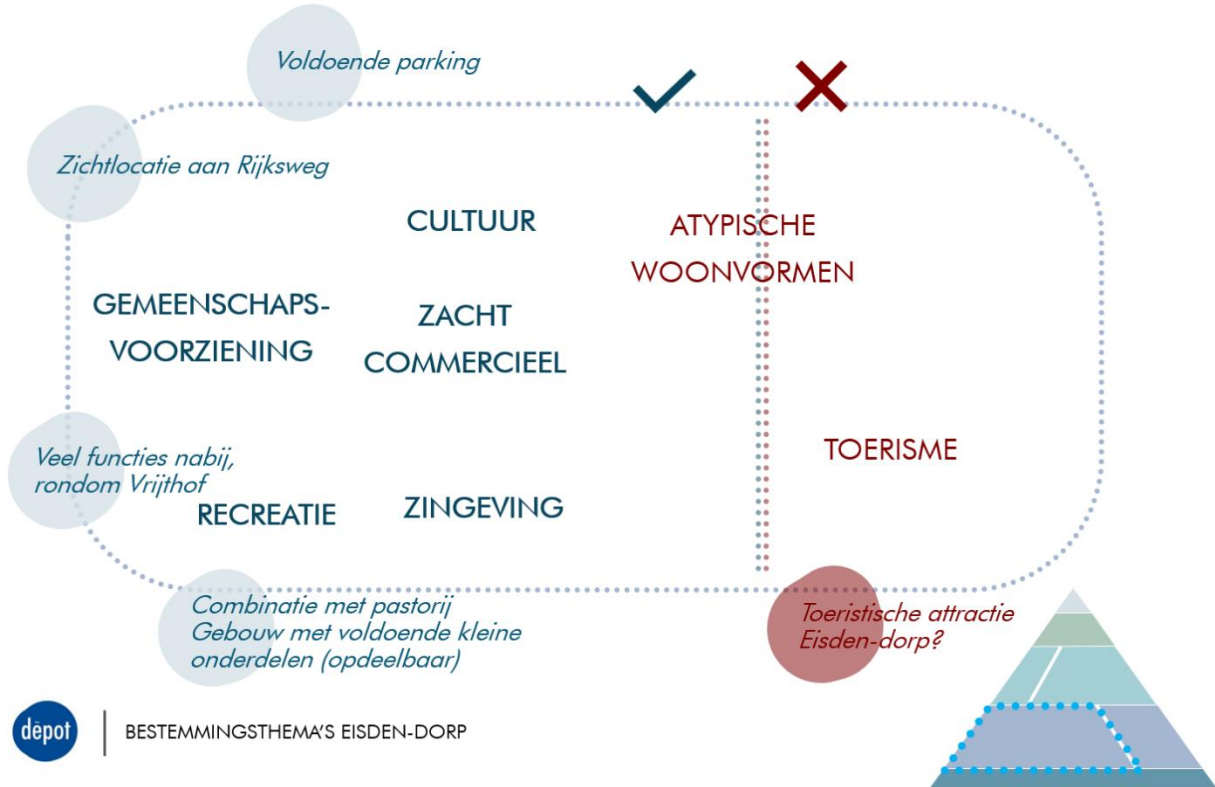
De Sint-Willibrorduskerk van Eisden-Dorp zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen aan dat er jaarlijks ongeveer 70 vieringen plaatsvinden, waaronder reguliere misvieringen, huwelijken, begrafenissen, dopen en andere vieringen (zie 3.4.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemming zijn zoals hieronder aangegeven redelijk eenvoudig te realiseren, omwille van o.a. de goede zichtbaarheid, relatief eenvoudige constructie (moderne toren constructie), ruime parking... Er wordt ingezet op valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan worden de volgende bestemmingsthema's relevant geacht omwille van o.a. de ligging en parkeergelegenheid, het bouwtype en de juridische: Zacht Commercieel, Gemeenschapsvoorziening, Cultuur, Recreatie en Zingeving.

De kerk is goed bereikbaar, ligt op een zichtlocatie en beschikt over voldoende parkeergelegenheid. De nabijheid van functies rond het Vrijthof en de mogelijkheid tot combinatie met de pastorie versterken het potentieel. Het gebouw bevat voldoende kleine onderdelen en is relatief eenvoudig opdeelbaar. De toren is minder complex en het geheel is gelegen in woongebied binnen de afbakening van het KSG Maasmechelen. Hierdoor zou een privaatief initiatief mogelijk zijn.

PRIVATIEF

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren? Geen bescherming als monument
Ruim gebouw, maar complexiteit is beperkt
Zichtlocatie en goede bereikbaarheid aan N78 en veel parkeergelegenheid + functies rondom Vrijthof

5.5 SINT-REMIGIUSKERK – VUCHT

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	<p>De Sint-Remigiuskerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het orgel is beschermd als monument, wat enkele verantwoordelijkheden met zich meebrengt, zoals instandhouding. Bovendien fungeert de kerk als 'klankkast' van het orgel, waardoor de impact van eventuele aanpassingen aan het volume altijd bestudeerd moet worden.</p> <p>Het interieur is bepleisterd en bevat eiken meubilair, schilderijen, enkele beelden en een hardstenen doopvont. In de kerk zijn ook oude lijkkotsen tentoongesteld, wat een unieke erfgoedwaarde toevoegt.</p>
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	<p>De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied met landelijk karakter. De kerk valt binnen het landinrichtingsplan Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.</p>
RUIMTELIJK	<p>Context</p> <p>De kerk ligt in de dorpskern van Vucht, maar heeft beperkte signaalwaarde buiten het dorp. Er zijn restanten van het oude kerkhof met zitplaatsen naast de kerk. Voor de kerk ligt een ruim plein met parkeergelegenheid, dat heringericht zal worden. Er is geen openbaar vervoer in de directe nabijheid, maar de kerk is bereikbaar via invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas.</p> <p>Gebouw</p> <p>Het betreft een zaalkerk met een relatief kleine oppervlakte van 282 m² en een smalle indeling. Er is behoorlijk wat daglicht aanwezig. Het open grondplan zorgt voor zicht van overal en biedt flexibiliteit in gebruik. Er is een hoofdingang en een achteringang via de sacristie.</p> <p>Er is een significante scheur zichtbaar links in het koor boven een raam, en er zijn sporen van oude vochtschade door een lek of verstopte goten. De kerk wordt verwarmd met luchtverwarming op gas. Er is geen isolatie aanwezig, maar wel voorzetbeglazing.</p>
EIGENAARSCHAP	<p>Huidige eigenaar: Gemeente Maasmechelen.</p> <p>Toekomst: Deze kerk leent zich voor een private eigenaar, mede door de behapbare oppervlakte en relatief eenvoudige constructie.</p>
EXPLOITATIE	<p>Privatief: mogelijk, bijvoorbeeld als vakantiewoning of voor een particulier.</p> <p>Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien het ingezet kan worden voor verenigingen of als buurthuis voor de heemkundige kring.</p>

ERFGOED-
WAARDEN

ORGEL BESCHERMD ALS MONUMENT
BEPLEISTERD INTERIEUR, EIKEN MEUBILAIR, SCHILDERIJEN, ENKELE BEELDEN,
HARDSTENEN DOOPVONT
OUDE LIJKKOETSEN TENTOONGESTELD

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED MET LANDELIJK KARAKTER
LANDINRICHTINGSPLAN HEERLYCK MEESWIJK, LEUT EN VUCHT
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

RUIMTELIJK

CONTEXT

GEBOUW

DORPSKERN, BEPERKTE SIGNAALWAARDE BUITEN DORP,

RESTANTEN VAN KERKHOF MET ZITPLAATS

RUIIME PARKING OP PLEIN (WORDT HERINGERICHT), GEEN OPENBAAR VERVOER
BEREIKBAAR VIA INVALSWEGEN, NABIJ FIETSROUTES LANGS DE MAAS

ZAALKERK, RELATIEF KLEINE OPPERVLAKTE, SMALLE INDELING, BEHOORLIJK DAGLICHT

OPEN GRONDPLAN: ZICHT VAN OVERAL EN FLEXIBEL IN GEBRUIK

1 HOOFDINGANG, 1 ACHTERINGANG (SACRISTIE)

SIGNIFICANTE SCHEUR LINKS IN KOOR BOVEN RAAM, OUDE VOCHTSCHADE DOOR LEK / VERSTOPTE
GOTEN, LUCHTVERWARMING GESTOOKT OP GAS, GEEN ISOLATIE, WEL VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

EXPLOITATIE

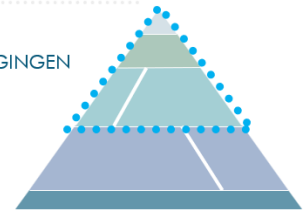
HUIDIGE EIGENAAR: GEMEENTE MAASMECHELEN

TOEKOMST: DEZE KERK LEENT ZICH VOOR EEN PRIVATIEVE EIGENAAR

- PRIVATIEF: MOGELIJKHEDEN VOOR EEN PARTICULIER
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN HET INGEZET KAN WORDEN VOOR VERENIGINGEN

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S VUCHT

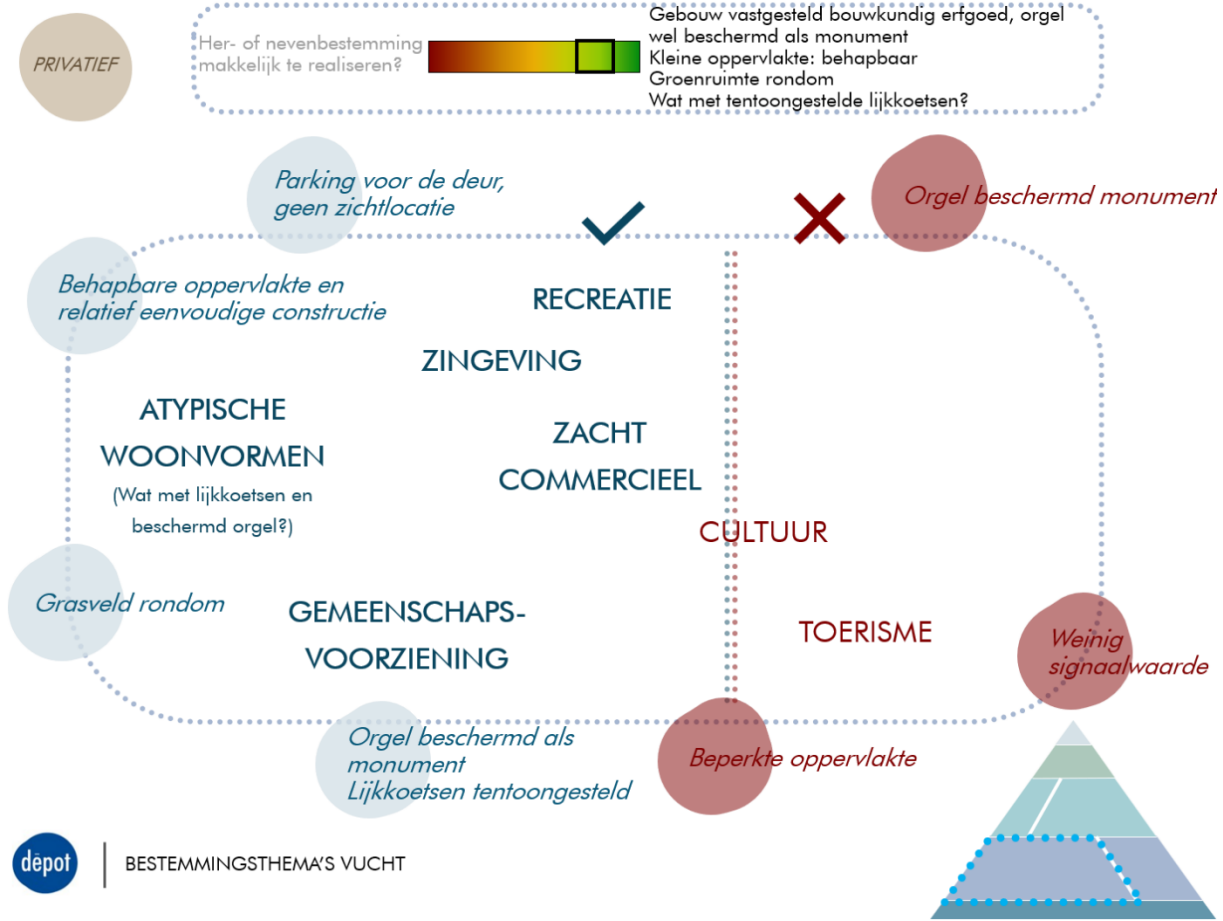
B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

Er is verder bouwtechnische en pastoraal onderzoek nodig om te bepalen of de Sint-Remigiuskerk van Vucht behouden zal blijven voor de eredienst of opengesteld wordt voor herbestemming. Er zal één van de twee kerken van Leut en Vucht geselecteerd worden om open te stellen voor herbestemming. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 40 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen en andere vieringen zoals feestdagen. Het aantal huwelijken, begrafenissen en doopsels is variabel. Er vinden nog enkele andere activiteiten plaats (zie 3.5.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven relatief makkelijk te realiseren in de Sint-Remigiuskerk van Vucht, omwille van o.a. de beperkte oppervlakte, ruime parkeergelegenheid rondom, ligging in woongebied (met landelijk karakter)... Deze zaken maken een privaat initiatief aannemelijk. Het orgel, dat beschermd is als monument, vormt wel een belangrijk aandachtspunt.

Indien de kerk voor de eredienst behouden blijft, dan wordt er ingezet op valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd. Indien de kerk geselecteerd wordt voor een herbestemming, dan worden omwille van o.a. behapbare oppervlakte en planologische context deze bestemmingsthema's relevant geacht: Zacht Commercieel, Atypische woonvormen, Recreatie, Gemeenschapsvoorziening en Zingeving.

Deze richtingen bieden uiteenlopende mogelijkheden om het gebouw opnieuw te activeren en een duurzame toekomst te garanderen.

5.6 MAAGD DER ARMENKERK – MARIAHEIDE

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	De Maagd der Armenkerk is onderdeel van vastgesteld bouwkundig erfgoed, namelijk de cité van Vucht, die behoort tot het erfgoed van de steenkoolmijn van Eisden. Het interieur is sober, opgebouwd uit baksteen, met beperkte decoratieve elementen en enkele beelden. Er is geen bescherming als monument door Onroerend Erfgoed.
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied. De kerk valt binnen het PRUP voor de afbakening van het KSG Maasmechelen. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.
RUIMTELIJK	Context De kerk ligt in de tuinvijk van Vucht, in een ensemble met basisschool De Triangel, een atletiekpiste en de pastorie. Er is ruime parking aanwezig, maar geen openbaar vervoer in de directe nabijheid. De kerk is bereikbaar via invalswegen. De signaalwaarde is beperkt. Gebouw Het betreft een moderne kerk met een open grondplan, ramen van vloer tot plafond en veel daglicht. De oppervlakte bedraagt 657 m ² . Er is zicht van overal en het gebouw is flexibel in gebruik. Er is een zij-ingang via de zaal en een extern toegankelijke kelder. Er is ernstige vochtschade in de kelder. De kerk wordt verwarmd met radiatoren op gas. Er is geen isolatie aanwezig. De zuidzijde van het gebouw oververhit in de zomer, waarvoor airco werd bijgeplaatst.
EIGENAARSCHAP	Huidige eigenaar: Kerkfabriek Maagd der Armen Mariaheide. Toekomst: Deze kerk leent zich voor een private eigenaar, mede door de moderne constructie, het open grondplan en de ligging in woongebied.
EXPLOITATIE	Privatief: mogelijk, bijvoorbeeld voor een particulier of als vakantiewoning. Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

KERK IS ONDERDEEL VAN VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED: STEENKOOLMIJN
VAN EISDEN: CITÉ VAN VUCHT
SOBER BAKSTENEN INTERIEUR, BEPERKTE DECORATIEVE ELEMENTEN, ENKELE BEELDEN

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED
PRUP: AFBAKENING KSG MAASMECHELEN
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

RUIJMTELIJK

CONTEXT

TUINWIJK VAN VUCHT
BASISSCHOOL DE TRIANGEL, ATLETIEKPISTE, PASTORIJ → ENSEMBLE
RUIJME PARKING, GEEN OPENBAAR VERVOER
BEREIKBAAR VIA INVALSWEGEN, GEEN SIGNAALWAARDE

GEBOUW

MODERNE KERK, OPEN GRONDPLAN: ZICHT VAN OVERAL EN FLEXIBEL IN GEBRUIK, RAMEN VAN VLOER
TOT PLAFOND, VEEL DAGLICHT
1 HOOFDINGANG, 1 ZIJ-INGANG (ZAAL), KELDER EXTERN TOEGANKELIJK
ERNSTIGE VOCHTSCHADE IN DE KELDER
VERWARMING MET RADIATOREN GESTOOKT OP GAS, GEEN ISOLATIE, ZUIDZIJDE OVERVERHIT IN ZOMER
(AIRCO BIJGEPLAATST)

EIGENAAR-
SCHAP

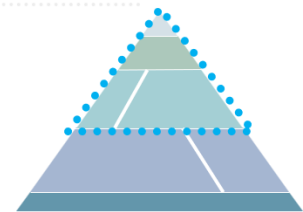
HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK MAAGD DER ARMEN MARIAHEIDE
TOEKOMST: DEZE KERK LEENT ZICH VOOR EEN PRIVATIEVE EIGENAAR

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: MOGELIJKHEDEN VOOR EEN PARTICULIER
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

dépot

BESTEMMINGSTHEMA'S MARIAHEIDE

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Maagd der Armenkerk van Mariaheide zal niet behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 282 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, begrafenissen, doopsels en andere vieringen. Een groot deel hiervan gebeurt door de anderstalige geloofsgemeenschappen die gebruik maken van de kerk. Er vinden nog regelmatig andere activiteiten plaats (zie 3.6.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven makkelijk te realiseren in de Maagd der Armenkerk van Mariaheide. In de toekomst zijn bijna alle bestemmingsthema's aannemelijk, met uitzondering van Toerisme, waarvoor het potentieel te klein lijkt. Het gebouw en de site lenen zich ook voor een privaat initiatief.

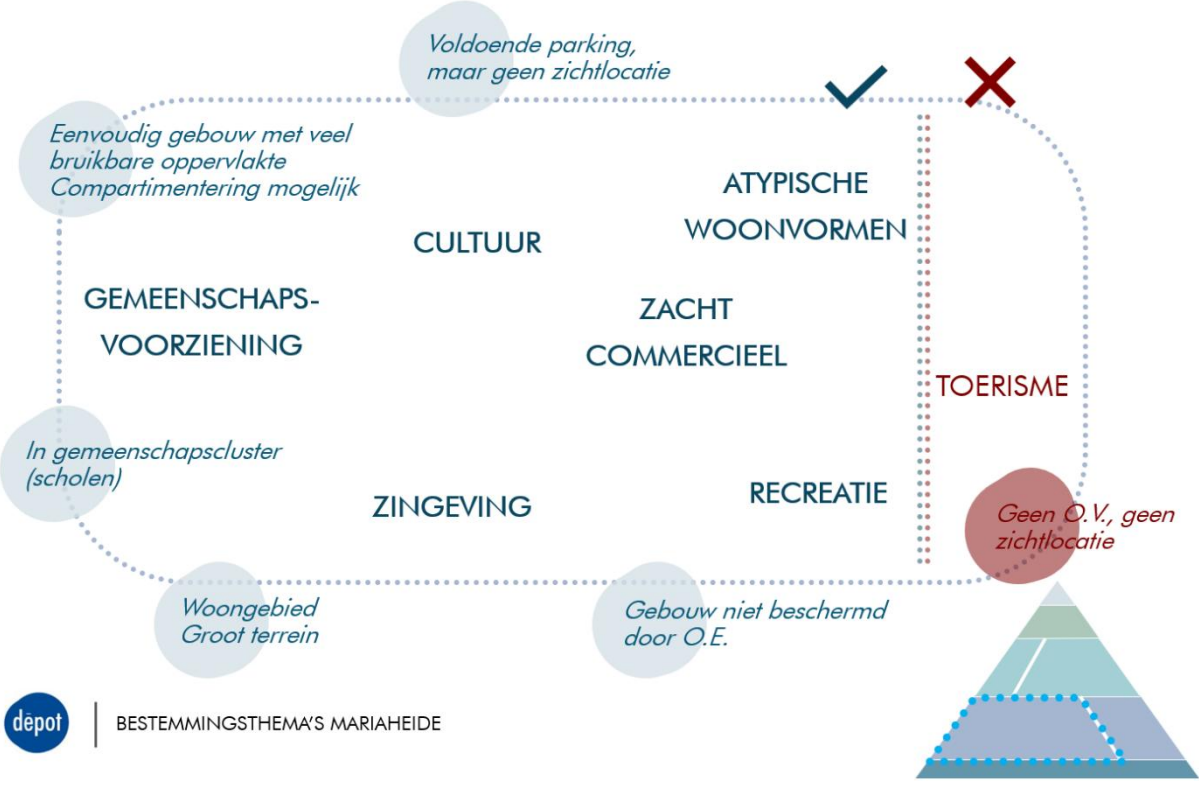
Deze richtingen bieden uiteenlopende mogelijkheden om het gebouw opnieuw te activeren en een duurzame toekomst te garanderen.

PRIVATIEF

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Geen vastgesteld bouwkundig erfgoed of monument
Moderne constructie, weinig complexiteit
Open grondplan, flexibel in gebruik

5.7 SINT-PETRUS EN ANDREASKERK – PROOSTERBOS

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	De Sint-Petrus en Andreaskerk is niet opgenomen op de inventaris van Onroerend Erfgoed en is geen beschermd monument. Het interieur is sober, opgebouwd uit baksteen, met beperkte decoratieve elementen. Kenmerkend zijn de glas-in-loodramen die zorgen voor kleurrijke lichtinval, en de houten plafonds.
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied. Binnen het BPA Proosterbos is de zone gewijzigd naar een bestemming voor openbaar nut. De kerk valt ook binnen het PRUP voor de afbakening van het KSG Maasmechelen. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.
RUIMTELIJK	Context De kerk ligt in een woonwijk, met een ruim plein voor de deur. In de directe omgeving bevinden zich een basisschool, huisarts, apotheek, kinderopvang en andere dorpsfuncties. Er is ruime parking en een bushalte aan de straat. De kerk is goed bereikbaar via invalswegen, maar heeft geen signaalwaarde naar de ruimere omgeving. Gebouw Het betreft een moderne kerk met een open grondplan, beperkt daglicht en zicht van overal. De oppervlakte bedraagt 491 m ² . Het gebouw is flexibel in gebruik en bestaat uit twee delen, waaronder een winterkapel. Er is een hoofdingang, een zij-ingang, een extern toegankelijke kelder en sacristie. Er is vochtschade in de kelder door waterdruk op de gemetselde wanden. De kerk wordt verwarmd met luchtverwarming op gas. Er is geen isolatie aanwezig, maar de glas-in-loodramen zijn uitgerust met voorzetbeglazing.
EIGENAARSCHAP	Huidige eigenaar: Kerkfabriek Proosterbos. Toekomst: Deze kerk leent zich voor een private eigenaar, mede door de moderne constructie, het open grondplan en de ligging in woongebied.
EXPLOITATIE	Privatief: mogelijk, bijvoorbeeld voor een particulier. Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

KERK IS GEEN VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED EN GEEN BESCHERMD MONUMENT
SOBER BAKSTENEN INTERIEUR, BEPERKTE DECORATIEVE ELEMENTEN, KARAKTERISERENDE GLAS-
IN-LOOD BEGLAZING MET KLEURRIJKE LICHTINVAL, HOUTEN PLAFONDS

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED, BPA PROOSTERBOS – WIJZIGING: ZONE VOOR OPENBAAR NUT
PRUP: AFBAKENING KSG MAASMECHELEN
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

RUIJMTELIJK

CONTEXT

WOONWIJK
NAASTGELEGEN BASISCHOOL, RUIM PLEIN VOOR DE KERK, HUISARTS, APOTHEEK, KINDEROPVANG...
RUIME PARKING, BUSHALTE AAN STRAAT
BEREIKBAAR VIA INVALSWEGEN, GEEN SIGNAALWAARDE NAAR RUIJMERE OMGEVING

GEBOUW

MODERNE KERK, OPEN GRONDPLAN: ZICHT VAN OVERAL EN FLEXIBEL IN GEBRUIK, BEPERKT DAGLICHT
1 HOOFDINGANG, 1 ZIJ-INGANG (WINTERKAPEL), KELDER EXTERN TOEGANKELIJK, SACRISTIE EXTERN
TOEGANKELIJK
VOCHTSCHADE IN DE KELDER: WATERDRUK OP GEMETSELDE WANDEN
LUCHTVERWARMING GESTOOKT OP GAS, GEEN ISOLATIE, GLAS-IN-LOOD RAMEN WEL UITGERUST MET
VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

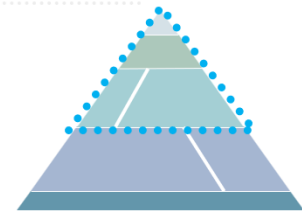
HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK PROOSTERBOS
TOEKOMST: DEZE KERK LEENT ZICH VOOR EEN PRIVATIEVE EIGENAAR

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: MOGELIJKHEDEN VOOR EEN PARTICULIER
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

depot

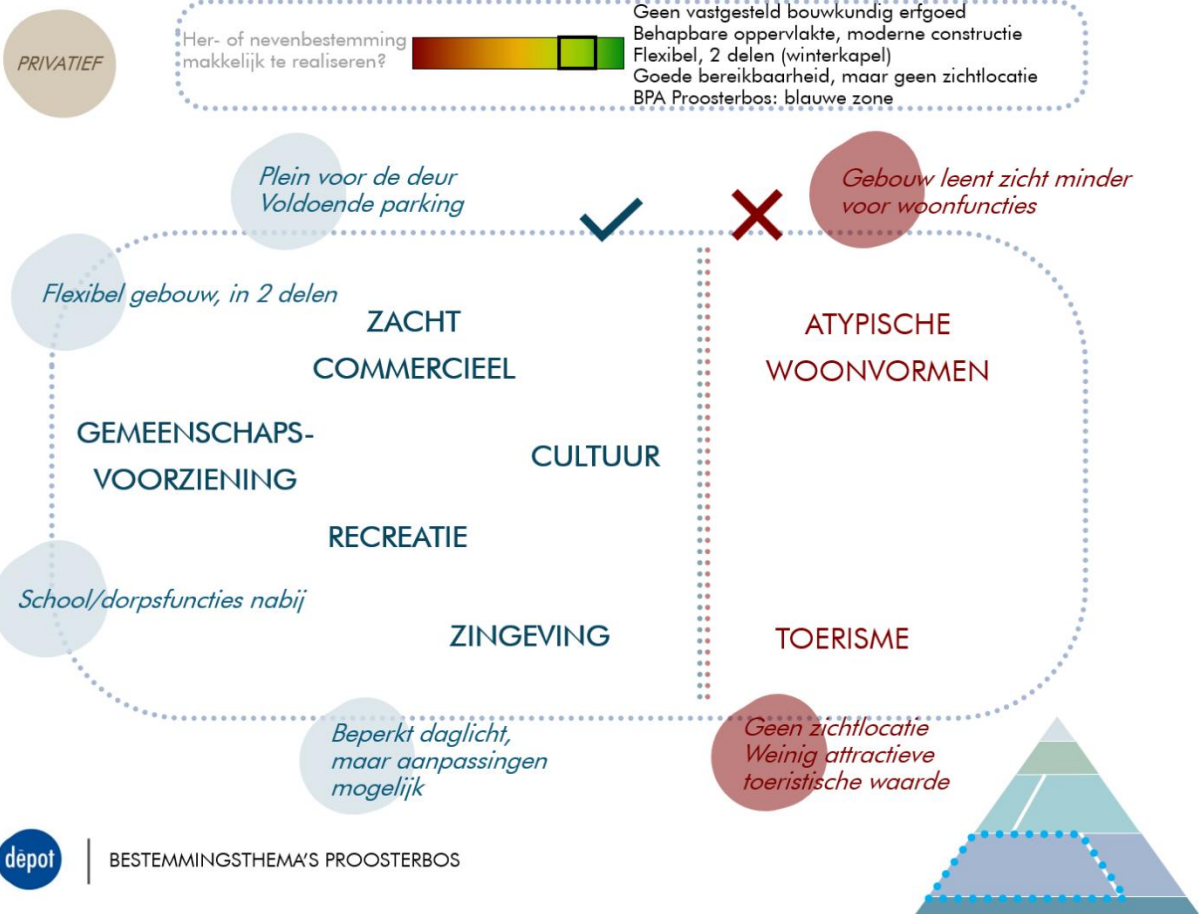
BESTEMMINGSTHEMA'S PROOSTERBOS

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Petrus en Andreaskerk van Proosterbos zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 86 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, begrafenissen, doopsels en andere vieringen. Er vinden slechts beperkt andere activiteiten plaats (zie 3.7.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven makkelijk te realiseren in de Sint-Petrus en Andreaskerk van Proosterbos. Er wordt ingezet op de valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan worden onderstaande thema's relevant geacht:

5.8 SINT-MONULFUS EN GONDULFUSKERK — MECHELEN-AAN-DE-MAAS

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	De Sint-Monulfus en Gondulfuskerk is beschermd als monument en vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het interieur is rijkelijk: bepleisterd, met blauwe hardstenen zuilen, een barok hoofdaltaar, eiken meubilair en een hardstenen doopvont. Deze erfgoedwaarde heeft een impact op het toekomstige gebruik van het gebouw. Welke invulling het gebouw ook krijgt, het zal altijd in ere bewaard (en zichtbaar) moeten blijven. Daartegenover staat dat er subsidies verkregen kunnen worden voor restauratieve werken vanuit Onroerend Erfgoed.
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied. Binnen het GRUP Oud Mechelen is de zone aangeduid voor diensten en openbaar nut. De kerk valt ook binnen het PRUP voor de afbakening van het KSG Maasmechelen. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.
RUIMTELIJK	Context De kerk ligt op een zichtlocatie in het centrum van Mechelen-aan-de-Maas. In de directe omgeving bevinden zich de dekenij, het administratief centrum, horeca, sporthal, bibliotheek, basisschool en een ruim plein voor de kerk. Er is goede bereikbaarheid, parking voor en naast de kerk, en een bushalte op wandelafstand. Gebouw Het betreft een ruime basilicakerk met een oppervlakte van 852 m ² . Kolommen splitsen het gebouw op in drie zones, met een relatief smal en langwerpige grondplan. Er is redelijk daglicht aanwezig. Er is een hoofdingang, een zij-ingang vooraan (Mariakapel) en twee zij-ingangen achteraan. Het pleisterwerk in het interieur is tot een bepaalde hoogte weggehaald na vochtschade en afgeschermd met panelen. Het pleisterwerk is beschadigd en bevuild en is aan een opknopbeurt toe. De kerk wordt verwarmd met luchtverwarming op gas. Er is geen isolatie aanwezig, maar wel voorzetbeglazing.
EIGENAARSCHAP	Huidige eigenaar: Kerkfabriek Mechelen-aan-de-Maas. Toekomst: Deze kerk is eerder geschikt om in publiek eigenaarschap te blijven, omwille van de erfgoedwaarde, het beschermd orgel, de ligging in een zone voor openbaar nut (GRUP), en de complexiteit van het gebouw.
EXPLOITATIE	Privatief: minder vanzelfsprekend omwille van de erfgoedwaarde en complexiteit. Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

KERK IS VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED EN BESCHERMD MONUMENT
BEPLEISTERD INTERIEUR, BLAUWE HARDSTENEN ZUILEN, BAROK HOOFDALTAAR, EIKEN MEUBILAIR,
HARDSTENEN DOOPVONT, ...

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED, **GRUP: OUD MECHELEN: ZONE VOOR DIENSTEN EN OPENBAAR NUT**
PRUP: AFBAKENING KSG MAASMECHELEN
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEX
RUIMTELIJK
GEBOUW

ZICHTLOCATIE IN CENTRUM MECHELEN-AAN-DE-MAAS

NABIJGELEGEN DEKENIJ, ADMINISTRATIEF CENTRUM, HORECA, SPORTHAL, BIBLIOTHEEK, BASISCHOOL,
RUIM PLEIN VOOR DE KERK, ...

GOEDE BEREIKBAARHEID, PARKING VOOR EN NAAST KERK, BUSHALTE OP WANDELAFSTAND

RUIME BASILICAKERK, KOLOMMEN SPLITSEN GEBOUW OP IN 3 ZONES, RELATIEF SMAL EN LANGWERPIG
IN GRONDPLAN. REDELIJK DAGLICHT

1 HOOFDINGANG, 1 ZIJ-INGANG VOORAAN (MARIAKAPEL), 2 ZIJ-INGANGEN ACHTERAAN
PLEISTERWERK INTERIEUR WEGGEKAPT TOT BEPAALDE HOOGTE NA **VOCHTSCHADE**, AFGESCHERMD
DOOR PANELEN, **PLEISTERWERK BESCHADIGD EN BEVUILD**: AAN OPKNAPBEURT TOE
LUCHTVERWARMING GESTOOKT OP GAS, GEEN ISOLATIE, WEL MET VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

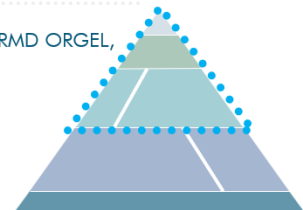
HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK MECHELEN-AAN-DE-MAAS
TOEKOMST: DEZE KERK IS EERDER GESCHIKT OM IN PUBLIEK EIGENAARSHIP TE BLIJVEN

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: MINDER VANZELFSPREKEND O.W.V. ERFGOEDWAARDE, BESCHERMD ORGEL,
ZONE VOOR OPENBAAR NUT (GRUP), COMPLEXER GEBOUW, ...
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

dépot

BESTEMMINGSTHEMA'S MECHELEN-AAN-DE-MAAS

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Monulfus en Gondulfuskerk van Mechelen-aan-de-Maas zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 146 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen. Er vinden sporadisch andere activiteiten plaats (zie 3.8.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven niet evident om te realiseren in de Sint-Monulfus en Gondulfuskerk van Mechelen-aan-de-Maas. Er wordt ingezet op valorisatie met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan zullen best gezocht worden in de publieke sfeer. Onderstaande bestemmingsthema's worden relevant geacht:

GEMEENSCHAP

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Beschermd als monument
Goed bereikbaar en hoge zichtbaarheid, maar
ook verankerd als kerk.
Complex en omvangrijk gebouw, smalle indeling

Zichtlocatie in centrum
Voldoende parking ✓

Beschermd monument
Rijkelijk interieur

Veel functies rondom

CULTUUR

ATYPISCHE
WOONVORMEN

GEMEENSCHAPS-
VOORZIENING

RECREATIE

ZACHT
COMMERCIEEL

ZINGEVING

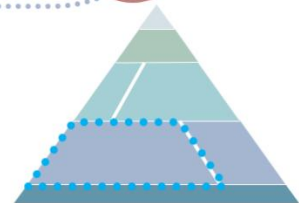
TOERISME

Hoge erfgoedwaarde
en rijkelijk interieur

Eerder complex
gebouw

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S MECHELEN-AAN-DE-MAAS

5.9 SINT-KRISTOFFELKERK OPGRIMBIE

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	De Sint-Kristoffelkerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het interieur is bepleisterd en bevat mergelstenen bogen, hardstenen zuilen en een hardstenen doopvont met koperen deksel. Deze erfgoedwaarde heeft een impact op het toekomstige gebruik van het gebouw, al is er geen bescherming als monument.
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	De site van de kerk ligt deels in woongebied en deels in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.
RUIMTELIJK	Context De kerk ligt in de dorpskern van Opgrimbie, op een zichtlocatie aan een doorgaande weg. In de omgeving bevinden zich horeca, een apotheek, een huisartsenpraktijk, een slager en een bakker. Er is parkeergelegenheid op het plein voor de kerk en overflow parking achteraan. Bushaltes liggen op wandelafstand. Gebouw Het betreft een basilica met een hoge middenbeuk en veel daglicht. Kolommen splitsen het gebouw op in zones. Er is een hoofdingang en een achteringang aan de sacristie. De kerk wordt momenteel verwarmd met luchtverwarming op mazout, maar tijdens geplande werken zal dit vervangen worden door vloerverwarming met een warmtepomp. De gewelven en het dak zijn niet geïsoleerd, maar er is wel voorzetbeglazing.
EIGENAARSCHAP	Huidige eigenaar: Kerkfabriek Opgrimbie. Toekomst: Deze kerk is eerder geschikt om in publiek eigenaarschap te blijven, mede door de erfgoedwaarde en de geplande nevenbestemming met publiek karakter.
EXPLOITATIE	Privatief: minder vanzelfsprekend, gezien de publieke functie van de geplande nevenbestemming. Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

KERK = VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED
BEPLEISTERD INTERIEUR, MERGELSTENEN BOGEN EN HARDSTENEN ZUILEN,
HARDSTENEN DOOPVONT MET KOPEREN DEKSEL

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

DEELS WOONGEBIED, DEELS GEBIED VOOR GEMEENSCHAPSVORZIENINGEN EN OPENBAAR NUT
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

RUIMTELIJK

CONTEXT

GEBOUW

DORPSKERN, ZICHTLOCATIE BINNEN DORP AAN DOORGAANDE WEG
HORECA, VOORZIENINGEN ALS APOTHEEK EN HUISARTSENPRAKTIJK, SLAGER, BAKKER...
PARKEERGELEGENHEID OP PLEIN, OVERFLOW PARKING ACHTER AAN DE KERK
BUSHALTES OP WANDELAFSTAND

BASILICA, KOLOMMEN SPLITSEN GEBOUW OP IN ZONES. VEEL DAGLICHT, HOGE MIDDENBEUK
1 HOOFDINGANG, 1 ACHTERINGANG AAN SACRISTIE
LUCHTVERWARMING OP MAZOUT → WORDT TIJDENS GEPLANDE WERKEN VERVANGEN DOOR
VLOERVERWARMING MET WARMTEPOMP. GEWELVEN EN DAK NIET GEÏSOLEERD, WEL
VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

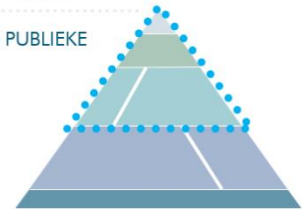
EXPLOITATIE

HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK OPGRIMBIE
TOEKOMST: DEZE KERK IS EERDER GESCHIKT OM IN PUBLIEK EIGENAARSCHAP TE BLIJVEN

- PRIVATIEF: NEVENBESTEMMING MET PUBLIEK KARAKTER STUURT RICHTING PUBLIEKE EXPLOITATIE
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S OPGRIMBIE

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Kristoffelkerk van Opgrimbie zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 81 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, huwelijken, begrafenissen, doopsels en andere vieringen. Omwille van werken aan het gebouw worden de vieringen tijdelijk in de basisschool gehouden. Er vinden nog ongeveer tweewekelijks andere activiteiten plaats (zie 3.9.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Er lopen momenteel werken om het verbreed gebruik van de kerk te stimuleren. De valorisatie met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd wordt hiermee ook gerealiseerd.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

5.10 SINT-JORISKERK BOORSEM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	<p>De Sint-Joriskerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het orgel is beschermd als monument, wat enkele verantwoordelijkheden met zich meebrengt, zoals instandhouding. Bovendien fungeert de kerk als 'klankkast' van het orgel, waardoor de impact van eventuele aanpassingen aan het volume altijd bestudeerd moet worden.</p> <p>Het interieur is bepleisterd en bevat een wit gemarmerd houten hoogaltaar, eiken meubilair, schilderijen, enkele beelden en een hardstenen doopvont met koperen deksel.</p>
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	<p>De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied met landelijk karakter. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.</p>
RUIMTELIJK	<p>Context</p> <p>De kerk ligt in de dorpskern van Boorseme, met beperkte signaalwaarde buiten het dorp. Rond de kerk ligt een kerkhof, met een Lourdesgrot en een verhoogde ligging. In de omgeving bevinden zich een basisschool, horeca en dokterspraktijken. Parkeren is beperkt tot langs de straat. De kerk is bereikbaar via invalswegen en er is een bushalte aan de straat.</p> <p>Gebouw</p> <p>Het betreft een zaalkerk met een relatief kleine oppervlakte van 415 m² en een smalle indeling. Er is behoorlijk wat daglicht aanwezig. Het open grondplan zorgt voor zicht van overal en biedt flexibiliteit in gebruik. Er is een hoofdingang en twee achteringen (sacristie en zijkapel).</p> <p>De kerk is uitgerust met luchtverwarming op gas, isolatie en voorzetbeglazing.</p>
EIGENAARSCHAP	<p>Huidige eigenaar: Kerkfabriek Boorseme.</p> <p>Toekomst: Deze kerk is eerder geschikt om in publiek eigenaarschap te blijven, omwille van het kerkhof, het beschermd orgel, de beperkte parkeermogelijkheden en de erfgoedwaarde.</p>
EXPLOITATIE	<p>Privatief: moeilijk, omwille van het kerkhof, het beschermd orgel en de beperkte parkeermogelijkheden.</p> <p>Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er nood is aan dit type gebouw.</p>

ERFGOED-
WAARDEN

ORGEL BESCHERMD ALS MONUMENT

BEPLEISTERD INTERIEUR, HOOGALTAAR WIT GEMARMERD HOUT, EIKEN MEUBILAIR, SCHILDERIJEN, ENKELE BEELDEN, HARDSTENEN DOOPVONT MET KOPEREN DEKSEL

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED MET LANDELIJK KARAKTER

NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEX
TU
RUIMTELIJK
GEBOUW

DORPSKERN, BEPERKTE SIGNAALWAARDE BUITEN DORP,

KERKHOF RONDOM KERK, LOURDESGROT, VERHOOGDE LIGGING

BASISSCHOOL, HORECA, DOKTERS PRAKTIJKEN...

BEPERKT PARKEREN LANGS DE STRAAT, BEREIKBAAR VIA INVALSWEGEN, BUSHALTE AAN STRAAT

ZAALKERK, RELATIEF KLEINE OPPERVLAKTE, SMALLE INDELING, BEHOORLIJK DAGLICHT

OPEN GRONDPLAN: ZICHT VAN OVERAL EN FLEXIBEL IN GEBRUIK

1 HOOFDINGANG, 2 ACHTERINGANGEN (SACRISTIE - ZIJKAPEL)

LUCHTVERWARMING OP GAS, ISOLATIE EN VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK BOORSEM

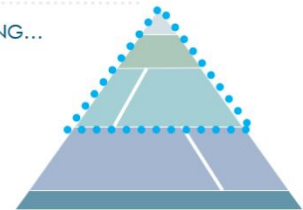
TOEKOMST: DEZE KERK IS EERDER GESCHIKT OM IN PUBLIEK EIGENAARSCHAP TE BLIJVEN

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: MOEILIK O.W.V. KERKHOF, BESCHERMD ORGEL, WEINIG PARKING...
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S BOORSEM

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Joriskerk van Boorseem zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 76 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen. Er vinden nog regelmatig andere activiteiten plaats (zie 3.10.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

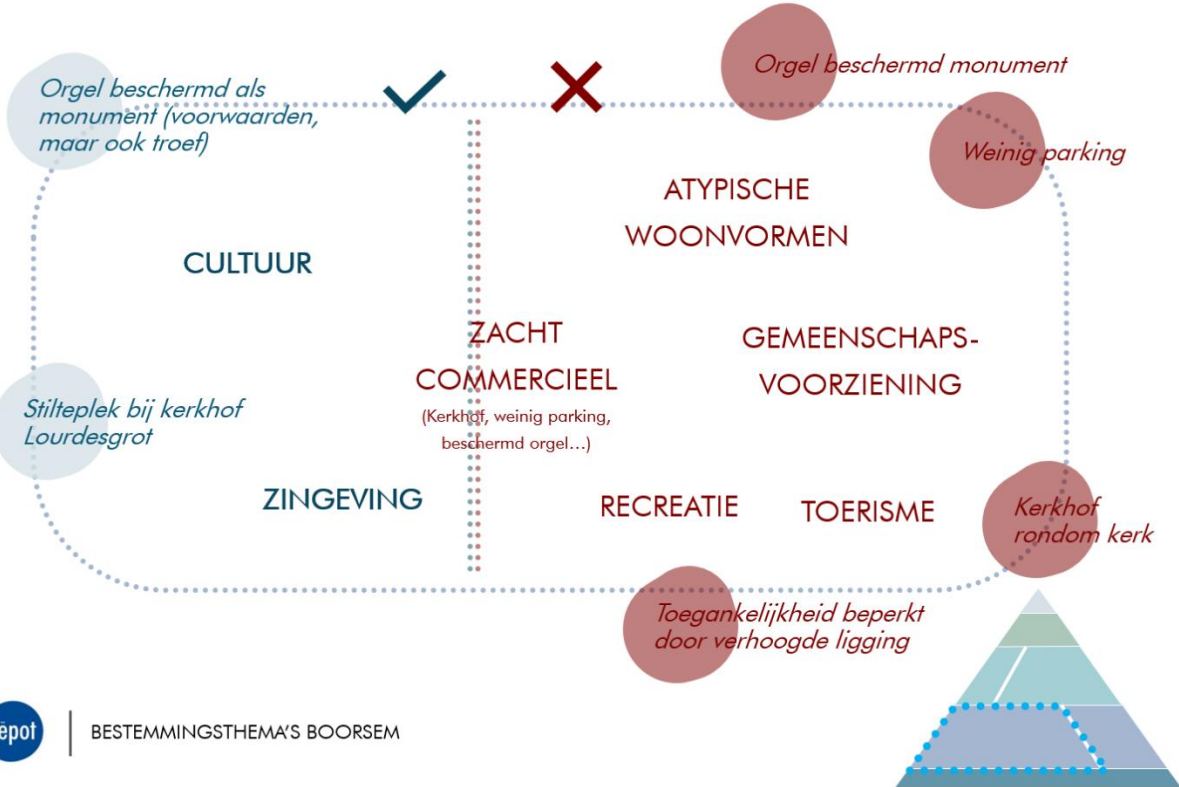
Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven niet evident om te realiseren in de Sint-Joriskerk van Boorseem. Er wordt ingezet op de valorisatie van de kerk met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd. Indien er op een later tijdstip gezocht zou worden naar andere bestemmingen voor deze kerk, dan worden onderstaande bestemmingsthema's relevant geacht:

GEMEENSCHAP

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Orgel beschermd als monument
Geen zichtlocatie, beperkt parkeren aan straat
Beperkte oppervlakte
Kerkhof rond kerk, Lourdesgrot

5.11 SINT-PHILOMENAKERK KOTEM

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	De Sint-Philomenakerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het interieur is bepleisterd en bevat houten plafonds, roosvensters, eiken meubilair, schilderijen, enkele beelden en een hardstenen doopvont met koperen deksel. De erfgoedwaarde heeft een impact op het toekomstige gebruik van het gebouw, al is er geen bescherming als monument.
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied met landelijk karakter. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.
RUIMTELIJK	Context De kerk ligt in de dorpskern van Kotem, met zichtlocatie in de directe omgeving. Rond en achter de kerk ligt een kerkhof. In de buurt bevinden zich horeca en bushaltes op wandelafstand. De kerk is bereikbaar via invalswegen en ligt nabij fietsroutes langs de Maas. Parkeren is beperkt tot langs de straat. Gebouw Het betreft een kruisbasilica met een oppervlakte van 436 m ² . Kolommen splitsen het gebouw op in drie beuken. Er is veel daglicht aanwezig. Er is een hoofdingang en een achteringang via de sacristie. Het interieur werd onlangs gerestaureerd, maar er is bijkomende vochtschade door een lek in het dak of de goot. De originele vloer trekt vocht door bij nat weer. Er zijn voorbereidingen getroffen voor nevenbestemming, waaronder een vergaderlokaal. De kerk wordt verwarmd met luchtverwarming op mazout. Er is geen isolatie aanwezig, maar wel voorzetbeglazing.
EIGENAARSCHAP	Huidige eigenaar: Kerkfabriek Sint-Philomena Kotem. Toekomst: Deze kerk is eerder geschikt om in publiek eigenaarschap te blijven, mede door de erfgoedwaarde, de aanwezigheid van het kerkhof en de beperkte parkeermogelijkheden.
EXPLOITATIE	Privatief: moeilijk, omwille van de complexiteit en de aanwezigheid van het kerkhof. Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

KERK = VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED
BEPLEISTERD INTERIEUR, HOUTEN PLAFONDS, ROOSVENSTERS, EIKEN MEUBILAIR,
SCHILDERIJEN, ENKELE BEELDEN, HARDSTENEN DOOPVONT MET KOPEREN DEKSEL

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED MET LANDELIJK KARAKTER
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEX
RUIMTELIJK
GEBOUW

DORPSKERN, ZICHTLOCATIE IN DIRECTE OMGEVING
KERKHOF ROND EN ACHTER KERK, HORECA
BEPERKT PARKEREN LANGS DE STRAAT, BUSHALTES OP WANDELAFSTAND
BEREIKBAAR VIA INVALSWEGEN, NABIJ FIETSRUTES LANGS DE MAAS
KRUISBASILICA, KOLOMMEN SPLITSEN GEBOUW OP IN 3 BEUKEN. VEEL DAGLICHT
1 HOOFDINGANG, 1 ACHTERINGANG (SACRISTIE)
INTERIEUR ONLANGS GERESTAUREERD; BIJKOMENDE VOCHTSCHADE (LEK DAK/GOOT)
ORIGINELE VLOER: BIJ NAT WEER TREKT VOCHT ER DOOR
VOORBEREIDINGEN GETROFFEN VOOR NEVENBESTEMMING: VERGADERLOKAAL
LUCHTVERWARMING OP MAZOUT, GEEN ISOLATIE, WEL VOORZETBEGLAZING

EIGENAAR-
SCHAP

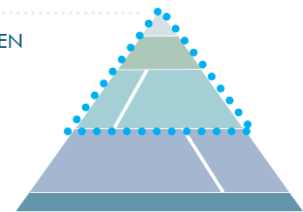
HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK SINT-PHILOMENA KOTEM
TOEKOMST: DEZE KERK IS EERDER GESCHIKT OM IN PUBLIEK EIGENAARSHIP TE BLIJVEN

EXPLOITATIE

- PRIVATIEF: DE COMPLEXITEIT EN AANWEZIGHEID VAN HET KERKHOF STUREN
RICHTING PUBLIEKE EXPLOITATIE
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S KOTEM

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Philomenakerk van Kotem zal niet behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 37 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, begrafenissen en andere vieringen. Daarnaast vinden er soms vergaderingen van de kerkfabriek plaats (zie 3.11.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven niet evident om te realiseren in de Sint-Philomenakerk van Kotem omwille van o.a. de ligging, de beperkte parkeergelegenheden, de aanwezigheid van het kerkhof rondom het gebouw... Een herbestemming in het thema Gemeenschapsvoorziening of Zingeving lijken het meest voor de hand liggend, met ook een mogelijkheid voor Zacht Commercieel. Andere bestemmingsthema's zijn minder aannemelijk.

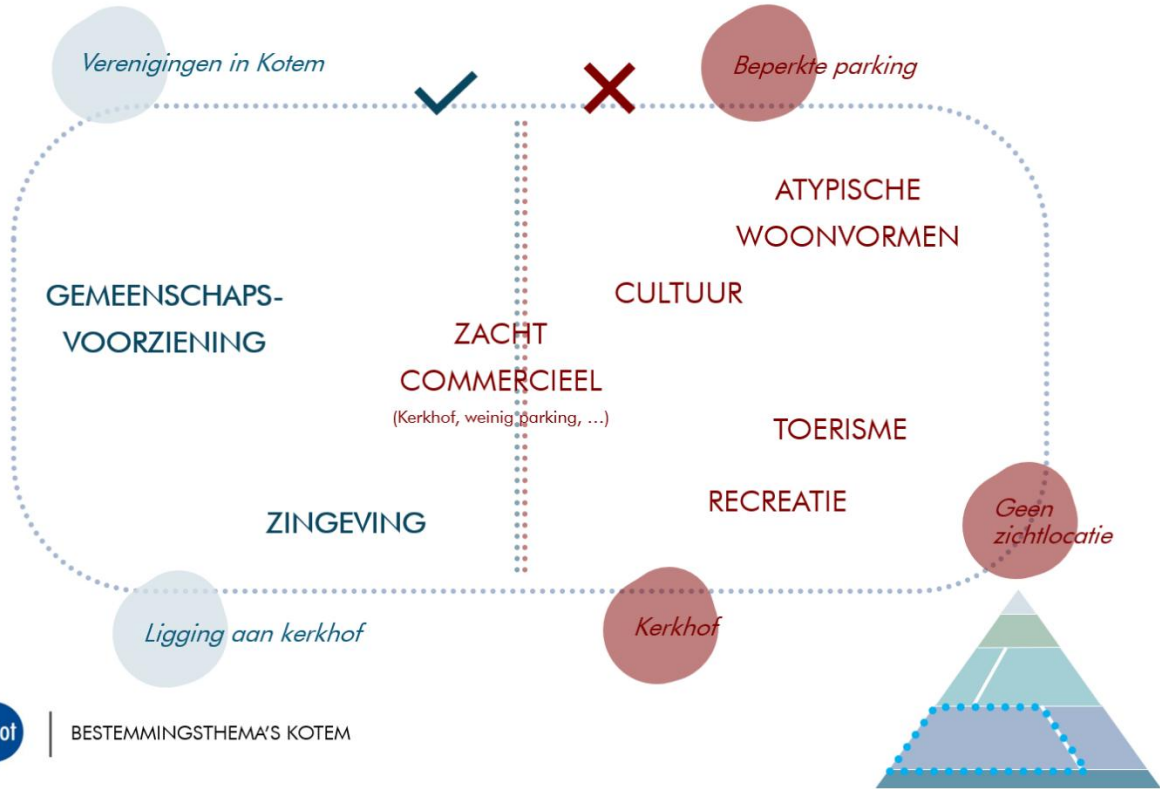
Dit biedt gerichte mogelijkheden om het gebouw opnieuw te activeren en een duurzame toekomst te garanderen, al zullen de erfgoedwaarde, het kerkhof en de beperkte toegankelijkheid steeds een rol blijven spelen.

GEMEENSCHAP

Her- of nevenbestemming
makkelijk te realiseren?

Vastgesteld bouwkundig erfgoed
Beperkte parking, beperkte zichtlocatie
Kerkhof rond en achter kerk
Nabij fietsroutes aan Maas

5.12 SINT-NIKLAASKERK UIKHOVEN

Aan de hand van de beslissingsboom (zie hoofdstuk 2.1 DE BESLISSINGSBOOM) hebben we de belangrijkste elementen uit de analyse meegenomen met het oog op de mogelijke toekomstige bestemmingsthema's.

A. DE BESLISSINGSBOOM

ERFGOEDWAARDE	De Sint-Niklaaskerk is vastgesteld als bouwkundig erfgoed. Het oorspronkelijke interieur is bepleisterd met natuursteenafwerkingen. Het nieuwe gedeelte van de kerk (1939) heeft een bakstenen interieur met betonnen afwerkingen, enkele beelden, eiken biechtstoelen en een hardstenen doopvont. De erfgoedwaarde heeft een impact op het toekomstige gebruik van het gebouw, al is er geen bescherming als monument.
JURIDISCH - PLANOLOGISCH	De site van de kerk ligt volgens het gewestplan in woongebied met landelijk karakter. De site is niet overstromingsgevoelig volgens de advieskaart watertoets 2023.
RUIMTELIJK	Context De kerk ligt in de dorpskern van Uikhoven, op een zichtlocatie in de directe omgeving. Ze ligt langs de Maas, met een fietsroute en nabij een veerpont richting Nederland. In de omgeving bevinden zich een Lourdesgrot, sporthal en horeca. Parkeren is mogelijk aan de sporthal of beperkt langs de straat. Er zijn bushaltes voor de deur en de kerk is bereikbaar via invalswegen. Gebouw Het betreft een basilica met uitbreiding als zaalkerk, met een grote oppervlakte van 905 m ² . Er is beperkt daglicht. Er zijn twee hoofdingangen (oude en nieuwe kerk), een achteringang via de sacristie en een extern toegankelijke kelder. Achter de kerk ligt een oud kerkhof, dat deels onder het nieuwe gedeelte van de kerk doorloopt. Er is schade aan de goot van het nieuwe gedeelte en betonrot. Oude vochtschade door een lek is inmiddels opgelost. Er is reeds een invulling als museum/tentoonstelling voorzien. De kerk wordt verwarmd met luchtverwarming op mazout. Er is geen isolatie aanwezig, maar wel voorzetbeglazing.
EIGENAARSCHAP	Huidige eigenaar: Kerkfabriek Sint-Niklaas Uikhoven. Toekomst: Deze kerk is eerder geschikt om in publiek eigenaarschap te blijven, mede door de omvang, complexiteit en de aanwezigheid van restanten van het kerkhof.
EXPLOITATIE	Privatief: moeilijk, omwille van de complexiteit en het kerkhof. Gemeenschap: exploitatie vanuit de gemeenschap kan, indien er nood is aan dit type gebouw.

ERFGOED-
WAARDEN

KERK = VASTGESTELD BOUWKUNDIG ERFGOED
BEPLEISTERD INTERIEUR, NATUURSTEEN AFWERKINGEN
NIEUWE KERK: BAKSTENEN INTERIEUR MET BETONNEN AFWERKINGEN, ENKELE
BEELDEN, EIKEN BIECHTSTOLEN, HARDSTENEN DOOPVONT...

JURIDISCH-
PLANOLOGISCH

WOONGEBIED MET LANDELIJK KARAKTER
NIET OVERSTROMINGSGEVOELIG

CONTEX

RUIMTELIJK

GEBOUW

DORPSKERN, ZICHTLOCATIE IN DIRECTE OMGEVING

LANGS DE MAAS (MET FIETSRROUTE), LOURDESGROT, SPORTHAL, HORECA

PARKING AAN SPORTHAL OF BEPERKT PARKEREN LANGS DE STRAAT, BUSHALTES VOOR DE DEUR
BEREIKBAAR VIA INVALSWEGEN

BASILICA MET UITBREIDING ALS ZAALKERK → GROTE OPPERVLAKTE BEPERKT DAGLICHT

2 HOOFDINGANGEN (OUDE EN NIEUWE KERK), 1 ACHTERINGANG (SACRISTIE), KELDER EXTERNE TOEGANG

OUD KERKHOF DEELS ONDER NIEUW GEDEELTE VAN DE KERK

BETONROT EN **SCHADE AAN GOOT** VAN NIEUW GEDEELTE

OUDE VOCHTSCHADE DOOR LEK (NU OPGELOST)

EIGENAAR-
SCHAP

EXPLOITATIE

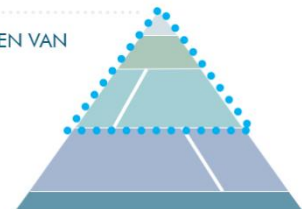
HUIDIGE EIGENAAR: KERKFABRIEK SINT-NIKLAAS UIKHOVEN

TOEKOMST: DEZE KERK IS EERDER GESCHIKT OM IN PUBLIEK EIGENAARSCHAP TE BLIJVEN

- PRIVATIEF: DE OMVANG, COMPLEXITEIT EN AANWEZIGHEID VAN RESTANTEN VAN HET KERKHOF STUREN RICHTING PUBLIEKE EXPLOITATIE
- GEMEENSCHAP: KAN, INDIEN NOOD AAN DIT TYPE GEBOUW

depot

BESTEMMINGSTHEMA'S UIKHOVEN

B. RELEVANTE BESTEMMINGSTHEMA'S

De Sint-Niklaaskerk van Uikhoven zal behouden blijven voor de eredienst. Cijfers uit 2024 tonen ons dat er jaarlijks ongeveer 74 vieringen doorgaan. Het gaat om reguliere vieringen, begrafenissen, doopsels en andere vieringen. Er vinden nog bijna wekelijks andere activiteiten plaats (zie 3.12.E. HUIDIG GEBRUIK + NEVENFUNCTIE).

Her- of nevenbestemmingen zijn zoals hieronder aangegeven haalbaar om te realiseren in de Sint-Niklaaskerk van Uikhoven. Er wordt ingezet op valorisatie met het oog op multifunctioneel gebruik in de tijd. Tevens is er reeds een nevenbestemming gerealiseerd in de kerk. Mocht er in de toekomst nog gezocht worden naar andere bestemmingen voor de kerk, dan worden onderstaande bestemmingsthema's het meest relevant geacht:

GEMEENSCHAP

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren? Vastgesteld bouwkundig erfgoed
Oud kerkhof achter + deels onder nieuwe kerk
Reeds museum/tentoonstelling invulling
Ligging aan fietsroutes langs de Maas, veerpont NL

BESTEMMINGSTHEMA'S UIKHOVEN

DEEL VI – SAMENVATTING

OVERZICHT

Hieronder volgt een samenvatting van de kerken per pastorale eenheid, met daarin de aanduiding of het gebouw zicht bij een eventuele herbestemming meer voor een private actor leent, of dat er beter gezocht kan worden in de publieke sfeer.

MEESWIJK	Orgel beschermd als monument Geen zichtlocatie (uitdaging), maar wel goede locatie als er voldoende attractiviteit is Behapbare oppervlakte, goed onderhouden Aandachtspunt: BPA zone voor openbaar nut	PRIVATIEF
LEUT	Kerk + orgel beschermd als monument, beschermd dorpsgezicht, erfgoedgeheel Leut... Voldoende parking, maar beperkte zichtlocatie Nabij fietsroutes aan Maas + toegangspoort RivierPark Maasvallei	GEMEENSCHAP
EISDEN-TUINWIJK	Kerk is beschermd als monument, mijnverleden... Zichtlocatie, goede bereikbaarheid, grote parking Nabij toeristische trekpleisters als Nationaal Park en Maasmechelen Village Zeer omvangrijk gebouw, maar ook opdeelbaar	GEMEENSCHAP
EISDEN-DORP	Geen bescherming als monument Ruim gebouw, maar complexiteit is beperkt Zichtlocatie en goede bereikbaarheid aan N78 en veel parkeergelegenheid + functies rondom Vrijthof	PRIVATIEF
VUCHT	Gebouw vastgesteld bouwkundig erfgoed, orgel wel beschermd als monument Kleine oppervlakte: behapbaar Groenruimte rondom Wat met tentoongestelde lijkkoetsen?	PRIVATIEF
MARIAHEIDE	Geen vastgesteld bouwkundig erfgoed of monument Moderne constructie, weinig complexiteit Open grondplan, flexibel in gebruik	PRIVATIEF

SAMENVATTING PASTORALE EENHEID SINT-VINCENTIUS

PROOSTER-
BOS

Geen vastgesteld bouwkundig erfgoed
Behapbare oppervlakte, moderne constructie
Flexibel, 2 delen (winterkapel)
Goede bereikbaarheid, maar geen zichtlocatie
BPA Proosterbos: blauwe zone

PRIVATIEF

MECHELEN
-A.D.-MAAS

Beschermd als monument
Goed bereikbaar en hoge zichtbaarheid, maar ook verankerd als kerk
Complex en omvangrijk gebouw, smalle indeling

GEMEENSCHAP

OPGRIMBIE

NEVENBESTEMMING ONGOING: VERBREED GEBRUIK

GEMEENSCHAP

BOORSEM

Orgel beschermd als monument
Geen zichtlocatie, beperkt parkeren aan straat
Beperkte oppervlakte
Kerkhof rond kerk, Lourdesgrot

GEMEENSCHAP

KOTEM

Vastgesteld bouwkundig erfgoed
Beperkte parking, beperkte zichtlocatie
Kerkhof rond en achter kerk
Nabij fietsroutes aan Maas

GEMEENSCHAP

LIJKHOVEN

Vastgesteld bouwkundig erfgoed
Oud kerkhof achter + deels onder nieuwe kerk
Reeds museum/tentoonstelling invulling
Ligging aan fietsroutes langs de Maas, veerpont NL

GEMEENSCHAP

SAMENVATTING PASTORALE EENHEID SINT-FRANCISCUS

Voor de kerken die zich (bij eventuele herbestemming) eerder lenen voor een private actor, wordt in onderstaand overzicht aangegeven hoe moeilijk of makkelijk een her- of nevenbestemming te realiseren zou zijn:

MARIAHEIDE

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren?

Geen vastgesteld bouwkundig erfgoed of monument
Moderne constructie, weinig complexiteit
Open grondplan, flexibel in gebruik

EISDEN-
DORP

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren?

Geen bescherming als monument
Ruim gebouw, maar complexiteit is beperkt
Zichtlocatie en goede bereikbaarheid aan N78 en veel parkeergelegenheid + functies rondom Vrijthof

MEESWIJK

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren?

Orgel beschermd als monument
Geen zichtlocatie (uitdaging), maar wel goede locatie als er voldoende attractiviteit is
Behapbare oppervlakte, goed onderhouden
Aandachtspunt: BPA zone voor openbaar nut

VUCHT

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren?

Gebouw vastgesteld bouwkundig erfgoed, orgel wel beschermd als monument
Kleine oppervlakte: behapbaar
Groenruimte rondom
Wat met tentoongestelde lijkkoezen?

PROOSTER-
BOS

Her- of nevenbestemming makkelijk te realiseren?

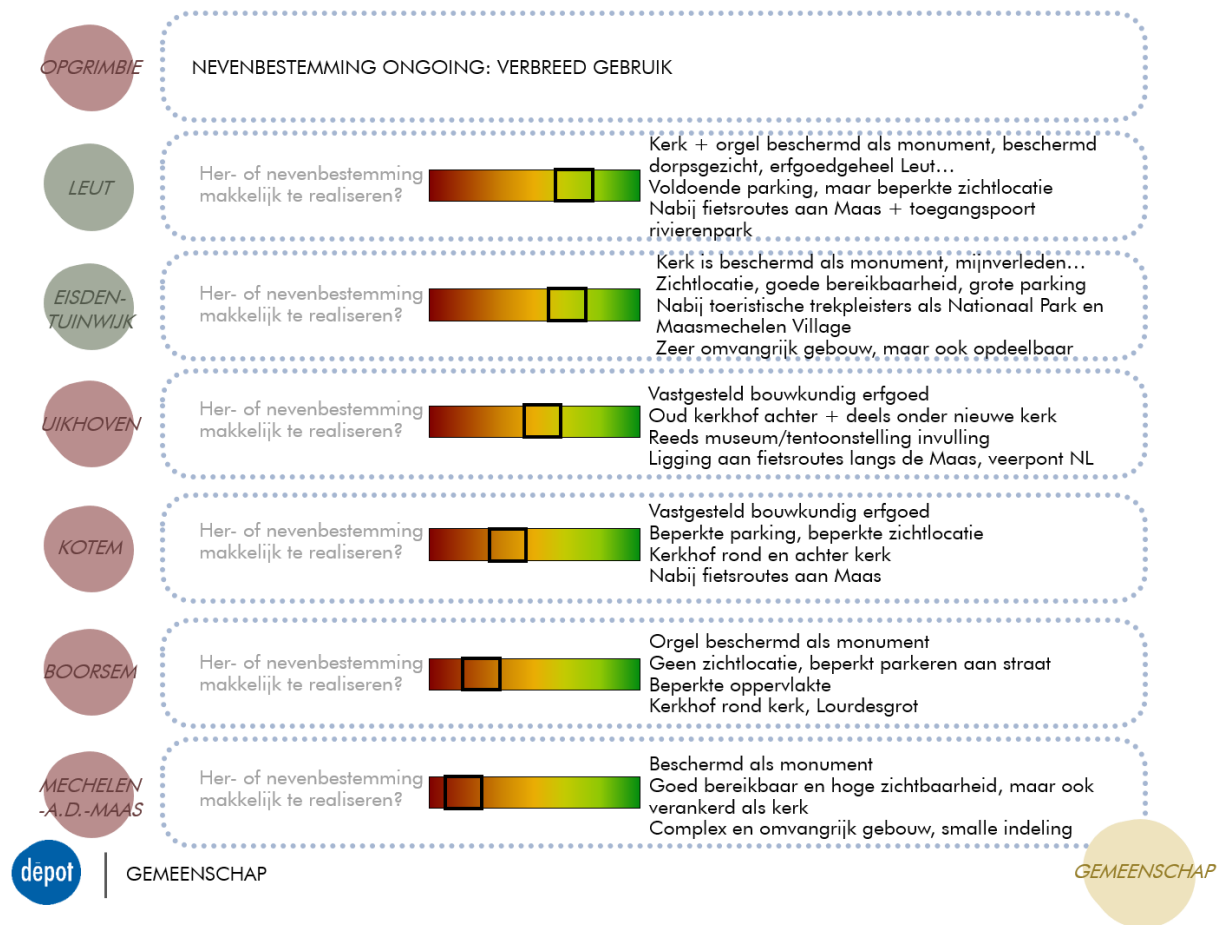
Geen vastgesteld bouwkundig erfgoed
Behapbare oppervlakte, moderne constructie
Flexibel, 2 delen (winterkapel)
Goede bereikbaarheid, maar geen zichtlocatie
BPA Proosterbos: blauwe zone

PRIVATIEF

PRIVATIEF

Hetzelfde overzicht volgt hieronder voor de kerken waarbij een eventuele herbestemming eerder in de publieke sfeer gezocht zou worden:

De volgende tabel geeft een duidelijk overzicht (per pastorale eenheid) met de status van de kerkgebouwen in het kerkenbeleidsplan:

Kerk	Valorisatie / nevenbestemming / herbestemming
PASTORALE EENHEID SINT-VINCENTIUS	
Sint-Laurentiuskerk Meeswijk	Herbestemming
Sint-Pieterskerk Leut	Verder onderzoek moet uitwijzen: ofwel Leut ofwel Vucht openstellen voor herbestemming, de andere kerk blijft behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Sint-Barbarakerk Eisden-Tuinwijk	Behouden voor eredienst met inzet op valorisatie, medegebruik door de anderstalige rooms-katholieke gemeenschappen
Sint-Willibrorduskerk Eisden-Dorp	Behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Sint-Remigiuserk Vucht	Verder onderzoek moet uitwijzen: ofwel Leut ofwel Vucht openstellen voor herbestemming, de andere kerk blijft behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Maagd der Armenkerk Mariaheide	Herbestemming / afbraak in functie van nieuwbouwontwikkeling op de site: te onderzoeken

PASTORALE EENHEID SINT-FRANCISCUS	
Sint-Petrus en Andreaskerk Proosterbos	Behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Sint-Monulfus en Gondulfuskerk Mechelen-aan-de-Maas	Behouden voor eredienst met inzet op valorisatie
Sint-Kristoffelkerk Opgrimbie	Nevenbestemming, mogelijkheid tot herbestemming te onderzoeken in 2031
Sint-Joriskerk Boorseme	Nevenbestemming in de tijd
Sint-Philomenakerk Kotem	Herbestemming
Sint-Niklaaskerk Uikhoven	Nevenbestemming in de tijd en in de ruimte

DEEL VII – VERDER VERLOOP

PROJECTPLANNING

Dit kerkenbeleidsplan geeft de mogelijke richtingen in de toekomst weer. Concrete projecten of uitgewerkte herbestemmingsplannen maken hier nog geen deel van uit. Om hiertoe te komen, is verder onderzoek nodig. Pas daarna kan er specifiek naar een nieuwe bestemming van de (voormalige) kerkgebouwen toegewerkt worden.

Men moet er zich dan ook goed van bewust zijn dat de realisatie wel enkele jaren in beslag zal nemen. Ze verloopt ook – geheel volgens de gehanteerde methodiek – in verschillende stappen of deelprojecten. Het is de bedoeling om op korte termijn op het terrein ook effectief dingen in beweging te zetten.

Sommige (deel)projecten kunnen op korte termijn opgezet worden. Andere vereisen eerst een of zelfs meerdere administratieve procedures en zullen pas kunnen worden gerealiseerd als deze procedures volledig zijn doorlopen. Het zal dan ook eerder gaan om een 'realisatieproces' dan om een 'eenmalige' realisatie in de klassieke zin van het woord.

Om die reden is het van belang om bij de verdere uitwerking een nauwgezette planning uit te werken voor ieder deelproject. Daarnaast is er ook nood aan een globaal overzicht, dat we – om het te kunnen onderscheiden van de individuele plannings per project – het stappenplan noemen. Sommige projecten zullen immers pas kunnen aanvatten nadat andere zijn gerealiseerd. Het spreekt voor zich dat het van cruciaal belang is om dergelijke 'bottlenecks' en de 'milestones' te detecteren, m.a.w. die cruciale stappen definiëren die essentieel zijn voor de uitvoering van het proces in zijn geheel.

Waar een planning uitgaat van een logische opeenvolging van de te nemen stappen per deelproject en daarin de cruciale punten in tracht te detecteren, biedt het stappenplan een

overzicht van het totale realisatietraject. Het zet het traject uit op korte, middellange en lange termijn. Daarin wordt telkens een onderscheid gemaakt in een studie- en realisatiefase.

Een goed stappenplan in combinatie met een goede projectplanning per deelproject voorkomt dat men in de val trapt van 'er is nog tijd genoeg'. Deze tools moeten alle partners vanaf het begin 'scherp' houden zodanig dat alle stappen tijdig worden genomen. Op die manier verloopt het realisatieproces volgens plan en zonder extra stress.

Een laatste voordeel van een dergelijke aanpak is dat men op deze manier ook op een correcte manier de inwoners van de gemeente kan informeren over het totale traject en de stappen die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd. Dit voorkomt valse verwachtingen en geeft mensen een goed beeld wat ze op korte termijn kunnen verwachten.

De uitvoering van een dergelijk stappenplan vereist veel 'teamspirit'. Alle betrokken partijen moeten zich er toe engageren dat ze hun deeltaken tijdig en conform het stappenplan en de deelplanningen zullen uitvoeren. Om dit vlot te laten verlopen is het van het grootste belang dat er **een actieve stuurgroep** wordt opgericht die dit proces begeleidt en die op regelmatige basis vergadert om er op toe te zien dat alle gemaakte afspraken worden nagekomen.

TO-DO KORTE TERMIJN

- Goedkeuring kerkenbeleidsplan: aktename CKB Maasmechelen, ondertekening door de bisschop van Hasselt en de gemeenteraad van Maasmechelen.
- Samenstelling actieve stuurgroep (vb. afgevaardigde uit gemeente, CKB, bisdom, IOED en pastoor moderator). Eventueel ondersteund door externe begeleiding.
- Eens per jaar of per 2 jaar een overleg van de stuurgroep aangevuld met afgevaardigde uit alle betrokken kerkfabrieken met als doel:
 - Stand van zaken bespreken
 - Zicht te krijgen op plannen op korte en langere termijn (uitgaande van financiële mogelijkheden)

- Bespreken welke ingrepen/onderhoudswerken nog moeten/mogen/kunnen uitgevoerd worden in afwachting van de herbestemming in het kader van het in beheer en goede staat houden van het gebouw en de inboedel
- Aparte **werkgroep samenstellen** voor de te herbestemmen kerken.
 - Regelmatig (3-tal keer per jaar) samenkomen om concrete plannen voor herbestemming te onderzoeken en een implementatieplan op te stellen. De gemeente wordt geadviseerd om hierin het initiatief te nemen.

DEEL VIII – BESLUIT

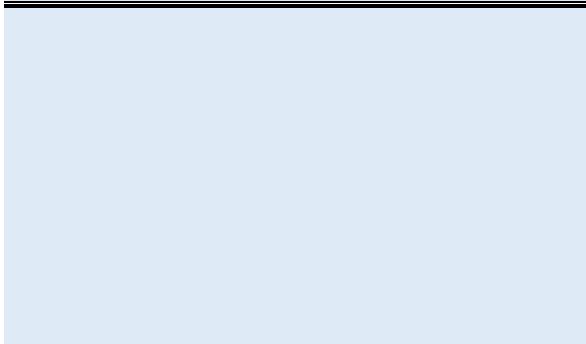
CONCLUSIE

Alle betrokken partijen engageren zich om 1 keer per 1 of 2 jaar samen te komen om na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien er wijzigingen moeten aangebracht worden, worden deze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Hasselt en door de gemeenteraad.

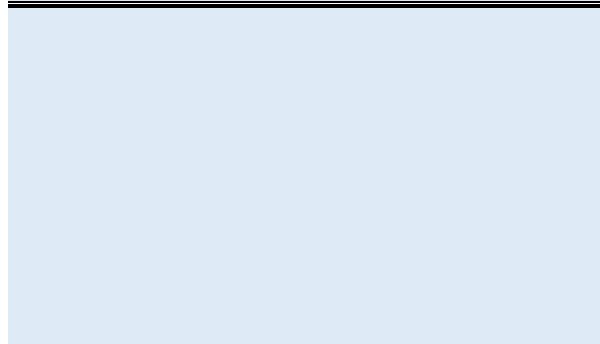
Daarnaast wordt een werkgroep samengesteld die inzoomt op de 4 te herbestemmen kerken. Zij zullen meerdere keren per jaar (bijvoorbeeld om de 3 à 4 maanden) samenkomen om actie te ondernemen.

GOEDKEURING

Voor het Bisdom Hasselt:

Voor de gemeente Maasmechelen:

LIJST VAN BIJLAGEN

Bijlage 01. Presentatie analyse van de kerken

Bijlage 02. Presentatie terugkoppeling visie per kerk